

BEZOEKADRESSEN
GGD Haaglanden
Westeinde 128
2512 HE Den Haag

POSTADRES
Postbus 16130
2500 BC Den Haag
T (088) 355 01 00
info@ggdhaaglanden.nl

Veilig Thuis Haaglanden
Waldeck Pyramontkade 872
2518 JS Den Haag

T (070) 346 97 17 /
0800-2000
info@veiligthuishaaglanden.nl

Afdeling: DIRECTIE

Aan de Raad van de gemeente
Rijswijk

Postbus 5305
2280 HH Rijswijk

Onderwerp: Jaarprogramma en begroting 2019 GR
GGD en VT Haaglanden en
begrotingswijziging 2018 GR GGD en
VT Haaglanden

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: OCW/2018. 3944
Aantal bijlagen: 4
Datum: 9 juli 2018
Inlichtingen bij: F. Wieles
Doorkiesnummer: 06-50030389

Geachte leden van de gemeenteraad,

Hierbij vindt u ter kennisname het door het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) GGD en VT Haaglanden op 9 juli 2018 vastgestelde Jaarprogramma en Begroting 2019 en de Begrotingswijziging 2018 van de GR. Ook is een overzicht van de ontvangen zienswijzen bijgevoegd met onze reactie daarop.

Ons Algemeen Bestuur pakt de verschillende door de raden aangedragen aandachtspunten op aan de hand van een ontwikkelagenda. Doel hiervan is om de werkwijze van GGD en VT verder te verbeteren en de GR toekomstbestendig te maken. We geven deze ontwikkelagenda vorm langs drie gelijktijdig in te zetten sporen:

Spoor 1: Implementatie governance

Centraal op dit spoor staat de verdere invulling van onze opdrachtgeverrol in relatie tot de gemeente Den Haag als opdrachtnemer. Deze relatie moet verder vorm krijgen binnen de kaders van de regeling en het financieel statuut van de GR ten aanzien van de verdeling van rollen en risico's. We richten ons daarbij op de volgende opgaven:

- We versterken de rolvastheid in de verhouding tussen Dagelijks Bestuur, DPG/DVT en Gemeente Den Haag, met concrete afspraken over invulling van ieders rol, de overlegstructuur en overlegagenda's;
- We verbeteren de informatievoorziening over de resultaten, uitvoeringskosten, knelpunten en risico's, zowel in de begroting als in tussenrapportages en verantwoordingen;
- We benutten gezamenlijk opgezette onderzoeken naar doelmatigheid van GGD en VT;
- Ons bestuur ziet toe op verdere harmonisatie van de overheadtoerekening en maakt daarbij afspraken over toekomstige huisvestingskosten voor VT;
- Ons bestuur zoekt met de gemeentebesturen van Den Haag en Delft afstemming over de centrumgemeentebijdragen Huiselijk Geweld en Aanpak kindermishandeling, vanwege het spanningsveld rond de landelijke beleidsontwikkelingen VT en de daaraan gerelateerde centrumgemeentefinanciering.

Spoor 2: Missie, visie en positionering

Op ons tweede ontwikkelspoor formuleren wij samen met de deelnemende gemeenten en de uitvoeringsorganisaties een toekomstbestendige missie en visie voor GGD en VT. Dit is nodig om meer opgavengericht te kunnen gaan werken. Belangrijke thema's hierin zijn:

- Heldere positionering en rolbepaling in het sociale domein, zodat we samenhang kunnen aanbrengen tussen de inzet van GGD en VT en de inzet van partners in de keten(s) waarin zij opereren;
- Onderzoek naar de mogelijkheden en beperkingen van samenwerking tussen GGD en VT onderling;
- Afstemming met gemeenten over de rol van de GGD in het kader van de Omgevingswet.

Spoor 3: Ontwikkeling Opgavengericht werken

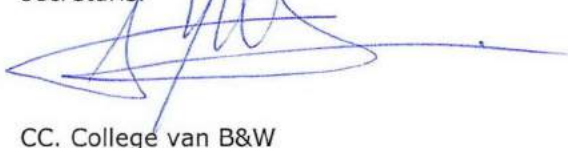
Het derde spoor gaat over het sturen op de opgaven voor GGD en VT, en daaraan gerelateerd de sturing op de te leveren resultaten en middeleninzet. Op dit spoor pakken wij het volgende op:

- a. In een nieuwe Code Goed Bestuur maken we expliciet hoe het bestuur van de GR invulling geeft aan het sturen op de opgaven waar het voor staat;
- b. We pakken ook specifiek de opgave op om actief te sturen in de keten, zodat er geen afwenteling optreedt naar Veilig Thuis ten gevolge van ineffectiviteit elders in de keten;
- c. We faciliteren de resultaatsturing door meer samenhang aan te brengen in de informatievoorziening over opgaven, resultaten en middelen;
- d. We vergroten de voorspelbaarheid van de gemeentelijke bijdragen, door in beeld te brengen hoe de opgaven zich in meerjarenperspectief ontwikkelen. Bij de financiële vertaling daarvan bekijken we welke onzekerheden en risico's er zijn, en of we door opbouw van weerstandsvermogen fluctuaties kunnen beperken.

Ons Algemeen Bestuur (h)erkent het belang van de aangedragen aandachtspunten en geven daar met de geschetste ontwikkelagenda passend invulling aan. Het Algemeen Bestuur heeft de begrotingswijziging 2018 en begroting 2019 naar aanleiding van de ontvangen zienswijzen ongewijzigd definitief vastgesteld. Wij danken u voor het in de GR GGD en VT Haaglanden gestelde vertrouwen.

Hoogachtend,
namens het Dagelijks Bestuur van de GR GGD en VT Haaglanden,

L. Wilson-Verboom
secretaris.

CC. College van B&W

voorzitter

Bijlagen:

- Begrotingswijziging 2018 GGD en VT Haaglanden
- Zienswijze begrotingswijziging 2018 GGD en VT Haaglanden
- Ontwerpjaarprogramma en ontwerpbegroting GGD en VT Haaglanden 2019
- Zienswijze Ontwerpjaarprogramma en ontwerpbegroting GGD en VT Haaglanden 2019

Aan: de gemeenteraad

Van: Dagelijks Bestuur GR GGD en VT Haaglanden

Doorkiesnummer: 070 3537199

E-mail: ton.vandijk@ggdhaaglanden

Ons kenmerk: OCW/ Directie

Datum: 9 april 2018

Onderwerp: Begrotingswijzigingen GGD en VT Haaglanden 2018

Inleiding

Ter voorbereiding op het opstellen van de begroting Gemeenschappelijke Regeling 2019 GGD en VT Haaglanden is in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 14 februari 2018 de Voorjaarsbrief Begroting 2019 besproken. In deze brief zijn de ontwikkelingen/uitgangspunten geschetst, die naar inzicht van de GGD en VT Haaglanden van belang zijn bij de voorbereiding van het opstellen van de begroting. De in de hiervoor genoemde brief beschreven ontwikkelingen/uitgangspunten zullen, hoewel opgesteld voor de begroting van 2019, reeds in 2018 effect hebben op de door GGD en VT Haaglanden uitgevoerde werkzaamheden.

Ten aanzien van de ontwikkelingen heeft het Dagelijks Bestuur in zijn vergadering d.d. 20-09-2017 voorgesteld om voor 2018 voor de GGD Haaglanden uit te gaan van incidentele dekking. In de begroting van 2018 is voor VT Haaglanden aangegeven dat bij een toename van het aantal meldingen voor 2018 een separaat voorstel gemaakt wordt voor de financiële verrekening binnen de GR. De uitwerking van het voorgaande is in dit voorstel begrotingswijziging 2018 GGD en VT Haaglanden uiteengezet.

In de vergadering van het Algemeen Bestuur op 9 april 2018 is de voorgestelde begrotingswijziging 2018 GGD en VT Haaglanden van het Dagelijks Bestuur akkoord bevonden voor toezending aan de gemeenteraden in het kader van de zienswijzeprocedure.

Begrotingswijziging 2018 GGD Haaglanden: 'Ontwikkelingen GGD Haaglanden 2018'

Ontwikkelingen

Onderstaand worden kort de te verwachten ontwikkelingen besproken. Voor een uitgebreidere toelichting op de geschetste ontwikkelingen wordt verwezen naar de Voorjaarsbrief Begroting Gemeenschappelijke Regeling 2019.

Tabel 1 Overzicht ontwikkelingen en additionele lasten 2018 GGD Haaglanden

Ontwikkeling	Toelichting	Lasten
Intensivering Antibiotica resistentie	Nederland heeft de ambitie om de antibioticaresistentie (ABR) lokaal, nationaal en mondiaal terug te dringen en wil een voortrekkersrol spelen in de aanpak. Vanuit hun taak op het gebied van de infectieziektebestrijding hebben GGD-en hierin een belangrijke rol te vervullen, samen met tal van ketenpartners in de zorg. Om dit te realiseren is er behoefte aan specifieke deskundigheid en capaciteit op het gebied van infectiepreventie. Voor de intensivering ABR is een uitbreiding van 1,20 fte Deskundige Infectiepreventie Publieke Gezondheid (S10)	€ 116.000

Ontwikkeling	Toelichting	Lasten
	noodzakelijk.	
Nieuw toezicht Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang	In 2017 is als aanvulling op de Wet kinderopvang, de wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang (IKK) aangenomen. Doel van deze wet is om, in de praktijk van de kinderopvang, de focus nog meer te leggen op de geboden kwaliteit dan op de naleving van middelvoorschriften. Wijzigingen in de kwaliteitseisen, zoals deze worden doorgevoerd met de nieuwe wetgeving, hebben directe consequenties voor de wijze waarop het toezicht op de kinderopvang wordt uitgevoerd. De nieuwe werkwijze leidt, ten gevolge van de extra werkzaamheden, tot een stijging van het aantal inspectie uren. GGD Haaglanden heeft hierin het landelijk protocol te volgen ten behoeve van de A-status gemeenten.	€ 166.000
Evenementenadvisering – uitbreiding	Het aantal adviesaanvragen evenementen dat via de GHOR bij GGD Haaglanden binnenkomt is, door nieuwe afspraken, in de afgelopen twee jaar toegenomen. De programmabegroting 2018 gaat nog uit van een aantal van 40 (2014), terwijl een aantal van 130 adviezen reëel is. Ten behoeve van de evenementenadvisering (op maat), dient de formatie met 0,61 fte te worden uitgebreid.	€ 60.000
Crisisorganisatie – GAGS functie	De 24-uursfunctie GAGS (Gezondheidskundig Adviseur Gevaarlijke Stoffen) heeft specialistische kennis over de gezondheidsrisico's van gevaarlijke stoffen en de beoordeling daarvan in concrete acute situaties. Met de invoering van de Wet veiligheidsregio's heeft een verandering in positionering van de GHOR plaatsgevonden. Duidelijk is geworden dat de verantwoordelijkheid voor de GAGS berust bij de GGD en niet bij de GHOR. De inzet voor de taak werd tot op heden voor 90% betaald door de GHOR. Voor de financiering GAGS 2018-2019 zijn nieuwe afspraken gemaakt. Vanaf 2018 moet deze GAGS functie volledig worden gefinancierd door de vier GGD-en binnen de Provincie Zuid-Holland.	€ 45.000
Herwaardering functies TBC	Vanaf 2016 vormen de vier GGD-en in Zuid-Holland een Regionaal Expertisecentrum met als doel de TBC-bestrijding gezamenlijk te organiseren en uit te voeren. Zij werken als één regio, met de inzet van mensen en middelen daar waar nodig. Binnen het REC Zuid-Holland is het belangrijk dat de verschillende TBC functies vergelijkbaar en uitwisselbaar zijn. In dit kader is door Berenschot binnen de afdeling TBC-bestrijding van de GGD Haaglanden een functiewaarderings-onderzoek uitgevoerd. De voornaamste conclusie is dat voor een aantal functies (medisch coördinator, sociaal geneeskundige en (senior) medisch teamassistent TBC), wegens de regionale inzet, de huidige waardering niet overeenkomt met de daadwerkelijk uitgevoerde werkzaamheden. Derhalve beveelt Berenschot aan de functies te verhogen met 1 schaal.	€ 55.000
Uitbreiding formatie TBC	Bij de vorming van het Regionaal Expertisecentrum TBC heeft een reorganisatie plaatsgevonden waarbij de formatie van de functie sociaal verpleegkundige TBC is verlaagd. Na bijna twee jaar blijkt dat de structurele verlaging zorgt voor een zeer hoge werkdruk en voor het feit dat werkzaamheden niet volledig kunnen worden uitgevoerd. Om de werkdruk op de afdeling te verlagen en de adequate begeleiding van patiënten te kunnen garanderen dient de huidige formatie met 0,80 fte te worden opgehoogd.	€ 70.000
DVO-management	Vanaf 1 januari 2018 vindt een wijziging plaats in de afspraken over de taken van GGD Haaglanden. Vanaf deze	

Ontwikkeling	Toelichting	Lasten
	datum wordt, in aansluiting op de wens van de gemeenten, een strak onderscheid gemaakt tussen een regionaal- en een lokaal takenpakket. De basis voor de uitvoering van alle taken van de GGD worden dienstverleningsovereenkomsten (DVO's). De afspraken die in deze DVO's worden vastgelegd, moeten structureel worden gevolgd en beheerd. Om dit op een goede manier te kunnen realiseren is DVO-management essentieel. Op deze wijze wordt relatie-/ accountmanagement met de verschillende gemeenten structureel binnen de organisatie vormgegeven en de relatie met de negen gemeenten versterkt. Voor de invulling van DVO management zal in 2018 worden bekeken of de inspanning binnen de huidige capaciteit past of dat uitbreiding noodzakelijk is. Derhalve is momenteel een PM-post opgenomen.	p.m.

Budgettaire effecten

De onderstaande tabel toont de budgettaire effecten van de bovenstaande ontwikkelingen in 2018 per gemeente.

Tabel 2 Budgettaire effecten ontwikkelingen 2018 GGD Haaglanden per gemeente (x € 1.000)

Taken	Totaal bij te dragen 2018	Delft	D-H	L-V	M-D	P-N	Rsw	Wa	We	Ztm	Externe bijdrage
Inwoners realisatie 01-01-2017 (CBS)	1.080.034	101.381	524.882	74.604	19.034	52.656	51.027	26.055	105.632	124.763	
Uitvoering Antibiotica resistentie	116	11	56	8	2	6	5	3	11	13	-
Nieuw toezicht Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang*	166	16	81	10	4	7	9	4	15	20	-
Uitbreiding evenementenadvisering	60	6	29	4	1	3	3	1	6	7	-
GA Gevaarlijke stoffen	45	4	22	3	1	2	2	1	4	5	-
Herwaardering functies TBC	55	3	37	2	-	2	2	1	3	4	-
Uitbreiding formatie TBC	70	-	-	-	-	-	-	-	-	-	70
DVO management	p.m.										
Totaal nieuw beleid	512	40	225	28	8	19	21	10	40	50	70

* Totale bijdragen zijn gebaseerd op opdracht aantallen 2018 per gemeenten en de vastgestelde normuren voor de uitvoering van de wet IKK.

Financiering

- Gelden wet IKK:

Voor de taak TOKIN wordt de financieringsvorm o.b.v. afname toegepast. De additionele inspectie uren zullen leiden tot een verhoging van het tarief van een aantal producten. Deze tarieven zijn in het AB van 9 april 2018 vastgesteld waarna ze geldend zijn voor de facturatie over 2018. In de Algemene Uitkering van het Gemeentefonds is met de uitbreiding van deze toezichtstaak rekening gehouden.

- Bijdrage gemeenten:

De gemeenten wordt gevraagd om een bijdrage te leveren ad € 275.000 (zie onderstaande tabel voor de verdeling per gemeente). De incidentele bijdrage zal worden meegenomen bij de halfjaarlijkse facturatie vanuit de GR aan de regiogemeenten.

Tabel 3 Dekking additionele lasten 2018 GGD Haaglanden (x € 1.000)

Dekking	Totaal bij te dragen 2018	Delft	D-H	L-V	M-D	P-N	Rsw	Wa	We	Ztm	Externe bijdrage
Nieuw toezicht Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang	166	16	81	10	4	7	9	4	15	20	-
Incidentele bijdrage	275	24	144	18	4	12	12	6	25	30	-
Externe bijdrage	70	-	-	-	-	-	-	-	-	-	70
Totaal bij te dragen in 2018	512	40	225	28	8	19	21	10	40	50	70

Begrotingswijziging 2018 VT Haaglanden: 'Volumestijging en flexibele schil VT 2018'

Door de toegenomen alertheid van onder meer de politie, wordt in de hele regio Haaglanden een toenemend aantal gevallen van huiselijk geweld en kindermishandeling gemeld bij Veilig Thuis. Dit is een positief maatschappelijk resultaat voor Haaglanden, maar het gaat ook gepaard met een toename van de gevraagde inzet van Veilig Thuis, die niet te ondervangen is binnen het huidige budget van VT in 2018:

- 1) De begroting voor 2018 is geënt op het volume aan meldingen en adviezen van 2016. Door de gestegen instroom in 2017 t.o.v. 2016 met bijna 500 meldingen en bijna 770 adviezen, gaat (bij gelijkblijvende volumes) in 2018 een capaciteitstekort van 5,6 fte ontstaan. Voor 2019 is met diezelfde stijging reeds rekening gehouden in de begroting van Veilig Thuis, maar voor 2018 is dit niet het geval. Hierdoor is er voor het jaar 2018 een eenjarig, incidenteel knelpunt ontstaan van 5,6 fte (€ 484.000 + € 70.000) aan benodigde middelen.
- 2) Daarnaast zien we nu dat deze stijgende lijn zich in de eerste maanden van 2018 in sterkere mate voortzet. In de eerste twee maanden van 2018 is het aantal meldingen bij Veilig Thuis gestegen met 215, ten opzichte van het eerste twee maanden in 2017. Ook het aantal adviezen neemt toe. Omdat deze referentieperiode nog te kort is om dit nu al mee te nemen in de voorgestelde begrotingswijziging, zal de hieruit voortvloeiende overschrijding via nacalculatie met de gemeenten verrekend worden.

1 Begrotingswijziging door volumestijging 2017

Deze volumestijging leidt tot financiële verrekening binnen de GR (zoals in de begroting van 2018 is aangegeven). Er is een stijging zichtbaar van 496 meldingen.

Tabel 4 Verdeling van adviezen en meldingen per gemeente verschil 2016 (begrotingsjaar 2018) en productiecijfers 2017 (begroting 2019)

Gemeente	Adviezen 2016 (begroting 2018 en VJB 2019)	Adviezen 2017	Stijging aantal adviezen t.o.v. 2016	Meldingen 2016 (begroting 2018 en VJB 2019)	Meldingen 2017	Stijging aantal meldingen t.o.v. 2016
Delft	337	338	1	470	438	-32
's-Gravenhage (gemeente)	2872	3335	463	4298	4.627	329
Leidschendam-Voorburg	109	142	33	362	391	29
Midden-Delfland	21	40	19	41	47	6
Pijnacker-Nootdorp	66	83	17	183	217	34
Rijswijk (ZH.)	90	136	46	305	328	23
Wassenaar	40	47	7	109	113	4
Westland	194	233	39	336	486	150
Zoetermeer	400	542	142	860	813	-47
Totaal	4.129	4.896	767	6.964	7.460	496

Deze meldingen zijn conform de berekeningssystematiek van 2018 verwerkt, waarin rekening wordt gehouden met de arbeidsintensiteit van de meldingen. In de begroting van 2019 is rekening gehouden met een fte inzet verhoging van 5,6 fte (€ 484.000). Deze structurele stijging doet zich ook in 2018 voor, zoals de cijfers illustreren. Met de huidige bezetting, behorend bij het nu beschikbare budget voor 2018 is het niet mogelijk om de meldingen binnen de wettelijke kaders te verwerken, behorende bij het "meldingenniveau 2017". Aangezien het de verwachting is dat in de eerste periode van 2018 de fte's via flexibel (inhuur) personeel ingevuld dienen te worden, komt hier (aangezien flexibel personeel duurder is dan vast personeel) € 70.000 aan inhuurkosten bij. Daarnaast is er in de begroting van 2019 een correctie doorgevoerd (lastenverlaging) van € 157.000. Met deze begrotingswijziging voeren we voor 2018 deze correctie ook door.

De incidentele begrotingswijziging 2018 VT Haaglanden á € 397.000 is in de volgende tabel uitgesplitst.

Tabel 5 Opbouw omvang begrotingswijziging 2018 VT Haaglanden

Omschrijving	Bedrag
Uitbreiding van begroting conform begroting 2019 (5,6 fte)	€ 484.000,00
Kosten flexibel invullen van de formatie 5,6 in eerste half jaar 2018)	€ 70.000,00
Verlaging van de begroting met € 157.000 conform begroting 2019	€ -157.000,00
Totale begrotingswijziging 2018	€ 397.000,00

De verrekening van deze begrotingswijziging leidt conform de begrotingssystematiek en de verdeling uit het financieel statuut tot de verdeling van de dekking in onderstaande tabel.

Tabel 6 Dekking additionele lasten 2018 VT Haaglanden (x € 1.000)

Dekking	Totaal bij te dragen 2018	Delft	D-H	L-V	M-D	P-N	Rsw	Wa	We	Ztm
Incidentele bijdrage	397	23	248	21	3	11	17	6	25	43
Totaal bij te dragen in 2018	397	23	248	21	3	11	17	6	25	43

2. Ontwikkeling volume en inzet flexibele schil in 2018 (via nacalculatie)

Het productievolume is ook in de eerste twee maanden van 2018 verder gestegen ten opzichte van de stijging in 2017. Ten opzichte van januari en februari 2017 is een stijging zichtbaar van in totaal 215 meldingen ten opzichte van de eerste twee maanden in 2017. Ook het aantal adviezen neemt verder toe.

Tabel 7 Verdeling van stijging meldingen per gemeente verschil jan. en feb. 2018 t.o.v. jan. en feb. 2017

	2017		Totaal 2017	2018		Totaal 2018	Stijging Jan - Feb 2018
	Jan	Feb		Jan	feb		t.o.v. Jan - Feb 2017
Delft	37	40	77	53	50	103	26
Den Haag	380	391	771	474	417	891	120
Leidschendam-Voorburg	40	27	67	37	45	82	15
Midden Delfland	2	4	6	5	12	17	11
Pijnacker-Nootdorp	22	13	35	18	18	36	1
Rijswijk	22	31	53	29	24	53	0
Wassenaar	12	6	18	11	13	24	6
Westland	37	45	82	39	41	80	-2
Zoetermeer	70	77	147	83	102	185	38
Eindtotaal	622	634	1256	749	722	1471	215

Sinds de start van Veilig Thuis, 1 januari 2015, is er een externe partij voor de invulling van flexibiliteit. De overloop van meldingen, die VT niet met eigen bezetting kan afhandelen, worden per dossier overgedragen aan deze partij en voor een vast bedrag wordt onderzoek uitgevoerd. In 2018 wordt de externe partij ingezet voor het opvangen van het personeelstekort dat ontstaat door de verdere stijging in 2018.

Om de groei van het volume in 2018 op te vangen wordt een deel van de meldingen (met een onderzoekscomponent) in 2018 weggezet bij deze externe partij. De meldingen met een onderzoekscomponent (dossiers) zijn ongeveer een derde van de meldingen (circa 77 dossiers) over de eerste twee maanden van 2018. De kosten voor het uitbesteden van deze meldingen bedragen circa 128.000 euro; en bij verdere stijging van het volume in 2018 loopt dit bedrag verder op. Dit leidt tot een toename van de uitgaven van Veilig Thuis Haaglanden in 2018. Omdat de huidige referentieperiode nog te kort is om op basis daarvan een reële inschatting te kunnen maken van deze zich aandienende begrotingsoverschrijding, zullen de daaruit voortvloeiende hogere lasten via nacalculatie vastgesteld worden, en met de gemeenten achteraf verrekend worden.

Zienswijzen gemeenten op de begrotingswijziging 2018 en reactie Bestuur GGD en VT Haaglanden

2018/ OXX / AB

versiedatum 13-06-2018 (n.a.v. bespreking in DB)

Pag. 1 van 4

2018/024-a

Gemeente	Reactie en vraag	Antwoord
Delft	1. Voor de toekomst verzoekt de gemeente het proces m.b.t. nieuwe taken zowel voor de GGD als VT evenals m.b.t. de groei van de organisatie zo in te richten dat ook in de gemeentelijke begrotings- cyclus zoveel mogelijk rekening kan worden gehouden met de stijging van de kosten voor de regiogemeenten. Hierbij verzoekt de gemeente de link te leggen naar het eerder genoemde onderzoek m.b.t. de opbouw van het weerstandsvermogen.	1. Het bestuur erkent het belang van voorspelbaarheid van de gemeentelijke bijdragen. Met het oog op dat belang doen we in samenwerking met de GGD en VT onderzoek naar de ontwikkeling van meldingen VT, richten we de resultaatsturing verder in en onderzoeken we of we weerstandsvermogen zullen moeten opbouwen om het gewenste niveau van voorspelbaarheid te realiseren. Tot slot brengt het bestuur jaarlijks de voorjaarsbrief uit om voorziene ontwikkelingen in de begroting zo vroegtijdig mogelijk kenbaar te maken. Ons bestuur is voornemens deze onderwerpen de komende periode verder uit te werken. Zie ook onze reactie op de zienswijzen bij de begroting 2019.

Gemeente	Reactie en vraag	Antwoord
Den Haag	Geeft een positieve zienswijze af voor de begroting 2019 en en de begrotingswijziging 2018 en vraagt het bestuur van de GR GGD/VT toe te zien op: 1. Het verder verbeteren van de transparantie en inzichtelijkheid van de begrotingen GGD en VT met name als het gaat om de relatie tussen capaciteitsinzet en te behalen resultaat; 2. Verdere verbeteringen van de wijze van werken van de GGD en VT te realiseren, met als doel een toekomstbestendige GGD en VT.	Zie reactie op zienswijze bij de begroting 2019.

Gemeente	Reactie en vraag	Antwoord
Leidschendam - Voorburg	GGD Haaglanden 1. De gemeente spreekt uit dat het toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang van groot belang is. Nu de GGD intensiveert op het toezicht en daarmee ook voornemens is extra personeel in te zetten vraagt gemeente om nader in kaart te brengen welke mogelijkheden de GGD ziet voor afgestemde vormen van toezicht, bijvoorbeeld in samenwerking met Leerplicht, Jeugdformaat en/of de Onderwijsinspectie.	GGD Haaglanden 1. Ons bestuur zal deze vraag betrekken bij visievorming over de posities van GGD respectievelijk Veilig Thuis in de ketens waarin zij opereren, en waarvoor diverse raden in hun zienswijze op de begroting 2019 aandacht vragen.

Zienswijzen gemeenten op de begrotingswijziging 2018 en reactie Bestuur GGD en VT Haaglanden

2018/ OXX / AB

versiedatum 13-06-2018 (n.a.v. bespreking in DB)

Pag. 2 van 4

2018/024-a

Gemeente	Reactie en vraag	Antwoord
Vervolg Leidschendam – Voorburg	VT Haaglanden 2. Gemeente constateert dat de GR de ontwikkelingen die leiden tot verhoging van de kosten in 2018 voor de uitvoeringsorganisatie GGD als onvermijdelijk beschouwt. Voor de toekomst verzoekt gemeente de GR het proces m.b.t. nieuwe taken zowel voor de GGD als VT alsmede m.b.t. de groei van de organisatie zo in te richten dat ook in de gemeentelijke begrotingscyclus zoveel mogelijk rekening kan worden gehouden met de stijging van de kosten voor de regiogemeenten. Hierbij verzoekt de gemeente de link te leggen naar het eerder genoemde onderzoek m.b.t. de opbouw van het weerstandsvermogen.	VT Haaglanden 2. Zie antwoord 1 Delft.

Gemeente	Reactie en vraag	Antwoord
Midden-Delfland	1. Voor de toekomst verzoekt de gemeente het proces m.b.t. nieuwe taken zowel voor de GGD als VT evenals m.b.t. de groei van de organisatie zo in te richten dat ook in de gemeentelijke begrotingscyclus zoveel mogelijk rekening kan worden gehouden met de stijging van de kosten voor de regiogemeenten. Hierbij verzoekt de gemeente de link te leggen naar het eerder genoemde onderzoek m.b.t. de opbouw van het weerstandsvermogen.	1. Zie antwoord vraag 1 Delft.

Gemeente	Reactie en vraag	Antwoord
Pijnacker-Nootdorp	1. De ontwikkeling van de kosten van de uitvoeringsorganisaties monitoren. Opbrengsten voortvloeiend uit doelmatigheidsonderzoeken benutten t.b.v. kostenverlaging van de uitvoering. Bestuur en gemeente hierover rapporteren 2. Gemeente berichten over ontwikkeling van de kosten van TOKIN in 2018 (a.g.v. Nieuw Toezicht Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang) i.v.m. het nog onduidelijk zijn van voldoende dekking hiervoor vanuit uit gemeentefonds. 3. Gemeente uiterlijk oktober 2018 berichten over extra kosten i.v.m. uitbreiding personele capaciteit VT.	1. Het bestuur monitort de doelmatigheid van de uitvoering en beslist op basis van voorstellen hoe de middelen die vrijvallen als gevolg van eventuele doelmatigheidswinsten worden aangewend. 2. Hieraan wordt invulling gegeven via de halfjaarrapportage. 3. Het bestuur zal hieraan invulling geven.

Zienswijzen gemeenten op de begrotingswijziging 2018 en reactie Bestuur GGD en VT Haaglanden

2018/ OXX / AB

versiedatum 13-06-2018 (n.a.v. bespreking in DB)

Pag. 3 van 4 2018/024-a

Gemeente	Reactie en vraag	Antwoord
Rijswijk	1. Gemeente constateert dat de GR de ontwikkelingen die leiden tot verhoging van de kosten in 2018 voor de uitvoeringsorganisatie GGD als onvermijdelijk beschouwt. Voor de toekomst verzoekt gemeente de GR het proces m.b.t. nieuwe taken zowel voor de GGD als VT alsmede m.b.t. de groei van de organisatie zo in te richten dat ook in de gemeentelijke begrotingscyclus zoveel mogelijk rekening kan worden gehouden met de stijging van de kosten voor de regiogemeenten. Hierbij verzoekt de gemeente de link te leggen naar het eerder genoemde onderzoek m.b.t. de opbouw van het weerstandsvermogen.	1. Zie antwoord onder vraag 1 bij de vragen van de gemeente Delft

Gemeente	Reactie en vraag	Antwoord
Wassenaar	1. Gemeente constateert dat de GR de ontwikkelingen die leiden tot verhoging van de kosten in 2018 voor de uitvoeringsorganisatie GGD als onvermijdelijk beschouwt. Voor de toekomst verzoekt gemeente de GR het proces m.b.t. nieuwe taken zowel voor de GGD als VT alsmede m.b.t. de groei van de organisatie zo in te richten dat ook in de gemeentelijke begrotingscyclus zoveel mogelijk rekening kan worden gehouden met de stijging van de kosten voor de regiogemeenten. Hierbij verzoekt de gemeente de link te leggen naar het eerder genoemde onderzoek m.b.t. de opbouw van het weerstandsvermogen.	1. Zie antwoord onder vraag 1 bij de vragen van de gemeente Delft

Gemeente	Reactie en vraag	Antwoord
Westland (onder voorbehoud)	1. Voor de toekomst verzoekt de gemeente het proces m.b.t. nieuwe taken zowel voor de GGD als VT evenals m.b.t. de groei van de organisatie zo in te richten dat ook in de gemeentelijke begrotingscyclus zoveel mogelijk rekening kan worden gehouden met de stijging van de kosten voor de regiogemeenten. Hierbij verzoekt de gemeente de link te leggen naar het eerder genoemde onderzoek	1. Zie antwoord onder vraag 1 bij de vragen van de gemeente Delft

Zienswijzen gemeenten op de begrotingswijziging 2018 en reactie Bestuur GGD en VT Haaglanden

2018/ OXX / AB

versiedatum 13-06-2018 (n.a.v. bespreking in DB)

Pag. 4 van 4 2018/024-a

	m.b.t. de opbouw van het weerstandsvermogen.	

Gemeente	Reactie en vraag	Antwoord
Zoetermeer	1. Voor de toekomst verzoekt de gemeente het proces m.b.t. nieuwe taken zowel voor de GGD als VT evenals m.b.t. de groei van de organisatie zo in te richten dat ook in de gemeentelijke begrotingscyclus zoveel mogelijk rekening kan worden gehouden met de stijging van de kosten voor de regiogemeenten. Hierbij verzoekt de gemeente de link te leggen naar het eerder genoemde onderzoek m.b.t. de opbouw van het weerstandsvermogen.	1. Zie antwoord onder vraag 1 bij de vragen van de gemeente Delft

gemeente

Zoetermeer
Dienst OC&V

NR:

OC&V 2018 3665

Pg/afd/medew:

11 JUNI 2018

By:

Afdel:

Afgedaan d.d.:

Paraaf:

> Retouradres Postbus 15, 2700 AA Zoetermeer

Aan

Dagelijks Bestuur GR GGD en VT Haaglanden
t.a.v. de heer A.A.H.M. van Dijk
Postbus 16130
2500 BC DEN HAAG

Bezoekadressen
Engelandlaan 502
2711 EB Zoetermeer
Stadhuisplein 1
2711 EC Zoetermeer

Postadres
Postbus 15
2700 AA Zoetermeer

Telefoon 14 079
www.zoetermeer.nl

Datum
5 juni 2018

Uw kenmerk

Ons kenmerk

Bijlagen

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpjaarprogramma en programmabegroting 2019 en
Wijziging Jaarprogramma en programmabegroting 2018 Gemeentelijke
Gezondheidsdienst en Veilig Thuis Haaglanden

Geachte heer Van Dijk,

Bij brief van 12 april 2018 zijn het Ontwerpjaarprogramma en programmabegroting 2019 voor de Gemeenschappelijke Regeling Gemeentelijke Gezondheidsdienst en Veilig Thuis Haaglanden (hierna: GR GGD en VT Haaglanden), alsmede de begrotingswijziging GR GGD en VT Haaglanden 2018 ter zienswijze aan de gemeente Zoetermeer toegestuurd. De begrotingswijziging 2018 heeft betrekking op twee wijzigingen, te weten voor het programma GGD en het programma VT.

Conform de Wet gemeenschappelijke regelingen stelt u ons in de gelegenheid onze zienswijze uiterlijk 10 juni a.s. bij het Dagelijks Bestuur in te dienen. Besluitvorming over de zienswijze ten aanzien van de ontwerp-begroting 2019 en de begrotingswijziging 2018 heeft plaatsgevonden in de raad van 4 juni 2018.

De gemeenteraad van Zoetermeer stemt in met de ontwerp-begroting 2019 en de begrotingswijziging 2018 GGD en VT Haaglanden. En heeft hierbij de volgende opmerkingen, die zowel financieel als inhoudelijk van karakter zijn.

Financieel GGD

De door u voorgelegde ontwerp-begroting 2019 voor de GR GGD en VT Haaglanden geeft een helder beeld van de taken en de hieraan verbonden kosten voor 2019. De ontwerp-begroting 2019 past binnen de kaders van de Kaderbrief begroting 2019 gemeenschappelijke regelingen. Overigens attenderen wij u erop dat de Kaderbrief normen stelt voor de indexering van de gemeentelijke bijdrage en niet voor de raming van de kosten.

Overhead

In de voorliggende begroting worden aan de programma's voor de GGD en VT verschillende bedragen voor de centrale overhead toegerekend. Zoals afgesproken bij de herijking in 2017 zal in 2018 harmonisatie van de toerekening van overhead plaats vinden.

In welk begrotingsjaar dit geëffectueerd zal worden, is echter nog niet afgesproken. Normering van de overhead impliceert dat de toegerekende bedragen in principe taakstellend zijn. Hiermee wordt voorkomen dat wijzigingen op het gebied van de bedrijfsvoering tot fluctuaties van de bijdragen van de deelnemende GR gemeenten leiden. In de ontwerp-begroting 2019 is voor het programma VT nog sprake van een fluctuatie van de bijdragen als gevolg van hogere kosten voor huisvesting.

Wij verzoeken u met de gemeente Den Haag af te spreken dat harmonisatie van de toerekening van overhead voor de begroting 2020 e.v. geëffectueerd zal worden.

Doelmatigheidsonderzoek GGD

Met u is afgesproken dat in 2018 invulling zal plaatsvinden van de bij de herijking opgelegde taakstelling van € 481.000. Deze taakstelling beoogt voor de regiogemeenten de herverdelingseffecten, die het gevolg zijn van de herijking, volledig te compenseren. In de begroting 2019 is de invulling van het eerste deel van deze taakstelling verwerkt. Daarnaast is afgesproken dat in 2018 doelmatigheidsonderzoeken zullen plaatsvinden in het kader van de invulling van het tweede deel van de taakstelling. De opbrengst hiervan is in de begroting 2019 alvast als p.m. post opgenomen. Wij verwachten dat de evaluatie van de financieringssysteem van de taken gezondheidsbevordering en epidemiologie wordt meegenomen in de doelmatigheidsonderzoeken. Deze onderzoeken moeten leiden tot een zo efficiënt mogelijk ingerichte bedrijfsvoering van de organisatie. Wij verzoeken u met de Gemeente Den Haag af te spreken dat de aangekondigde doelmatigheidsonderzoeken zo snel mogelijk plaats zullen vinden.

Inhoudelijk GGD

Wij spreken ons positief uit over de eerste stappen die zijn gezet in de begroting 2019 om invulling te geven aan resultaatgericht werken. Hierbij zijn inhoudelijke prestaties gedefinieerd op zowel kwantitatief als kwalitatief niveau. In het vervolgtraject vinden wij het van belang dat de uitvoeringsorganisatie GGD en de deelnemende GR-gemeenten gezamenlijk werken aan de doorontwikkeling van resultaatgerichte sturing.

Tijdig kunnen inspelen op ontwikkelingen vraagt een visie op de langere termijn. Wij verzoeken u aandacht hiervoor te hebben en dit in samenspraak met de deelnemende gemeenten te doen. Tevens vinden wij het van belang om de samenhang van de in de begroting opgenomen taken en de inzet van strategische ketenpartners in het sociale domein, zoals welzijnsorganisaties, te onderzoeken. Een voorbeeld waarbij deze samenwerking noodzakelijk is, is de gezondheidsbevordering van ouderen.

In de inleiding van de programmabegroting 2019 beschrijft u een aantal nieuwe ontwikkelingen en de rol van de GGD binnen de context van de publieke gezondheid in de regio Haaglanden. Wij onderschrijven het belang hiervan. Tegelijkertijd zijn wij van mening dat de positionering en de rol van de GGD in het sociale domein de komende tijd, in goed overleg tussen de GGD en de gemeenten, nader verkend en geconcretiseerd dient te worden. Ook staan wij positief tegenover de nieuwe ontwikkeling van de Omgevingswet die het belang benadrukt van gezondheid in de fysieke leefomgeving. Wij vragen u om de deelnemende gemeenten tijdig te betrekken bij de vormgeving van de nieuwe rol van de GGD in dit kader.

Financieel Veilig Thuis

Bij de uitvoeringsorganisatie VT zijn drie ontwikkelingen te zien die tot stijging van de kosten leiden: de inrichting van de organisatie, de groei van het aantal meldingen en adviezen en de groei door nieuwe ontwikkelingen zoals de aanscherping van de meldcode die professionals verplicht zijn te gebruiken bij vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling.

De bijdrage van de regiogemeenten aan de kostenstijging als gevolg van de definitieve inrichting van de organisatie is eenmalig in 2019. Vanaf 2020 vinden wij dat de kosten onderdeel dienen te zijn van de normbedragen voor overhead. Wij verwijzen hiertoe naar het bovenstaande verzoek inzake de harmonisatie van de overheadkosten.

Zowel de groei van het aantal meldingen en adviezen als de groei door nieuwe ontwikkelingen leiden tot een forse groei van de uitvoeringsorganisatie VT. Deze groei

heeft – bij ongewijzigde bedrijfsvoering – waarschijnlijk tot gevolg dat de regiogemeenten worden geconfronteerd met een stijging van de kosten.

Wij verzoeken u met de gemeente Den Haag af te spreken dat in 2018, naast het onderzoek naar de bedrijfsvoering GGD, onafhankelijk onderzoek plaatsvindt naar de groei van het aantal meldingen en adviezen en de mogelijk te nemen beheersmaatregelen, zodat de regiogemeenten inzicht kan worden gegeven in het meerjarig perspectief inzake de groei van VT en de hieraan verbonden kosten. Wij vinden een bestendige begroting van de GR GGD en VT Haaglanden uitermate belangrijk omdat daarmee sprake is van financiële voorspelbaarheid voor ons.

Daarnaast verzoeken wij u eind 2018 de gekozen verdeelsleutel te evalueren in samenhang met de Regiovisie 'Huiselijk geweld en Kindermishandeling regio Haaglanden', zodat een evenwichtige verdeling van de kosten over de regiogemeenten is geborgd en een eventuele bijstelling in de begroting 2020 kan worden toegepast. Tevens vragen wij u te onderzoeken in hoeverre het mogelijk en wenselijk is de GR een eigen weerstandsvermogen op te laten bouwen, zodat fluctuaties in de gemeentelijke bijdragen in de toekomst kunnen worden voorkomen.

Inhoudelijk Veilig Thuis

Wij zijn positief over het feit dat Veilig Thuis nu haar definitieve organisatievorm heeft gekregen en onder publieke aansturing is gebracht. Ook waarderen wij dat het Veilig Thuis in 2017 is gelukt om, ondanks de inzet die dit heeft gevraagd, 7 procent meer meldingen en 19 procent meer adviezen te verwerken.

Zienswijze begrotingswijzigingen 2018

Wij constateren dat u de ontwikkelingen, die leiden tot verhoging van de kosten in 2018 voor de uitvoeringsorganisatie GGD, als onvermijdelijk beschouwt. Voor de toekomst verzoeken wij u het proces met betrekking tot nieuwe taken zowel voor de GGD als VT alsmede met betrekking tot de groei van de organisatie zo in te richten dat ook in de gemeentelijke begrotingscyclus zoveel mogelijk rekening kan worden gehouden met de stijging van de kosten voor de regiogemeenten. Hierbij verzoeken wij u de link te leggen naar het eerder genoemde onderzoek naar de opbouw van het weerstandsvermogen.

Uw schriftelijke reactie op de individuele zienswijze ontvangen wij graag zo spoedig mogelijk na de AB vergadering op 9 juli 2018.

Tenslotte danken wij het bestuur, de directies en medewerkers van de GGD Haaglanden en Veilig Thuis Haaglanden voor de inzet ten behoeve van de preventie gezondheidszorg en de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling in onze regio.

De gemeenteraad van Zoetermeer,

de griffier,

drs R. Blokland MCM

de voorzitter,

Gh.B. Aptroot

ONTVANGEN - 5 JUNI 2018

OCW/2018.3503

Dagelijks Bestuur GGD Haaglanden
t.a.v. de heer A.A.H.M. van Dijk
Postbus 16130
2500 BC DEN HAAG

Gemeente Den Haag Dienst OCW	
NR: OCW/2018.3503	
Pg/afd/medew:	
11 JUNI 2018	
Afgedaan d.d.:	Paraaf:

Gemeente
Leidschendam-Voorburg

Postbus 1005
2260 BA Leidschendam
Telefoon 14 070
@Gemeente_LV
www.lv.nl/contact
www.lv.nl

Datum 29 mei 2018

Ons kenmerk 481

Uw brief/kenmerk OCW/2018.2120

Contactpersoon A. Bongers

Telefoon 14 070

Onderwerp Zienswijze ontwerpbegroting 2019 en begrotingswijziging 2018 GGD en Veilig Thuis Haaglanden

Geacht bestuur,

Op 12 april 2018 heeft u ons de ontwerpbegroting 2019 en de begrotingswijzigingen 2018 van de GGD en VT Haaglanden aangeboden met het verzoek onze zienswijze uiterlijk 9 juni a.s. aan u te doen toekomen.

De Gemeenschappelijke Regeling (GR) GGD en VT Haaglanden (voorheen GR GGD Haaglanden) is per 1 januari 2018 een nieuwe fase ingegaan. Wij zijn tevreden over het feit dat de herijking van de GR GGD Haaglanden is afgerond en heeft geleid tot een aantal veranderingen in de governance van de GR en in het takenpakket dat de GGD uitvoert voor de GR. Ook zijn wij positief over het feit dat Veilig Thuis (VT) onder publieke aansturing is gebracht en is toegevoegd als apart organisatieonderdeel, met een eigen programmaonderdeel in de GR-begroting. Het is tevens indrukwekkend dat het Veilig Thuis is gelukt om, ondanks de inzet die dit heeft gevraagd, in 2017 7% meer meldingen en 19% meer adviezen te verwerken.

Het feit dat de financiële bijdrage van de gemeente Den Haag voor de regionale GGD diensten per 2018 is opgenomen in de begroting van de GR GGD en Veilig Thuis Haaglanden zorgt voor meer transparantie.

De door u voorgelegde stukken voor de GR GGD-VT Haaglanden geven een helder beeld van de taken en de hieraan verbonden kosten voor 2018 en 2019.

Wij willen graag de volgende opmerkingen maken:

Graag in uw antwoord datum en ons kenmerk vermelden.

Algemeen

- Harmonisatie overhead:

In de voorliggende begroting wordt voor de uitvoeringsorganisaties voor GGD en VT gerekend met verschillende bedragen voor de toerekening van centrale overhead. Zoals afgesproken bij de herijking in 2017 zal in 2018 harmonisatie van de toerekening van overhead plaats gaan vinden. Dit voorkomt dat claims in het kader van bedrijfsvoering fluctuatie van de kosten bij de regiogemeenten tot gevolg kan hebben, zoals dit in de begroting 2019 bij huisvesting en management voor VT nog wel het geval is.

Wij verzoeken u met de Gemeente Den Haag af te spreken dat harmonisatie van de toerekening van overhead voor de begroting 2020 e.v. geëffectueerd zal worden.

Betreffende de GGD

- De eerste stappen om invulling te geven aan resultaatgericht werken zijn gezet in de begroting 2019. Hierbij zijn inhoudelijke prestaties gedefinieerd op zowel kwantitatief als kwalitatief niveau. In het vervolgtraject vinden wij het van belang dat de uitvoeringsorganisatie GGD en de deelnemende GR gemeenten gezamenlijk werken aan de doorontwikkeling van resultaatgerichte sturing.

Daarnaast vragen wij aandacht voor visieontwikkeling door de GGD. Tijdig kunnen inspelen op ontwikkelingen vraagt een visie op de lange termijn. We vragen de GGD om dit in samenspraak met de deelnemende gemeenten te doen.

- Doelmatigheidsonderzoek:

Met u is afgesproken dat in het kader van de bij de herijking opgelegde taakstelling van € 481.000, invulling in 2018 plaats zal vinden. In de begroting 2019 is de invulling van deze taakstelling verwerkt. Daarnaast is afgesproken dat in 2018 een doelmatigheidsonderzoek zal plaatsvinden in het kader van de invulling van het tweede deel van de taakstelling, hetgeen moet leiden tot een zo efficiënt mogelijk ingerichte bedrijfsvoeringsorganisatie. Wij verwachten dat de evaluatie van de financieringssystematiek van de taken gezondheidsbevordering en epidemiologie daarin wordt meegenomen.

Wij verzoeken u met de Gemeente Den Haag af te spreken dat het aangekondigde doelmatigheidsonderzoek zo snel mogelijk plaats zal vinden en nadere afspraken te maken over de invulling van de hieraan gekoppelde taakstelling voor 2019.

- De begrotingswijziging 2018 leidt tot een kostenverhoging, waarvan de grootste kostenpost bestaat uit intensivering van het toezicht op de kwaliteit van kinderopvang. Wij begrijpen dat deze intensivering samenhangt met de inwerkingtreding van de Wet Kinderopvang 2018 en spreken uit dat het kwaliteitstoezicht op kinderopvang van groot belang is.
Er is de laatste jaren echter ook sprake van een snelle (en steeds snellere) groei van het aantal intensieve samenwerkingsverbanden tussen basisscholen en kinderopvangorganisaties, al dan niet onder de noemer Integrale Kindcentra en opvang- en onderwijsorganisaties hebben te maken met tal van externe toezichthouders en samenwerkingspartners. Nu de GGD intensiveert op het toezicht en daarmee ook voornemens is om extra personeel in te zetten, vragen wij om nader in kaart te brengen welke mogelijkheden de GGD ziet voor afgestemde vormen van toezicht, bijvoorbeeld in samenwerking met Leerplicht, Jeugdformaat en/of de Onderwijsinspectie. De opvang- en onderwijssector zou daarmee geholpen zijn, het toezicht op opvang en onderwijs kan daardoor kwalitatief verbeteren en wellicht is zelfs een kostenbesparing te realiseren.

Betreffende Veilig Thuis

- Groei Veilig Thuis:
De bijdrage van de regiogemeenten aan de kostenstijging als gevolg van de definitieve inrichting van de organisatie is eenmalig. Vanaf 2020 moeten kosten inzake bedrijfsvoering de verantwoordelijkheid zijn van de uitvoeringsorganisatie. Wij verwijzen hiertoe naar het eerder genoemde verzoek inzake de harmonisatie van de overheadkosten.

De groei van het aantal meldingen en adviezen en nieuwe taken leiden tot een forse groei van de organisatie voor VT. Dit heeft tot gevolg dat de regiogemeenten worden geconfronteerd met een onvoorziene stijging van de kosten. Wij verzoeken u met de gemeente Den Haag af te spreken dat in 2018, naast het onderzoek in de bedrijfsvoering, onafhankelijk onderzoek plaatsvindt naar de groei van het aantal meldingen en adviezen en de mogelijk te nemen beheersmaatregelen, zodat de regiogemeenten inzicht kan worden gegeven in het meerjarig perspectief inzake de groei van VT en de hieraan verbonden kosten en opbrengsten.

Daarnaast dient evaluatie van de gekozen verdeelsleutel, in samenhang met de regiovisie Huiselijk Geweld, eind 2018 plaats te vinden zodat een evenwichtige verdeling van de kosten over de regiogemeenten is geborgd en een eventuele bijstelling in de begroting 2020 kan worden toegepast.

Tot slot verzoeken wij u te onderzoeken in hoeverre het mogelijk en wenselijk is

de GR een eigen weerstandsvermogen op te laten bouwen zodat fluctuaties in de gemeentelijke bijdragen in de toekomst kunnen worden voorkomen.

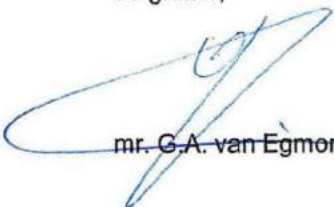
Betreffende de begrotingswijziging 2018

- Wij constateren dat u de ontwikkelingen die leiden tot verhoging van de kosten in 2018 voor de uitvoeringsorganisatie GGD als onvermijdelijk beschouwt. Voor de toekomst verzoeken wij u het proces m.b.t. nieuwe taken zowel voor de GGD als VT m.b.t. de groei van de organisatie zo in te richten dat ook in de gemeentelijke begrotingscyclus zoveel mogelijk rekening kan worden gehouden met de stijging van de kosten voor de regiogemeenten. Hierbij verzoeken wij u mee te nemen of- en in in welk mate- de opbouw van een weerstandsvermogen hieraan een bijdrage kan leveren.

Wij danken het bestuur, de directies en medewerkers van de GGD Haaglanden en Veilig Thuis Haaglanden voor de inzet ten behoeve van de preventie gezondheidszorg en preventie huiselijk geweld en kindermishandeling in onze gemeente. Wij wensen u veel succes met de uitvoering van de verdere professionalisering van de GGD en Veilig Thuis.

Met vriendelijke groet,

de raad van de gemeente Leidschendam-Voorburg,
de griffier,

mr. G.A. van Egmond

de voorzitter,

K. Tigelaar

uw kenmerk
uw brief van
ons kenmerk 18.034791
inlichtingen bij J.W. de Vries – Rosengarten / S. Rovers
doorkiesnummer (070) 326 13 05 / (070) 326 11 27

Gemeente Den Haag Dienst OCW	
NR: <i>ocw/2018-3070</i>	
Pg/afd/medew:	
Reg. Datum: 18 JUNI 2018	
Stadhuis, Bogaardplein 15 Postbus 5305, 2280 HH Rijswijk	
Telefoon 14 070	Bij directie:
Fax (070) 326 10 10	
stadhuis@rijswijk.nl	Afgedaan d.d.: <i>19/6/18</i>
www.rijswijk.nl	Paraaf: <i>109</i>
iban BNG: NL15BNGH0285007421	

Dagelijks Bestuur GGD en VT Haaglanden
t.a.v. de heer A.A.H.M van Dijk, secretaris
Postbus 16130
2500 BC 'S-GRAVENHAGE

betreft concept zienswijze Ontwerpjaarprogramma en
ontwerpbegroting 2019 en begrotingswijzigingen
2018

datum 13 JUNI 2018
bijlage(n)

Geacht bestuur,

Bij brief van 12 april 2018 zijn de ontwerpbegroting 2019 GGD en Veilig Thuis Haaglanden, alsmede de begrotingswijziging 2018 GGD Haaglanden: 'Ontwikkelingen GGD Haaglanden 2018' en de begrotingswijziging 2018 VT Haaglanden: 'Volumestijging flexibele schil VT 2018 ter zienswijze aan de gemeente Rijswijk toegestuurd. Conform de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGr) stelt u ons in de gelegenheid onze zienswijze uiterlijk 10 juni 2018 bij het Dagelijks Bestuur in te dienen. De definitieve besluitvorming over de concept zienswijze ten aanzien van de ontwerpbegroting 2019 zal plaatsvinden in de raad van 12 juni 2018.

Wij hebben de volgende opmerkingen ten aanzien van de ontwerpbegroting 2019:

De door u voorgelegde ontwerpbegroting 2019 voor de GR GGD en VT Haaglanden geeft een helder beeld van de taken en de hieraan verbonden kosten voor 2019. De ontwerpbegroting 2019 past binnen de kaders van de Kaderbrief begroting 2019 gemeenschappelijke regelingen.

Algemeen

Harmonisatie overhead:

In de voorliggende begroting wordt voor de uitvoeringsorganisaties voor GGD en VT gerekend met verschillende bedragen voor de toerekening van centrale overhead. Zoals afgesproken bij de herijking in 2017 zal in 2018 harmonisatie van de toerekening van overhead plaats gaan vinden. Dit voorkomt dat claims in het kader van bedrijfsvoering fluctuaties van de kosten bij de regiogemeenten tot gevolg kan hebben, zoals dit in de begroting 2019 bij huisvesting en management voor VT nog wel het geval is. Na harmonisatie dienen de kosten voor de bedrijfsvoering verdisconteerd te zijn in de standaard toerekening van overhead en zijn daarmee de verantwoordelijkheid van de uitvoeringsorganisatie. Wij verzoeken u met de Gemeente Den Haag af te spreken dat harmonisatie van de toerekening van overhead voor de begroting 2020 e.v. geëffectueerd zal worden.

Betreffende de GGD

- Wij spreken ons positief uit over de eerste stappen die zijn gezet in de begroting 2019 om invulling te geven aan resultaatgericht werken. Hierbij zijn inhoudelijke prestaties gedefinieerd op zowel kwantitatief als kwalitatief niveau. In het vervolgtraject vinden wij het van belang dat de uitvoeringsorganisatie GGD en de deelnemende GR gemeenten gezamenlijk werken aan de

doorontwikkeling van resultaatgerichte sturing.

Daarnaast vragen wij aandacht voor visieontwikkeling door de GGD. Tijdig kunnen inspelen op ontwikkelingen vraagt een visie op de lange termijn. We vragen de GGD om dit in samenspraak met de deelnemende gemeenten te doen. Verder vragen we aandacht voor de samenhang tussen de verschillende taken zoals opgenomen in de begroting. Wij hechten er aan om de samenhang van de in de begroting opgenomen taken en de inzet van strategische ketenpartners in de omgeving van de GGD, zoals welzijnsorganisaties, serieus te onderzoeken. Een voorbeeld waarbij deze samenwerking noodzakelijk is, is de gezondheidsbevordering van ouderen.

In de inleiding van de programmabegroting 2019 beschrijft u een aantal nieuwe ontwikkelingen binnen de context van de publieke gezondheid Haaglanden. Wij onderschrijven het belang van de rol van de GGD als betrouwbare partner voor de publieke gezondheid binnen het speelveld van het sociale domein. Wij zijn van mening dat de positionering en de rol van de GGD in het sociale domein de komende tijd, in goed overleg tussen de GGD en de gemeenten, nader verkend en geconcretiseerd dient te worden. Ook staan wij positief tegenover de nieuwe ontwikkeling van de Omgevingswet die het belang benadrukt van gezondheid in de fysieke leefomgeving. Wij vragen de GGD om de deelnemende gemeenten tijdig te betrekken bij de vormgeving van de nieuwe rol van de GGD in dit kader.

- **Doelmatigheidsonderzoek:**

Met u is afgesproken dat invulling van de bij de herijking opgelegde taakstelling van € 481.000 in 2018 plaats zal vinden. In de begroting 2019 is de invulling van deze taakstelling verwerkt. Daarnaast is afgesproken dat in 2018 een doelmatigheidsonderzoek zal plaatsvinden in het kader van de invulling van het tweede deel van de taakstelling, hetgeen moet leiden tot een zo efficiënt mogelijk ingerichte bedrijfsvoeringsorganisatie. Wij verwachten dat de evaluatie van de financieringssystematiek van de taken gezondheidsbevordering en epidemiologie daarin wordt meegenomen.

Wij verzoeken u met de Gemeente Den Haag af te spreken dat de aangekondigde doelmatigheidsonderzoeken zo snel mogelijk plaats zullen vinden en dat nadere afspraken worden gemaakt over de invulling van de hieraan gekoppelde taakstelling voor 2019.

Betreffende Veilig Thuis

- Wij zijn positief dat Veilig Thuis nu haar definitieve organisatievorm heeft gekregen en onder publieke aansturing is gebracht. Ook zijn wij positief dat het Veilig Thuis is gelukt om, ondanks de inzet die dit heeft gevraagd, in 2017 7% meer meldingen en 19% meer adviezen te verwerken.
- **Groei Veilig Thuis:**
Bij de uitvoeringsorganisatie VT zijn drie ontwikkelingen te zien die tot stijging van de kosten leiden; de inrichting van de organisatie, de groei van het aantal meldingen en adviezen en de groei door nieuwe ontwikkelingen als aanscherping van de meldcode en MDA++.

De bijdrage van de regiogemeenten aan de kostenstijging als gevolg van de definitieve inrichting van de organisatie is eenmalig. Vanaf 2020 moeten kosten inzake bedrijfsvoering de verantwoordelijkheid zijn van de uitvoeringsorganisatie. Wij verwijzen hiertoe naar het bovenstaande verzoek inzake de harmonisatie van de overheadkosten.

De groei van het aantal meldingen en adviezen en nieuwe taken leiden tot een forse groei van de organisatie voor VT. Dit heeft tot gevolg dat de regiogemeenten worden geconfronteerd met een onvoorziene stijging van de kosten. Wij verzoeken u met de gemeente Den Haag af te spreken dat in 2018, naast het onderzoek naar de bedrijfsvoering, onafhankelijk onderzoek plaatsvindt naar de groei van het aantal meldingen en adviezen en de mogelijk te nemen beheersmaatregelen, zodat de regiogemeenten inzicht kan worden gegeven in het meerjarig perspectief inzake de groei van VT en

de hieraan verbonden kosten.

Daarnaast dient evaluatie van de gekozen verdeelsleutel, in samenhang met de regiovisie, eind 2018 plaats te vinden zodat een evenwichtige verdeling van de kosten over de regiogemeenten is geborgd en een eventuele bijstelling in de begroting 2020 kan worden toegepast.

Tevens verwachten wij u te onderzoeken in hoeverre het mogelijk en wenselijk is de GR een eigen weerstandsvermogen op te laten bouwen zodat fluctuaties in de gemeentelijke bijdragen in de toekomst kunnen worden voorkomen.

Wij wensen u veel succes met de uitvoering van de verdere professionalisering van Veilig Thuis.

Betreffende de begrotingswijzigingen 2018

Wij constateren dat u de ontwikkelingen die leiden tot verhoging van de kosten in 2018 voor de uitvoeringsorganisatie GGD als onvermijdelijk beschouwt. Voor de toekomst verzoeken wij u het proces m.b.t. nieuwe taken zowel voor de GGD als VT alsmede m.b.t. de groei van de organisatie zo in te richten dat ook in de gemeentelijke begrotingscyclus zoveel mogelijk rekening kan worden gehouden met de stijging van de kosten voor de regiogemeenten. Hierbij verzoeken wij u de link te leggen naar het eerder genoemde onderzoek m.b.t. de opbouw van het weerstandsvermogen.

Na de vergadering van het algemeen Bestuur op 9 juli 2018, waarin de begroting 2019 wordt vastgesteld, dient de raad geïnformeerd te worden over wat er met de zienswijze is gebeurd. Uw schriftelijke reactie op de individuele zienswijze ontvangen wij daarom graag zo spoedig mogelijk na die vergadering.

Tenslotte danken wij het bestuur, de directies en medewerkers van de GGD Haaglanden en Veilig Thuis Haaglanden voor de inzet ten behoeve van de preventie gezondheidszorg en preventie huiselijk geweld en kindermishandeling in onze regio.

de gemeenteraad van Rijswijk

de griffier,

J.A. Massaar, bpa

de voorzitter,

drs. M.J. Bezuijen

Den Haag

000

Retouradres: Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag

Dagelijks bestuur GR GGD en VT Haaglanden
Postbus 16130
2500 BC Den Haag

Gemeente Den Haag Dienst OCW	
NR: OCW/2018.3698	
Pg.	
11 JUNI 2018	
Bij directie	
Afgedaan d.d.	Paraaf:

Uw brief van
12 april 2018
Ons kenmerk
GRF2018. 190

Contactpersoon
Linda van Maanen
Dienst
Griffie
Afdeling
Griffie
Doorkiesnummer
32046
E-mailadres
linda.vanmaanen@denhaag.nl

Datum
8 juni 2018

Onderwerp
Zienswijze ontwerpbegroting begroting GGD

Geacht Bestuur,

Bijgaand doe ik u toekomen het raadsbesluit met de zienswijze van de gemeenteraad van Den Haag op de begroting 2019 en de begrotingswijziging 2018 van de GR GGD en VT Haaglanden.

Met vriendelijke groet,

mr. H.L.G. Seuren
Griffier

Raadsbesluit RIS299756

De raad van de gemeente Den Haag,

Gezien het voorstel van het college van 22 mei 2018,

Besluit:

- I. De volgende zienswijze bij het Dagelijks Bestuur van de GR GGD en VT Haaglanden in te dienen voor de begroting 2019 en de begrotingswijziging 2018:
De gemeenteraad van de gemeente Den Haag:
 - a. constateert
 - I. dat er vooruitgang is geboekt in het transparant en helder presenteren van de Begroting 2019 in aansluiting op de Begroting 2018;
 - II. dat een goede taakuitoefening van de GGD en VT met deze begroting is geborgd;
 - III. dat het noodzakelijk is om verdere verbeteringen in de transparantie en inzichtelijkheid van de begroting door te voeren (de ingezette lijn verder uit te werken bij de begroting 2020)
 - IV. dat verdere verbeteringen in de werkwijze, o.b.v. onder meer de doelmatigheidsonderzoeken belangrijk zijn voor een toekomstbestendige GGD en VT;
 - b. Geeft een positieve zienswijze af voor de begroting 2019 en de begrotingswijziging 2018 en vraagt het bestuur van de GR GGD/VT toe te zien op:
 - I. het verder verbeteren van de transparantie en inzichtelijkheid van de begrotingen GGD en VT met name als het gaat om de relatie tussen capaciteitsinzet en te behalen resultaat;
 - II. verdere verbeteringen van de wijze van werken van de GGD en VT te realiseren, met als doel een toekomstbestendige GGD en VT.

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van 6 juni 2018.

De griffier

De voorzitter,

Den Haag

Aldus besloten
In de Raadsvergadering van

6 JUN 2018

De Griffier

Datum
22 mei 2018

Aan de gemeenteraad

Registratienummer
BOW/ 2018.154
RIS299756

Voorstel van het college inzake Zienswijze op de begroting 2019 en de begrotingswijziging 2018 van de GR GGD en VT Haaglanden

Inleiding

De gemeenteraad heeft op 12 april 2018 de ontwerpbegroting 2019 en de begrotingswijziging 2018 van de Gemeenschappelijke regeling GGD en Veilig Thuis Haaglanden (GR GGD en VT Haaglanden) ontvangen. In het kader van de zienswijze procedure is de gemeenteraad in de gelegenheid zijn zienswijze kenbaar te maken aan het dagelijks bestuur van de GR GGD en VT Haaglanden. Zoals vermeld in de aanbestedingsbrief ontvangt het dagelijks bestuur van de GR GGD en VT Haaglanden de zienswijze graag vóór 10 juni 2018.

Algemeen

Per 1 januari 2018 is de GR GGD Haaglanden uitgebreid met Veilig Thuis. De uitvoeringsorganisaties van de GGD was al onderdeel van de gemeente Den Haag. De uitvoeringsorganisatie Veilig Thuis is eveneens ondergebracht bij de gemeente Den Haag. Eind december 2017 heeft de gemeenteraad een positieve zienswijze gegeven op de gewijzigde gemeenschappelijke regeling en de begroting 2018. (RIS298232).

Op de volgende stukken wordt nu een zienswijze van de raad gevraagd:

1. De ontwerpbegroting 2019;
2. Een begrotingswijziging voor 2018.

1. Ontwerpbegroting 2019

De ontwerpbegroting 2019 is gebaseerd op de begroting 2018 en sluit aan op de Voorjaarsbrief 2019 die de raad op 22 februari 2019 ontvangen heeft. In de voorjaarsbrief wordt op hoofdlijnen geschetst wat er aan financiële en beleidsmatige ontwikkelingen voor het volgende jaar wordt verwacht. In de begroting van 2019 zijn op enkele punten correcties gepleegd op de Voorjaarsbrief 2019 als gevolg van nadere inzichten.

GGD

In de begroting 2019 zijn de belangrijkste wijzigingen voor de GGD t.o.v. de begroting 2018:

- Nieuw toezicht Innovatie en kwaliteit Kinderopvang. De nieuwe werkwijze leidt tot een stijging van het aantal norm inspectie-uren.
- Regeling onverzekerden. Dit is een opdracht van het rijk aan de GGD gericht op burgers die zorg mijden en de verzekeringsplicht ontduiken.
- Intensivering antibioticaresistentie. Mede door het Wmo-beleid om mensen gezond langer thuis te laten wonen, is er behoefte aan specifieke deskundigheid bij de GGD op het gebied van infectiepreventie.

- Evenementenadvisering. Het aantal adviesaanvragen waarbij de GGD betrokken is, is sterk toegenomen.
- Diverse financiële en bedrijfsmatige ontwikkelingen:
 - Vanaf 2018 moet de gezondheidskundig adviseur gevaarlijke stoffen (GAGS) gefinancierd worden door de GGD, op grond van de wet veiligheidsregio's.
 - Herwaardering functies TBC en uitbreiding formatie TBC. Op grond van Berenschot-onderzoek is geconstateerd dat de huidige waardering niet overeenkomt met de daadwerkelijk uitgevoerde werkzaamheden. Daarnaast blijkt dat de structurele verlaging van het aantal fte's als gevolg van een eerdere reorganisatie te fors is geweest en dient te worden gecorrigeerd.
 - Er heeft loon- en prijsontwikkeling plaatsgevonden die is verwerkt in de begroting.
 - Een aantal correcties in de aantallen inspecties en opdrachten voor Toezicht Kinderopvang, Tatoeages & Piercings, hygiëne seksinrichtingen.

Het GGD-deel van de GR-begroting 2018 is € 16.745.000. In de begroting 2019 stijgt deze vanwege extra opgevoerde dienstverlening en noodzakelijke correcties en bijstellingen met € 819.000.00: totaal €17.564.000. Het Haagse aandeel daarin is € 6.297.000. Extra bijdrage van de gemeente Den Haag vanaf 2019 is € 372.000. Dekking is voorzien in programma 8 Zorg en Welzijn en programma 6 Onderwijs (voor onderdeel toezicht kinderopvang) en uit externe bijdrage (Toezicht Kinderopvang, uitbreiding formatie TBC).

Veilig Thuis

In de begroting 2019 zijn de belangrijkste wijzigingen voor Veilig Thuis t.o.v. de begroting 2018:

- Investering in organisatieontwikkeling. Noodzakelijk vanwege het professionaliseren van de organisatie, toegerust op de uitvoering van de taken;
- Toename huurlasten pand Veilig Thuis a.g.v. verhuizing en incidentele kosten nieuwe huisvesting. Het huidige huurcontract van Veilig Thuis loopt in 2019 af. Verwachting is dat vervangende huisvesting duurder uitpakt;
- Het aantal meldingen bij Veilig Thuis neemt toe waardoor meer inzet noodzakelijk is.
- De begroting is verminderd met een in 2018 abusievelijk opgenomen post (Landelijk Knooppunt Huiselijk geweld en kindermishandeling).
- Er heeft loon- en prijsontwikkeling plaatsgevonden die is verwerkt in de begroting.

Het VT-deel van de GR-begroting 2018 is € 10.082.000. De gevraagde extra bijdrage voor het VT-deel van de GR-begroting 2019 is € 910.000: totaal €10.992.000. Het Haagse aandeel hierin bedraagt € 7.193.000 (incl. bijdrage centrumregeling). De extra bijdrage van de gemeente Den Haag voor 2019 bedraagt € 431.000. Dekking komt uit programma 8 Zorg en Welzijn (onderdeel Wmo) en programma 9 (onderdeel Jeugd).

2. Begrotingswijziging 2018

De in de begroting 2019 verwerkte ontwikkelingen hebben voor een belangrijk deel reeds in 2018 invloed op de door de GGD en VT uit te voeren werkzaamheden. Voor een deel waren die ontwikkelingen in 2017 al in beeld. Destijds is besloten eerst de herijking van de GR in 2017 af te ronden. Dat betekent dat deze ontwikkelingen in 2018 effect hebben en in 2018 incidenteel worden gedekt via de begrotingswijziging 2018 die voorligt voor een zienswijze.

GGD Haaglanden

Voor de GGD betreft de begrotingswijziging extra inzet op:

- Antibiotica resistentie
- Nieuw toezicht Innovatie en kwaliteit Kinderopvang
- Uitbreiding evenementenadvisering
- Crisisorganisatie (GAGS-functie)
- Herwaardering functies TBC en uitbreiding formatie TBC

Voor 2018 is het voorstel om de begroting voor de GGD daartoe bij te stellen met € 512.000. Het Haagse aandeel hierin is € 225.000. Dekking is voorzien in programma 8 Zorg en Welzijn en programma 6 Onderwijs (voor onderdeel toezicht kinderopvang) en uit externe bijdrage (Toezicht Kinderopvang, uitbreiding formatie TBC).

Veilig Thuis Haaglanden

Voor VT Haaglanden is de begrotingswijziging 2018 voornamelijk te verklaren uit het toegenomen aantal meldingen en adviezen. Voor de eerste maanden van 2018 is weer een verdere stijging van het aantal meldingen te zien ten opzichte van de eerste maanden van het jaar daarvoor. Daarnaast zijn landelijke beleidsontwikkelingen, zoals de aanscherping van de meldcode, van invloed op de groei van het aantal meldingen en adviezen. Met de huidige bezetting, behorend bij het nu beschikbare budget voor 2018, is het niet mogelijk om de meldingen binnen de wettelijke kaders te verwerken. Naast de extra inzet van mensen en middelen voor 2018 en 2019 wordt daarom op korte termijn onderzoek gedaan naar de noodzakelijke bezetting voor de langere termijn. Indien dit onderzoek leidt tot bijstelling van de begroting 2019 ontvangt de raad hiervoor een voorstel voor een begrotingswijziging waarop de raad zijn zienswijze kan geven. De verwachting is dat dit onderzoek in september gereed is.

Voor 2018 is het voorstel om de begroting voor Veilig Thuis daarom bij te stellen met € 397.000. Het Haagse aandeel hierin is € 248.000. Dekking komt uit programma 8 Zorg en Welzijn (onderdeel Wmo) en programma 9 (onderdeel Jeugd).

Doorgaande verbeteringen

In goed overleg met de regiegemeenten staat de gemeente Den Haag als eigenaar van de uitvoeringsorganisaties GGD en VT, voor de uitdaging om gefaseerd invulling te geven aan doelmatigheidsonderzoeken, o.a. naar overhead en invulling van taken en bekostiging van GGD-afdelingen Epidemiologie en Gezondheidsbevordering. Ook de jaarlijkse aanwijzingen van de accountant t.a.v. jaarstukken worden meegenomen in de verbeteringsprocessen.

Standpunt Den Haag

De ontwerpbegroting 2019 en de begrotingswijziging 2018 bevatten noodzakelijke intensiveringen van beleid. De vormgeving van de begroting 2019 draagt bij aan transparantie en doorontwikkeling van resultaatgerichte sturing. Wel dient het helder en duidelijk formuleren van de te behalen resultaten en de inzichtelijkheid van de presentatie van de resultaten verder te worden uitgewerkt in 2018. De relatie tussen in te zetten capaciteit en te behalen resultaten vereist daarin blijvende aandacht. Verdere versterking van de innovatiekracht is nodig. De uit te voeren doelmatigheidsonderzoeken kunnen hierbij de nodige input leveren.

Gezien het vorenstaande stelt het college de raad voor het volgende besluit te nemen:

De raad van de gemeente Den Haag,

Gezien het voorstel van het college van 22 mei 2018,

Besluit:

- I. De volgende zienswijze bij het Dagelijks Bestuur van de GR GGD en VT Haaglanden in te dienen voor de begroting 2019 en de begrotingswijziging 2018:
De gemeenteraad van de gemeente Den Haag:
 - a. constateert
 - I. dat er vooruitgang is geboekt in het transparant en helder presenteren van de Begroting 2019 in aansluiting op de Begroting 2018;
 - II. dat een goede taakuitoefening van de GGD en VT met deze begroting is geborgd;
 - III. dat het noodzakelijk is om verdere verbeteringen in de transparantie en inzichtelijkheid van de begroting door te voeren (de ingezette lijn verder uit te werken bij de begroting 2020)
 - IV. dat verdere verbeteringen in de werkwijze, o.b.v. onder meer de doelmatigheidsonderzoeken belangrijk zijn voor een toekomstbestendige GGD en VT;
 - b. Geeft een positieve zienswijze af voor de begroting 2019 en de begrotingswijziging 2018 en vraagt het bestuur van de GR GGD/VT toe te zien op:
 - I. het verder verbeteren van de transparantie en inzichtelijkheid van de begrotingen GGD en VT met name als het gaat om de relatie tussen capaciteitsinzet en te behalen resultaat;
 - II. verdere verbeteringen van de wijze van werken van de GGD en VT te realiseren, met als doel een toekomstbestendige GGD en VT.

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van

De griffier,

De voorzitter,

Gemeente Den Haag
Dienst OCW

NR: *ocw/2018.3879*

Pg/afd/medew:

Reg. Datum: **18 JUNI 2018**

Bij directie: Afdoen vóór:

ZAAK-/PROJECTNR: DOCUMENTNR. 18-0115108

Afgedaan d.d.: Paraaf:

CLUSTER: Beleid TELEFOONNUMMER: (0174) 672 050

DATUM VERZONDEN

Postadres:
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
Bezoekadres:
Laan van de Glazen Stad 1
2672 TA Naaldwijk
T 14 0174
F (0174) 673 600
E info@gemeentewestland.nl
I www.gemeentewestland.nl

DB GGD-VT Haaglanden
t.a.v. dhr. A.A.H.M. van Dijk, secretaris
Postbus 16130
2500 BC DEN HAAG

UW BRIEF
12-04-2018

UW KENMERK
OCW/2018.2120

CONTACTPERSOON
B. Sneevliet

ONDERWERP
Zienswijze Ontwerpjaarprogramma en programmabegroting 2019 en Begrotingswijziging 2018

VERZONDEN 13 JUNI 2018

Geacht bestuur,

Bij brief van 12 april 2018 zijn het Ontwerpprogramma en programmabegroting 2019 van de Gemeenschappelijke Regeling GGD en Veilig Thuis Haaglanden, alsmede de begrotingswijziging 2018 GGD Haaglanden: 'Ontwikkelingen GGD Haaglanden 2018' en de begrotingswijziging 2018 Veilig Thuis Haaglanden: 'Volumestijging flexibele schil Veilig Thuis 2018 ter zienswijze aan de gemeente Westland toegestuurd. Conform de Wet Gemeenschappelijke regelingen (WGr) stelt u ons in de gelegenheid onze zienswijze uiterlijk 10 juni bij het Dagelijks Bestuur in te dienen. Deze termijn was voor ons niet haalbaar. Besluitvorming over de zienswijze ten aanzien van de ontwerp-begroting 2019 heeft plaatsgevonden in de raad van 12 juni 2018. Wij verwachten dat u deze alsnog meeneemt in de vergadering van 9 juli a.s., waar de begroting aan u ter vaststelling wordt voorgelegd.

Wij hebben de volgende opmerkingen ten aanzien van de Ontwerpbegroting 2019:

De door u voorgelegde Ontwerpbegroting 2019 voor de GR GGD en Veilig Thuis Haaglanden geeft een helder beeld van de taken en de hieraan verbonden kosten voor 2019. De ontwerpbegroting 2019 past binnen de kaders van de Kaderbrief begroting 2019 gemeenschappelijke regelingen.

Algemeen

1. *Houd als uitvoeringsorganisaties de kosten van de bedrijfsvoering beheersbaar*

In 2019 en later moet worden voorkomen dat de deelnemende gemeenten worden geconfronteerd met een incidentele stijging van de kosten zoals in 2018. Wij spreken daarover onze ongerustheid uit. De uitvoeringsorganisaties moeten dergelijke kosten zoveel mogelijk dekken uit de vastgestelde begroting. Dat vereist een doelmatige bedrijfsvoering. Met de aanpassing van de GR en de toetreding daarin van Veilig Thuis zijn de kosten voor de gemeenten flink toegenomen. Wij achten het daarom noodzakelijk dat de uitvoeringsorganisaties de ontwikkelingen monitoren en het bestuur en ons tijdig op de hoogte stellen indien de werkelijke kosten

afwijken van de begrote kosten. Wij verzoeken u dan ook als uitvoeringsorganisaties de kosten van de bedrijfsvoering beheersbaar te houden.

2. *Harmonisatie overhead*

In de voorliggende begroting wordt voor de uitvoeringsorganisaties voor GGD en Veilig Thuis gerekend met verschillende bedragen voor de toerekening van centrale overhead. Zoals afgesproken bij de herijking in 2017 zal in 2018 harmonisatie van de toerekening van overhead plaats gaan vinden. Dit voorkomt dat claims in het kader van bedrijfsvoering fluctuaties van de kosten bij de regiogemeenten tot gevolg kan hebben, zoals dit in de begroting 2019 bij huisvesting en management voor Veilig Thuis nog wel het geval is.

Na harmonisatie dienen de kosten voor de bedrijfsvoering verdisconteerd te zijn in de standaard toerekening van de overhead en wordt daarmee de verantwoordelijkheid van de uitvoeringsorganisatie.

Wij verzoeken u met de gemeente Den Haag af te spreken dat harmonisatie van de toerekening van overhead voor de begroting 2020 e.v. zal worden geëffectueerd.

Betreffende de GGD

3. *Doorontwikkeling resultaatgerichte sturing en visieontwikkeling op nieuwe ontwikkelingen*

Wij zijn positief over de eerste stappen die zijn gezet in de Ontwerpbegroting 2019 om invulling te geven aan resultaatgericht werken. Hierbij zijn inhoudelijke prestaties gedefinieerd op zowel kwantitatief als kwalitatief niveau. In het vervolgtraject vinden wij het van belang dat de uitvoeringsorganisatie GGD en de deelnemende gemeenten gezamenlijk werken aan de doorontwikkeling van resultaatgerichte sturing.

Daarnaast vragen wij aandacht voor visieontwikkeling door de GGD. Tijdig kunnen inspelen op ontwikkelingen vraagt een visie op de lange termijn. We vragen de GGD om dit in samenwerking met de deelnemende gemeenten te doen. Verder vragen we aandacht voor de samenhang tussen de verschillende taken, zoals opgenomen in de begroting. Wij hechten er aan om de samenhang van de in de begroting opgenomen taken en de inzet van strategische ketenpartners in de omgeving van de GGD, zoals welzijnsorganisaties, serieus te onderzoeken. Een voorbeeld waarbij deze samenwerking noodzakelijk is, is de gezondheidsbevordering van ouderen.

In de inleiding van de programmabegroting 2019 beschrijft u een aantal nieuwe ontwikkelingen binnen de context van de publieke gezondheid Haaglanden. Wij onderschrijven het belang van de rol van de GGD als betrouwbare partner voor de publieke gezondheid binnen het speelveld van het sociale domein. Wij zijn van mening dat de positionering en de rol van de GGD in het sociale domein de komende tijd, in goed overleg tussen de GGD en de gemeenten, nader verkend en geconcretiseerd dient te worden. Ook staan wij positief tegenover de nieuwe ontwikkeling van de Omgevingswet die het belang benadrukt van gezondheid in de fysieke leefomgeving. Wij vragen de GGD om de deelnemende gemeenten tijdig te betrekken bij de vormgeving van de nieuwe rol van de GGD in dit kader.

4. *Doelmatigheidsonderzoek*

Met u is afgesproken dat, in het kader van de bij de herijking opgelegde taakstelling van € 481.000, invulling in 2018 plaats zal vinden. In de Ontwerpbegroting 2019 is de invulling van

deze taakstelling verwerkt. Daarnaast is afgesproken dat in 2018 een doelmatigheidsonderzoek zal plaatsvinden in het kader van de invulling van het tweede deel van de taakstelling, hetgeen moet leiden tot een zo efficiënt mogelijk ingerichte bedrijfsvoeringsorganisatie. Wij verwachten dat de evaluatie van de financieringssysteem van de taken gezondheidsbevordering en epidemiologie daarin wordt meegenomen.

Wij verzoeken u met de gemeente Den Haag af te spreken dat de aangekondigde doelmatigheidsonderzoeken zo snel mogelijk zullen plaatsvinden en dat nadere afspraken worden gemaakt over de invulling van de hieraan gekoppelde taakstelling voor 2019.

5. *Bevordering seksuele gezondheid*

In het kader van het bevorderen van seksuele gezondheid zien wij graag dat u voorlichtingsactiviteiten in onze gemeente onderneemt. Wij denken daarbij bijvoorbeeld aan voorlichting aan de jeugd op Waterpop en tijdens de feestweken. Wij verzoeken u daarover in contact te treden met onze beleidsmedewerker lokaal gezondheidsbeleid.

Betreffende Veilig Thuis

6. *Verwerking meer meldingen en adviezen*

Wij zijn positief dat Veilig Thuis nu haar definitieve organisatievorm heeft gekregen en onder publieke aansturing is gebracht. Ook zijn wij positief dat het Veilig Thuis is gelukt om, ondanks de inzet die dit heeft gevraagd, in 2017 7% meer meldingen en 19% meer adviezen te verwerken.

7. *Groei Veilig Thuis*

Bij de uitvoeringsorganisatie Veilig Thuis zijn zeven risico's in beeld gebracht en drie ontwikkelingen te zien die tot stijging van de kosten leiden. De inrichting van de organisatie, de groei van het aantal meldingen en adviezen en de groei door nieuwe ontwikkelingen als aanscherping van de meldcode en MDA++.

Wij maken ons zorgen over de grote hoeveelheid risico's. Hierdoor neemt de betrouwbaarheid van deze begroting af en bestaat gerede kans dat er binnenkort weer sprake zal zijn van overschrijdingen. Ook is er geen zekerheid dat de beoogde doelen zullen worden gerealiseerd.

De bijdrage van de regiogemeenten aan de kostenstijging als gevolg van de definitieve inrichting van de organisatie is eenmalig. Vanaf 2020 moeten kosten inzake bedrijfsvoering de verantwoordelijkheid zijn van de uitvoeringsorganisatie. Wij verwijzen hiertoe naar het bovenstaande verzoek inzake de harmonisatie van de overheadkosten.

De groei van het aantal meldingen en adviezen en de nieuwe taken leiden tot een forse groei van de organisatie voor Veilig Thuis. Dit heeft tot gevolg dat de regiogemeenten worden geconfronteerd met een onvoorziene stijging van de kosten. Wij verzoeken u met de gemeente Den Haag af te spreken dat in 2018, naast het onderzoek naar de bedrijfsvoering, onafhankelijk onderzoek plaatsvindt naar de groei van het aantal meldingen en adviezen en de mogelijk te nemen beheersmaatregelen, zodat de deelnemende gemeenten inzicht kan worden gegeven in het meerjarig perspectief inzake de groei van Veilig Thuis en de hieraan verbonden kosten.

Daarnaast dient evaluatie van de gekozen verdeelsleutel, in samenhang met de regiovisie, eind 2018 plaats te vinden zodat een evenwichtige verdeling van de kosten over de regioge-

meenten is geborgd en een eventuele bijstelling in de begroting 2020 kan worden toegepast. Tevens verzoeken wij u te onderzoeken in hoeverre het mogelijk en wenselijk is de GR een eigen reserve op te laten bouwen zodat fluctuaties in de gemeentelijke bijdragen in de toekomst kunnen worden voorkomen.

Wij wensen u veel succes met de uitvoering van de verdere professionalisering van Veilig Thuis.

Betreffende de Begrotingswijziging 2018

8. Wij constateren dat u de ontwikkelingen die leiden tot verhoging van de kosten in 2018 voor de uitvoeringsorganisatie GGD als onvermijdelijk beschouwt. Voor de toekomst verzoeken wij u het proces met betrekking tot nieuwe taken zowel voor de GGD als Veilig Thuis, alsmede met betrekking tot de groei van de organisatie zo in te richten dat ook in de gemeentelijke begrotingscyclus zoveel mogelijk rekening kan worden gehouden met de stijging van de kosten voor de regiogemeenten. Hierbij verzoeken wij u de link te leggen naar het eerder genoemde onderzoek met betrekking tot de opbouw van een reserve.

Na de vergadering van het Algemeen Bestuur op 9 juli 2018, waarin de begroting 2019 wordt vastgesteld, dient de raad geïnformeerd te worden over wat er met de zienswijze is gebeurd. Uw schriftelijke reactie op de individuele zienswijze ontvangen wij daarom graag zo spoedig mogelijk na die vergadering.

Tenslotte danken wij het bestuur, de directies en medewerkers van de GGD Haaglanden en Veilig Thuis Haaglanden voor de inzet ten behoeve van de preventie gezondheidszorg en preventie huiselijk geweld en kindermishandeling in onze regio.

Hoogachtend,
de raad van Westland,
namens hen,

de griffier,

A.P.M.A.F. Bergmans

de voorzitter,

A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven

Het bestuur van de GR GGD en VT Haaglanden
Postbus 16130
2500 BC 'S-GRAVENHAGE

Ons kenmerk 2018-13805 / 18Z.002425
Uw brief van 12 april 2018
Uw kenmerk OCW/2018.2120
Bijlagen

Gemeente Den Haag	
Dienst OCW	
NR: OCW/2018.3426	
31 MEI 2018	
Afdoen voor:	
Afgedaan door:	Gronden Paraaf:
29 MEI 2018	

Onderwerp Datum
Zienswijze Ontwerpjaarprogramma en ontwerpbegroting 2019 en 29 mei 2018
begrotingswijzigingen 2018 Midden-Delfland.

Geacht bestuur,

Bij brief van 12 april 2018 is de ontwerpbegroting 2019 GGD en Veilig Thuis Haaglanden ter zienswijze aan de gemeente Midden-Delfland toegestuurd. Conform de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGr) stelt u ons in de gelegenheid onze zienswijze uiterlijk 10 juni bij het Dagelijks Bestuur in te dienen. Besluitvorming over de zienswijze ten aanzien van de ontwerpbegroting 2019 heeft plaatsgevonden in de raad van 22 mei 2018.

De door u voorgelegde begroting voor de GR GGD-VT Haaglanden geeft een helder beeld van de taken en de hieraan verbonden kosten voor 2019. De ontwerpbegroting 2019 past binnen de kaders van de gemeentelijke kaderbrief 2019.

Wij hebben de volgende opmerkingen ten aanzien van de ontwerpbegroting 2019:

Algemeen

- **Harmonisatie overhead:**
In de voorliggende begroting wordt voor de uitvoeringsorganisaties voor GGD en VT gerekend met verschillende bedragen voor de toerekening van centrale overhead. Zoals afgesproken bij de herijking in 2017 zal in 2018 harmonisatie van de toerekening van overhead plaats gaan vinden. Dit voorkomt dat claims in het kader van bedrijfsvoering fluctuatie van de kosten bij de regiogemeenten tot gevolg kan hebben, zoals dit in de begroting 2019 bij huisvesting en management voor VT nog wel het geval is.
Na harmonisatie dienen de kosten voor de bedrijfsvoering verdisconteerd te zijn in de standaard toerekening van overhead en daarmee de verantwoordelijkheid van de uitvoeringsorganisatie. Wij verzoeken u met de Gemeente Den Haag af te spreken dat harmonisatie van de toerekening van overhead voor de begroting 2020 e.v. geëffectueerd zal worden.

Betreffende de GGD

- Wij spreken ons positief uit over de eerste stappen die zijn gezet in de begroting 2019 om invulling te geven aan resultaatgericht werken. Hierbij zijn inhoudelijke prestaties gedefinieerd op zowel kwantitatief als kwalitatief niveau. In het vervolgtraject vinden wij het van belang dat de

uitvoeringsorganisatie GGD en de deelnemende GR gemeenten gezamenlijk werken aan de doorontwikkeling van resultaatgerichte sturing.

Daarnaast vragen wij aandacht voor visieontwikkeling door de GGD. Tijdig kunnen inspelen op ontwikkelingen vraagt een visie op de lange termijn. We vragen de GGD om dit in samenspraak met de deelnemende gemeenten te doen. Ook vragen we aandacht voor de samenhang tussen de verschillende taken zoals opgenomen in de begroting. Wij hechten er aan om de samenhang van de in de begroting opgenomen taken en de inzet van strategische ketenpartners in de omgeving van de GGD, zoals welzijnsorganisaties, serieus te onderzoeken. Een voorbeeld waarbij deze samenwerking noodzakelijk is, is de gezondheidsbevordering van ouderen.

In de inleiding van de programmabegroting 2019 beschrijft u een aantal nieuwe ontwikkelingen binnen de context van de publieke gezondheid Haaglanden. Wij onderschrijven het belang van de rol van de GGD als betrouwbare partner voor de publieke gezondheid binnen het speelveld van het sociale domein. Wij zijn van mening dat de positionering en de rol van de GGD in het sociale domein de komende tijd, in goed overleg tussen de GGD en de gemeenten, nader verkend en geconcretiseerd dient te worden. Ook staan wij positief tegenover de nieuwe ontwikkeling van de Omgevingswet die het belang benadrukt van gezondheid in de fysieke leefomgeving. Wij vragen de GGD om de deelnemende gemeenten tijdig te betrekken bij de vormgeving van de nieuwe rol van de GGD in dit kader.

- **Doelmatigheidsonderzoek:**

Met u is afgesproken dat, in het kader van de bij de herijking opgelegde taakstelling van € 481.000, invulling in 2018 plaats zal vinden. In de begroting 2019 is de invulling van deze taakstelling verwerkt. Daarnaast is afgesproken dat in 2018 een doelmatigheidsonderzoek zal plaatsvinden in het kader van de invulling van het tweede deel van de taakstelling, het geen moet leiden tot een zo efficiënt mogelijk ingerichte bedrijfsvoeringorganisatie. Wij verwachten dat de evaluatie van de financieringssysteem van de taken gezondheidsbevordering en epidemiologie daarin wordt meegenomen.

Wij verzoeken u met de Gemeente Den Haag af te spreken dat de aangekondigde doelmatigheidsonderzoeken zo snel mogelijk plaats zullen vinden en dat nadere afspraken worden gemaakt over de invulling van de hieraan gekoppelde taakstelling voor 2019.

Betreffende Veilig Thuis

- Wij zijn positief dat Veilig Thuis nu haar definitieve organisatievorm heeft gekregen en onder publieke aansturing is gebracht. Ook zijn wij positief dat het Veilig Thuis is gelukt om, ondanks de inzet die dit heeft gevraagd, in 2017 7% meer meldingen en 19% meer adviezen te verwerken.
- **Groei Veilig Thuis:**
Bij de uitvoeringsorganisatie VT zijn drie ontwikkelingen te zien die tot stijging van de kosten leiden. De inrichting van de organisatie, de groei van het aantal meldingen en adviezen en de groei door nieuwe ontwikkelingen als aanscherping van de meldcode en MDA++.

De bijdrage van de regiogemeenten aan de kostenstijging als gevolg van de definitieve inrichting van de organisatie is eenmalig. Vanaf 2020 moeten kosten op het gebied van bedrijfsvoering de verantwoordelijkheid zijn van de uitvoeringsorganisatie. Wij verwijzen hiertoe naar het bovenstaande verzoek betreffende de harmonisatie van de overheadkosten.

De groei van het aantal meldingen en adviezen en nieuwe taken leiden tot een forse groei van de organisatie voor VT. Dit heeft tot gevolg dat de regiogemeenten worden geconfronteerd met een onvoorziene stijging van de kosten. Wij verzoeken u met de gemeente Den Haag af te spreken dat in 2018, naast het onderzoek naar de bedrijfsvoering, onafhankelijk onderzoek plaatsvindt naar de groei van het aantal meldingen en adviezen en de mogelijk te nemen beheersmaatregelen, zodat de regiogemeenten inzicht kan worden gegeven in het meerjarig

perspectief inzake de groei van VT en de hieraan verbonden kosten.
Daarnaast dient evaluatie van de gekozen verdeelsleutel, in samenhang met de regiovisie, eind 2018 plaats te vinden zodat een evenwichtige verdeling van de kosten over de regiogemeenten is geborgd en een eventuele bijstelling in de begroting 2020 kan worden toegepast.
Tevens verzoeken wij u te onderzoeken in hoeverre het mogelijk en wenselijk is de GR een eigen weerstandsvermogen op te laten bouwen zodat fluctuaties in de gemeentelijke bijdragen in de toekomst kunnen worden voorkomen.

Wij wensen u veel succes met de uitvoering van de verdere professionalisering van Veilig Thuis.

Betreffende de begrotingswijzigingen 2018

- Wij constateren dat u de ontwikkelingen die leiden tot verhoging van de kosten in 2018 voor de uitvoeringsorganisatie GGD als onvermijdelijk beschouwt. Voor de toekomst verzoeken wij u het proces m.b.t. nieuwe taken zowel voor de GGD als VT evenals m.b.t. de groei van de organisatie zo in te richten dat ook in de gemeentelijke begrotingscyclus zoveel mogelijk rekening kan worden gehouden met de stijging van de kosten voor de regiogemeenten. Hierbij verzoeken wij u de link te leggen naar het eerder genoemde onderzoek m.b.t. de opbouw van het weerstandsvermogen.

Na de vergadering van het algemeen Bestuur op 9 juli 2018, waarin de begroting 2019 wordt vastgesteld, dient de raad geïnformeerd te worden over wat er met de zienswijze is gebeurd. Uw schriftelijke reactie op de individuele zienswijze ontvangen wij daarom graag zo spoedig mogelijk na die vergadering.

Ten slotte danken wij het bestuur, de directies en medewerkers van de GGD Haaglanden en Veilig Thuis Haaglanden voor de inzet ten behoeve van de preventie gezondheidszorg en preventie huiselijk geweld en kindermishandeling in onze regio.

Meer informatie

Heeft u na het lezen van deze brief nog vragen? Neemt u dan contact op met Franciska Ederveen van de afdeling Inwonerszaken. Zij is bereikbaar via telefoonnummer (015) 380 41 11 of via het e-mailadres federveen@middendelfland.nl.

Met vriendelijke groet,
De gemeenteraad van Midden-Delfland.

Arjan de Vos
griffier

Arnoud Rodenburg
voorzitter

ONTVANGEN 04 JUN 2018

Bow/2018.226

Samenleving

Gemeente Den Haag Dienst OCW	
NR:	
Pg/afdm/medew:	
Reg. Datum: 01 JUNI 2018	
Bij directie:	Afgeen voor:
Afgedaan d.d.:	Paraaf:

Retouradres: Postbus 78, 2600 ME Delft

GGD-VT Haaglanden
T.a.v. het Dagelijks Bestuur van de GR
Postbus 16130
2500 BC Den Haag

bezoekadres:
Stationsplein 1
2611 BV Delft
IBAN NL21 BNGH 0265 0017 87
t.n.v. gemeente Delft

Behandeld door
Hilde van Slooten
Telefoon 06 53986047
hvslooten@delft.nl
Internet www.delft.nl
Telefoon 14015

VERZONDEN 31 MEI 2018

Datum
29-05-2018
Ons kenmerk
3690744
Uw brief van
12-4-2018
Uw kenmerk

Onderwerp
Zienswijze ontwerpbegroting 2019 en begrotingswijziging 2018

Bijlage

Geacht bestuur,

Bij brief van 12 april 2018 zijn de ontwerpbegroting 2019 GGD en Veilig Thuis Haaglanden, alsmede de begrotingswijziging 2018 GGD Haaglanden: 'Ontwikkelingen GGD Haaglanden 2018' en de begrotingswijziging 2018 VT Haaglanden: 'Volumestijging flexibele schil VT 2018 ter zienswijze aan de gemeente Delft toegestuurd. Conform de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGr) stelt u ons in de gelegenheid onze zienswijze uiterlijk 10 juni bij het Dagelijks Bestuur in te dienen. Besluitvorming over de zienswijze ten aanzien van de ontwerpbegroting 2019 heeft plaatsgevonden in de raad van 31 mei 2018.

Wij hebben de volgende opmerkingen ten aanzien van de ontwerpbegroting 2019:

De door u voorgelegde ontwerpbegroting 2019 voor de GR GGD en VT Haaglanden geeft een helder beeld van de taken en de hieraan verbonden kosten voor 2019. De ontwerpbegroting 2019 past binnen de kaders van de Kaderbrief begroting 2019 gemeenschappelijke regelingen.

Algemeen

- Harmonisatie overhead:

In de voorliggende begroting 2019 wordt voor de uitvoeringsorganisaties voor GGD en VT gerekend met verschillende bedragen voor de toerekening van centrale overhead. Zoals afgesproken bij de herijking in 2017 vindt in 2018 harmonisatie van de toerekening van overhead plaats. Dit voorkomt dat claims in het kader van bedrijfsvoering, fluctuaties in de bijdragen van de regiogemeenten tot gevolg kan hebben. Voor de begroting 2019 is dit bij huisvesting en management voor VT nu nog wel het geval.

Na harmonisatie dienen de kosten voor de bedrijfsvoering verdisconteerd te zijn in de standaard toerekening van overhead en daarmee de verantwoordelijkheid van de uitvoeringsorganisatie.

Wij verzoeken u met de Gemeente Den Haag af te spreken dat harmonisatie van de toerekening van overhead voor de begroting 2020 e.v. geëffectueerd wordt.

Betreffende de GGD

- Wij zijn positief over de eerste stappen die zijn gezet in de begroting 2019 om invulling te geven aan resultaatgericht werken. Hierbij zijn inhoudelijke prestaties gedefinieerd op zowel kwantitatief als kwalitatief niveau. In het vervolgtraject vinden wij het van belang dat de uitvoeringsorganisatie GGD en de deelnemende GR gemeenten gezamenlijk werken aan de doorontwikkeling van resultaatgerichte sturing.

Daarnaast vragen wij aandacht voor visieontwikkeling door de GGD. Tijdig kunnen inspelen op ontwikkelingen vraagt een visie op de lange termijn. We vragen de GGD om dit in samenspraak met de deelnemende gemeenten te doen. Verder vragen we aandacht voor de samenhang tussen de verschillende taken zoals opgenomen in de begroting. Wij hechten er aan om de samenhang van de in de begroting opgenomen taken en de inzet van strategische ketenpartners in de omgeving van de GGD, zoals het Rode Kruis en welzijnsorganisaties, serieus te onderzoeken. Een voorbeeld waarbij deze samenwerking noodzakelijk is, is de gezondheidsbevordering van ouderen.

U beschrijft een aantal nieuwe ontwikkelingen binnen de context van de publieke gezondheid Haaglanden. Wij onderschrijven het belang van de rol van de GGD als partner voor de publieke gezondheid binnen het sociaal domein. Wij zijn van mening dat de positionering en de rol van de GGD in het sociaal domein de komende tijd, in goed overleg tussen de GGD en de gemeenten, nader verkend en geconcretiseerd moet worden. Ook staan wij positief tegenover de ontwikkeling van de Omgevingswet die het belang benadrukt van gezondheid in de fysieke leefomgeving. Wij vragen de GGD om de deelnemende gemeenten tijdig te betrekken bij de vormgeving van de nieuwe rol van de GGD in dit kader.

Tenslotte vragen we aandacht voor de samenwerking tussen de uitvoeringsorganisaties GGD en VT.

- Doelmatigheidsonderzoek:

Met u is afgesproken dat de invulling van de taakstelling van € 481.000 in 2018 plaatsvindt. In de begroting 2019 is de invulling van deze taakstelling verwerkt. Daarnaast is afgesproken dat in 2018 een doelmatigheidsonderzoek plaatsvindt in het kader van de invulling van het tweede deel van de taakstelling, hetgeen moet leiden tot een zo efficiënt mogelijke bedrijfsvoering. Wij verwachten dat de evaluatie van de financieringssystematiek van de taken gezondheidsbevordering en epidemiologie daarin wordt meegenomen.

Wij verzoeken u met de Gemeente Den Haag af te spreken dat deze doelmatigheidsonderzoeken zo snel mogelijk plaats zullen vinden en dat afspraken worden gemaakt over de invulling van de hieraan gekoppelde taakstelling voor 2019.

Datum
29-05-2018
Oms kenmerk
3690744

Betreffende Veilig Thuis

- Wij zijn positief dat Veilig Thuis nu haar definitieve organisatievorm heeft gekregen en onder publieke aansturing is gebracht. Ook zijn wij positief dat het Veilig Thuis is gelukt om – mede dankzij extra inzet – in 2017 7% meer meldingen en 19% meer adviezen te verwerken.
- Groei Veilig Thuis:
Bij de uitvoeringsorganisatie VT zijn drie ontwikkelingen te zien die tot stijging van de kosten leiden. De inrichting van de organisatie, de groei van het aantal meldingen en adviezen en de groei door nieuwe ontwikkelingen als aanscherping van de meldcode en MDA++.

De bijdrage van de regiogemeenten aan de kostenstijging als gevolg van de definitieve inrichting van de organisatie is eenmalig. Vanaf 2020 zijn de kosten inzake bedrijfsvoering de verantwoordelijkheid van de uitvoeringsorganisatie. Wij verwijzen hiertoe naar het bovenstaande verzoek inzake de harmonisatie van de overheadkosten.

De groei van het aantal meldingen en adviezen en nieuwe taken leiden tot een forse groei van de organisatie voor VT. Dit heeft tot gevolg dat de regiogemeenten worden geconfronteerd met een onvoorziene stijging van de kosten. Wij verzoeken u met de gemeente Den Haag af te spreken dat in 2018, naast het onderzoek naar de bedrijfsvoering, onafhankelijk onderzoek plaatsvindt naar de groei van het aantal meldingen en adviezen en de mogelijk te nemen beheersmaatregelen, zodat de regiogemeenten inzicht krijgen in de verwachte groei van VT en de hieraan verbonden kosten.

Daarnaast is nodig de gekozen verdeelsleutel te evalueren, in samenhang met de regiovisie. Wij zien dit graag eind 2018 tegemoet zodat een evenwichtige verdeling van de kosten over de regiogemeenten is geborgd en een eventuele bijstelling in de begroting 2020 kan worden toegepast.

Tevens verzoeken wij u te onderzoeken in hoeverre het mogelijk en wenselijk is de GR een eigen weerstandsvermogen op te laten bouwen zodat fluctuaties in de gemeentelijke bijdragen in de toekomst kunnen worden voorkomen.

Wij wensen u veel succes met de uitvoering van de verdere professionalisering van Veilig Thuis.

Betreffende de begrotingswijzigingen 2018

- Wij constateren dat de ontwikkelingen m.b.t. nieuw beleid leiden tot verhoging van de kosten in 2018.
Voor de toekomst verzoeken wij u het proces m.b.t. nieuwe taken van de GGD en VT alsmede m.b.t. de groei van de organisatie zo in te richten dat in de gemeentelijke begrotingscyclus rekening kan worden gehouden met de ontwikkeling van de kosten voor de regiogemeenten. Hierbij verzoeken wij u de link te leggen naar het eerder genoemde onderzoek naar de opbouw van het weerstandsvermogen.

Datum
29-05-2018
Oms kenmerk
3690744

Na de vergadering van het Algemeen Bestuur op 9 juli 2018, zien wij uw reactie over wat er met alle zienswijzen is gebeurd graag tegemoet.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Delft,

, burgemeester

J.M. van Bijsterveldt-Vliegenthart

, secretaris

drs. T.W. Andriessen i.s.

Dagelijks bestuur GR GGD en Veilig Thuis Haaglanden
Postbus 16130
2500 BC 'S-GRAVENHAGE

Gemeente Den Haag Dienst OCW	
NR: OCW 2018.3667	
Pg/afd/medew:	
Reg. Datum: 11 JUNI 2018	
Bij directie:	Afgeen voor:
Afgedaan d.d.:	Paraaf:

Pijnacker-Nootdorp

adres Oranjeplein 1, Pijnacker
post Postbus 1, 2640 AA Pijnacker
telefoon 14 015
e-mail info@pijnacker-nootdorp.nl
internet www.pijnacker-nootdorp.nl

behandeld door N.L.M. Brandts

uw brief van 12-04-2018

ons kenmerk 18UIT02840

datum 31-05-2018

telefoon 14 015

uw kenmerk OCW2018.2120

bijlagen -

verzonden

4 JUN 2018

onderwerp zienswijze begrotingswijziging 2018 en ontwerpbegroting 2019

Geacht bestuur,

Op 9 april 2018 heeft u ons de begrotingswijziging 2018 en de ontwerpbegroting 2019 Gemeenschappelijke regeling GGD en VT Haaglanden toegestuurd. In deze brief geven wij hierop onze zienswijze zodat u dit onderwerp in de vergadering van 9 juli 2018 ter vaststelling kunt voorleggen aan het algemeen bestuur.

Naar aanleiding van de begrotingswijziging 2018 vragen wij u om:

- De ontwikkeling van de kosten van de uitvoeringsorganisaties te monitoren en de opbrengsten voortvloeiend uit het doelmatigheidsonderzoek te benutten om kosten van de uitvoering te verlagen en het bestuur en de gemeenten hierover te rapporteren.
- ons te berichten over de ontwikkeling van de kosten van TOKIN in 2018 als gevolg van de invoering van Nieuw toezicht Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang. De gemeenten ontvangen hiervoor van het rijk weliswaar een bijdrage uit het gemeentefonds, maar het is nog onduidelijk of dit voldoende is ter dekking van de meerkosten.
- ons uiterlijk oktober 2018 te informeren over de extra kosten voor de uitbreiding van de personele capaciteit bij Veilig Thuis.

De door u voorgelegde ontwerpbegroting 2019 geeft inzicht in de kosten van de uitvoering van de taken in 2019 door de GR GGD en VT Haaglanden. Er is wel een aantal punten waarvoor wij uw aandacht vragen.

Wij verzoeken u:

- om aan de uitvoeringsorganisaties te vragen de kosten van de bedrijfsvoering beheersbaar te houden.
- om de gemeente Den Haag op te dragen het aangekondigde doelmatigheidsonderzoek naar de bedrijfsvoering zo snel mogelijk uit te voeren en te komen met een voorstel tot resultaatsturing dat het bestuur in staat stelt om keuzes te maken binnen de vastgestelde financiële marges. Dit om te voorkomen dat de deelnemende gemeenten ook in 2019 en later worden geconfronteerd met een incidentele stijging van de kosten zoals in 2018. De uitvoeringsorganisaties moeten dergelijke kosten zoveel mogelijk dekken uit de vastgestelde begroting. Dat vereist een doelmatige bedrijfsvoering.
- te onderzoeken in hoeverre de mogelijkheid openstaat om de GR een eigen weerstandsvermogen te laten creëren om fluctuaties in de bijdrage van gemeenten te voorkomen.
- In de voorliggende begroting wordt voor de uitvoeringsorganisaties voor GGD en VT gerekend met verschillende bedragen voor de toerekening van centrale overhead. Zoals afgesproken bij de herijking in 2017 zal in 2018 harmonisatie van de toerekening van overhead plaats gaan vinden. Dit voorkomt dat claims in het kader van bedrijfsvoering fluctuaties van de kosten bij de regiegemeenten tot gevolg kan hebben, zoals dit in de begroting 2019 bij huisvesting en management voor VT nog wel het geval is. Na harmonisatie dienen de kosten voor de

bedrijfsvoering verdisconteerd te zijn in de standaard toerekening van overhead en daarmee de verantwoordelijkheid van de uitvoeringsorganisatie. Wij verzoeken u met de Gemeente Den Haag af te spreken dat harmonisatie van de toerekening van overhead voor de begroting 2020 e.v. geëffectueerd zal worden. De verhuurder van het huidige pand heeft de huur opgezegd. Dus moet Den Haag op zoek naar nieuwe kantoorruimte voor de medewerkers van VT. Wij vragen wij het bestuur om de gemeente Den Haag op te dragen om enerzijds de kosten hiervan in de hand te houden en de huur van het huidige pand als richtprijs te gebruiken en anderzijds ook te kijken of het mogelijk is of een deel van het personeel kan worden gehuisvest bij andere afdelingen/diensten van de gemeente Den Haag dan wel onder te brengen bij regiogemeenten. Hiermee kan wellicht worden bereikt dat voor VT minder kantoorruimte behoeft te worden gevonden wat de kosten kan drukken.

- e. onderzoek te doen plaatsvinden naar de groei van het aantal meldingen en adviezen VT, de te nemen beheersmaatregelen en aan de regiogemeenten inzicht te geven over het meerjarig perspectief en de hieraan verbonden kosten.

Graag zien wij uw reactie op deze zienswijze uiterlijk 1 week na de vaststelling van de begroting tegemoet.

Tenslotte danken wij het bestuur, de directies en medewerkers van de GGD Haaglanden en Veilig Thuis Haaglanden voor de inzet ten behoeve van de preventie gezondheidszorg en preventie huiselijk geweld en kindermishandeling in onze regio.

Hoogachtend,
de raad van Pijnacker-Nootdorp,
de griffier,

drs. B.S.M. Sepers

de voorzitter,

mw. F. Ravestein

Dagelijks Bestuur GGD Haaglanden
t.a.v. de heer A.A.H.M. van Dijk (secr.)
Postbus 16130
2500 BC DEN HAAG

Verzonden

- 6 JUNI 2018

Gemeente Den Haag Dienst OCW	
NR: OCW/2018.3666	
Reg. Datum 11 JUNI 2018	
Bij directie:	Afdoel:
Afgedaan d.d.:	Paraaf:

Van Gemeenteraad Wassenaar
Referentie
Datum 5 juni 2018

Verzonden
Kenmerk Z/18/020399
Pagina
Bijlage(n) --

Onderwerp Zienswijze Ontwerpjaarprogramma, ontwerpbegroting 2019 en begrotingswijziging 2018 GR GGD en VT Haaglanden

Geacht bestuur,

Bij brief van 12 april 2018 is de ontwerpbegroting 2019 GR GGD en Veilig Thuis Haaglanden ter zienswijze aan de gemeente Wassenaar toegestuurd. Conform de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGr) stelt u ons in de gelegenheid onze zienswijze uiterlijk 10 juni bij het Dagelijks Bestuur in te dienen. Besluitvorming over de zienswijze ten aanzien van de ontwerpbegroting 2019 heeft plaatsgevonden in de raad van 5 juni 2018.

De door u voorgelegde begroting voor de GR GGD en VT Haaglanden geeft een helder beeld van de taken en de hieraan verbonden kosten voor 2019. De ontwerpbegroting 2018 past binnen de kaders van de gemeentelijke kaderbrief 2018.

Wij hebben de volgende opmerkingen ten aanzien van de ontwerpbegroting 2019:

Algemeen

- **Harmonisatie overhead:**

In de voorliggende begroting wordt voor de uitvoeringsorganisaties voor GGD en VT gerekend met verschillende bedragen voor de toerekening van centrale overhead. Zoals afgesproken bij de herijking in 2017 vindt in 2018 harmonisatie van de toerekening van overhead plaats. Dit voorkomt dat claims in het kader van bedrijfsvoering fluctuaties van de kosten bij de regiogemeenten tot gevolg kan hebben, zoals dit in de begroting 2019 bij huisvesting en management voor VT nog wel het geval is.

Na harmonisatie dienen de kosten voor de bedrijfsvoering verdisconteerd te zijn in de

standaard toerekening van overhead en daarmee de verantwoordelijkheid van de uitvoeringsorganisatie, hetgeen de beheersbaarheid van de kosten voor bedrijfsvoering ten goede komt. Wij verzoeken u met de Gemeente Den Haag af te spreken dat harmonisatie van de toerekening van overhead voor de begroting 2020 e.v. geëffectueerd zal worden.

Betreffende de GGD

- Wij spreken ons positief uit over de eerste stappen die zijn gezet in de begroting 2019 om invulling te geven aan resultaatgericht werken. Hierbij zijn inhoudelijke prestaties gedefinieerd op zowel kwantitatief als kwalitatief niveau. In het vervolgtraject vinden wij het van belang dat de uitvoeringsorganisatie GGD en de deelnemende GR-gemeenten gezamenlijk werken aan de doorontwikkeling van resultaatgerichte sturing.

Daarnaast vragen wij aandacht voor visieontwikkeling door de GGD. Tijdig kunnen inspelen op ontwikkelingen vraagt een visie op de lange termijn. We vragen de GGD om dit in samenspraak met de deelnemende gemeenten te doen. Verder vragen we aandacht voor de samenhang tussen de verschillende taken zoals opgenomen in de begroting. Wij hechten er aan om de samenhang van de in de begroting opgenomen taken en de inzet van strategische ketenpartners in de omgeving van de GGD, zoals welzijnsorganisaties, serieus te onderzoeken. Een voorbeeld waarbij deze samenwerking noodzakelijk is, is de gezondheidsbevordering van ouderen.

In de inleiding van de programmabegroting 2019 beschrijft u een aantal nieuwe ontwikkelingen binnen de context van de publieke gezondheid Haaglanden. Wij onderschrijven het belang van de rol van de GGD als betrouwbare partner voor de publieke gezondheid binnen het speelveld van het sociale domein. Wij zijn van mening dat de positionering en de rol van de GGD in het sociale domein de komende tijd, in goed overleg tussen de GGD en gemeenten, nader verkend en geconcretiseerd dient te worden. Ook staan wij positief tegenover de nieuwe ontwikkeling van de Omgevingswet die het belang benadrukt van gezondheid in de fysieke leefomgeving. Wij vragen de GGD om de deelnemende gemeenten tijdig te betrekken bij de vormgeving van de nieuwe rol van de GGD in dit kader.

- Doelmatigheidsonderzoek:

Met u is afgesproken dat, in het kader van de bij de herijking opgelegde taakstelling van € 481.000, invulling in 2018 plaats zal vinden. In de begroting 2019 is de invulling van deze taakstelling verwerkt. Daarnaast is afgesproken dat in 2018 een doelmatigheidsonderzoek zal plaatsvinden in het kader van de invulling van het tweede deel van de taakstelling, hetgeen

moet leiden tot een zo efficiënt mogelijk ingerichte bedrijfsvoeringsorganisatie. Wij verwachten dat de evaluatie van de financieringssysteem van de taken Gezondheidsbevordering en Epidemiologie daarin wordt meegenomen.

Wij verzoeken u met de Gemeente Den Haag af te spreken dat het aangekondigde doelmatigheidsonderzoek zo snel mogelijk plaats zal vinden en dat nadere afspraken worden gemaakt over de invulling van de hieraan gekoppelde taakstelling voor 2019.

Betreffende Veilig Thuis

- Wij zijn positief dat Veilig Thuis nu haar definitieve organisatievorm heeft gekregen en onder publieke aansturing is gebracht. Ook zijn wij positief dat het Veilig Thuis is gelukt om, ondanks de inzet die dit heeft gevraagd, in 2017 7% meer meldingen en 19% meer adviezen te verwerken.
- Groei Veilig Thuis:
Bij de uitvoeringsorganisatie VT zijn drie ontwikkelingen te zien die tot stijging van de kosten leiden. De inrichting van de organisatie, de groei van het aantal meldingen & adviezen en de groei door nieuwe ontwikkelingen als aanscherping van de meldcode en MDA++.

De bijdrage van de regiogemeenten aan de kostenstijging als gevolg van de definitieve inrichting van de organisatie is eenmalig. Vanaf 2020 moeten kosten inzake bedrijfsvoering de verantwoordelijkheid zijn van de uitvoeringsorganisatie. Wij verwijzen hiertoe naar het bovenstaande verzoek inzake de harmonisatie van de overheadkosten.

De groei van het aantal meldingen en adviezen en nieuwe taken leidt tot een forse groei van de organisatie voor VT. Dit heeft tot gevolg dat de regiogemeenten worden geconfronteerd met een onvoorziene stijging van de kosten. Wij verzoeken u met de gemeente Den Haag af te spreken dat in 2018, naast het onderzoek in de bedrijfsvoering, onafhankelijk onderzoek plaatsvindt naar de groei van het aantal meldingen en adviezen en de mogelijk te nemen beheersmaatregelen, zodat aan de regiogemeenten inzicht kan worden gegeven in het meerjarig perspectief inzake de groei van VT en de hieraan verbonden kosten.

Daarnaast dient evaluatie van de gekozen verdeelsleutel, in samenhang met de regiovisie, eind 2018 plaats te vinden zodat een evenwichtige verdeling van de kosten over de regiogemeenten is geborgd en een eventuele bijstelling in de begroting 2020 kan worden toegepast.

Tevens verzoeken wij u te onderzoeken in hoeverre het mogelijk en wenselijk is de GR

een eigen weerstandsvermogen op te laten bouwen zodat fluctuaties in de gemeentelijke bijdragen in de toekomst kunnen worden voorkomen.

Wij wensen u veel succes met de uitvoering van de verdere professionalisering van Veilig Thuis.

Betreffende de begrotingswijziging 2018

- Wij constateren dat u de ontwikkelingen die leiden tot verhoging van de kosten in 2018 voor de uitvoeringsorganisatie GGD als onvermijdelijk beschouwt. Voor de toekomst verzoeken wij u het proces m.b.t. nieuwe taken zowel voor de GGD als VT m.b.t. de groei van de organisatie zo in te richten dat ook in de gemeentelijke begrotingscyclus zoveel mogelijk rekening kan worden gehouden met de stijging van de kosten voor de regiogemeenten. Hierbij verzoeken wij u de link te leggen naar het eerder genoemde onderzoek m.b.t. de opbouw van het weerstandsvermogen.

Na de vergadering van het Algemeen Bestuur op 9 juli 2018, waarin de begroting wordt vastgesteld, dient de raad geïnformeerd te worden over wat er met de zienswijze is gebeurd. Uw schriftelijke reactie op de individuele zienswijze ontvangen wij daarom graag zo spoedig mogelijk na die vergadering.

Tenslotte danken wij het bestuur, de directies en medewerkers van GGD en Veilig Thuis Haaglanden voor de inzet ten behoeve van de preventie gezondheidszorg en preventie huiselijk geweld en kindermishandeling in onze regio.

Met vriendelijke groet,
de raad van de gemeente Wassenaar,

de griffier,

drs. G. de Schipper-Tinga

de voorzitter,

J.F. Koen

Ontwerpjaarprogramma en programmabegroting 2019

Voor de Gemeenschappelijke Regeling Gemeentelijke Gezondheidsdienst en Veilig Thuis Haaglanden

Vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur GR GGD en VT Haaglanden
d.d. 9 juli 2018

1 Inleiding

Voor u ligt de begroting 2019 van de Gemeenschappelijke Regeling Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GR GGD) en Veilig Thuis (VT) Haaglanden. Hierin is weergegeven wat het jaarprogramma en de begroting is voor de programma's GGD en VT binnen de gemeenschappelijke regeling.

De GR GGD en VT Haaglanden (voorheen GR GGD Haaglanden) is per 1 januari 2018 een nieuwe fase ingegaan. In 2017 heeft een herijking voor de GR GGD Haaglanden plaatsgevonden. In die herijking is een aantal veranderingen aangebracht in de governance van de GR en in het takenpakket dat de GGD uitvoert voor de GR. Voor de financiën geldt dat de bijdrage van de gemeente Den Haag voor de regionale GGD diensten per 2018 is opgenomen in de begroting van de GR en dat een aantal veranderingen is doorgevoerd in de wijze waarop de bijdragen van de 9 deelnemende gemeenten bepaald worden. Voor VT is in februari 2017 in een gecombineerd bestuurlijk overleg overeengekomen VT Haaglanden per 1 januari 2018 onder te brengen in de GR GGD Haaglanden als apart organisatieonderdeel bij de dienst OCW, gemeente Den Haag, met een eigen programmaonderdeel in de GR-begroting. De Stichting Tijdelijke Ondersteuning Jeugdhulp en AMHK Haaglanden (Stojah) is van rechtswege geliquideerd per 31 december 2017.

1.1 Opbouw begroting

In hoofdstuk 2 van deze begroting is het totaalbeeld van de begroting van de GR GGD en VT Haaglanden weergegeven. Daarbij wordt weergegeven wat de totale inzet van middelen is voor het programma GGD, het programma VT en voor de in het kader van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) apart weer te geven overhead. Ook wordt in hoofdstuk 2 weergegeven welke uitgangspunten zijn gehanteerd bij het opstellen van de begroting. De meer gedetailleerde begrotingen voor de programma's GGD en VT zijn opgenomen in bijlage 1 en bijlage 2. In hoofdstuk 3 worden de paragrafen weergegeven. Daarbij wordt ingegaan op de bedrijfsvoering en op het weerstandsvermogen en de risico's.

2 Totaalbeeld begroting 2019 GR GGD en VT Haaglanden

2.1 Overzicht met programma's

Hieronder is de begroting weergegeven voor de programma's. Alle bedragen betreffen structurele bedragen met uitzondering van een incidenteel bedrag van € 100.000 voor VT in 2019. Dit betreft de verhuiskosten die VT moet maken omdat in 2019 nieuwe huisvesting moet worden betrokken. Dit bedrag is opgenomen in de overhead voor het programma VT. Dat de overhead voor het programma VT vanaf 2020 nog iets toeneemt komt doordat de structurele jaarlijkse huisvestingslasten na de verhuizing hoger zijn dan de huisvestingslasten in het huidige huurcontract.

Tabel 1 Meerjarenbegroting 2019–2022 (x € 1.000,- afgerond)

Programma	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Programma GGD	13.522	13.522	13.522	13.522
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie (TOKIN GGD)	1.338	1.338	1.338	1.338
7.1 Volksgezondheid (GGD)	12.184	12.184	12.184	12.184
Programma VT	7.527	7.527	7.527	7.527
6.81 Geëscaleerde zorg 18+ (VT)	1.758	1.758	1.758	1.758
6.82 Geëscaleerde zorg 18- (VT)	5.769	5.769	5.769	5.769
Programma Overhead	7.507	7.509	7.509	7.509
Waarvan overhead programma GGD	4.042	4.042	4.042	4.042
Waarvan overhead programma VT	3.465	3.467	3.467	3.467
Totaal GR GGD en VT Haaglanden	28.556	28.558	28.558	28.558

In de bijlagen 1 en 2 is voor de programma's GGD en VT een nadere onderbouwing opgenomen. Daarbij is ook toegelicht welke bedragen vanuit die programma's benodigd zijn in het programma overhead. In het programma overhead zijn opgenomen:

- De loonkosten voor die functies binnen de GGD en VT die in het kader van de vernieuwing van het BBV aangemerkt zijn als overhead-functies.
- De overheadkosten voor de centrale overhead waaronder huisvestingskosten en kosten voor dienstverlening vanuit concern Den Haag (dit zijn de kosten die uit de € 20.000 per fte worden bekostigd).
- Voor VT de kosten voor bedrijfsapplicaties, tolken en extra beveiliging.

2.2 Uitgangspunten begroting

In aansluiting op de “Kaderbrief begroting 2019 Gemeenschappelijke Regelingen” is de begroting van de GR geïndexeerd voor de componenten Loonstijging en Materiële kostenstijging.

Daarbij is conform de kaderbrief aansluiting gezocht bij de cijfers zoals die in september 2017 zijn gepubliceerd in de Macro Economische Verkenning (MEV 2018). Daarmee wijken we op verzoek van de financiële werkgroep af van de in de Voorjaarsbrief aangekondigde indexering conform de indexcijfers uit het Centraal Economisch Plan (CEP 2018) van maart 2018. Het CEP 2018 is weliswaar actueler (en accurater) dan MEV 2018, maar heeft als nadeel dat de effecten van de indexering pas in maart beschikbaar komen en dus nog niet in de Voorjaarsbrief bekend kunnen worden gemaakt. De financiële werkgroep gaf aan dat de gemeenten hechten aan het inzichtelijk hebben van de indexering bij het ontvangen van de Voorjaarsbrief. Bij het hanteren van indexering conform MEV kan dat met ingang van volgend jaar worden gerealiseerd en in het kader van het volgen van een bestendige gedragslijn is dan raadzaam ook dit jaar te indexeren conform MEV. In tabel 2 is weergegeven hoe de indexering voor 2019 conform MEV 2018 is opgebouwd.

Te zien is dat de begrotingsbedragen die materiële componenten betreffen ten opzichte van de begroting 2018 geïndexeerd worden met 2,8% en de bedragen die betrekking hebben op loon componenten met 1,6%. Het bedrag voor de centrale overhead per fte is niet geïndexeerd.

Tabel 2 Toelichting gehanteerde indexering voor begroting 2019

Index conform kaderbrief materiële component en geraamde begroting 2018				Index conform kaderbrief loon component en geraamde begroting 2018			
	Geraamde begroting 2018	MEV 2018	Vershil		Geraamde begroting 2018	MEV 2018	Vershil
2018	0,0%	1,4%	1,4%	2018	3,13%	2,4%	-0,7%
2019	0,0%	1,4%	1,4%	2019	0,13%	2,4%	2,3%
Index 2019			2,8%	Index 2019			1,6%

2.3 Opbouw begroting vanuit meerjarenbegroting 2018

In de onderstaande tabel wordt een toelichting gegeven op de opbouw van de begroting 2019 vanuit de vastgestelde begroting 2018.

Tabel 3 Opbouw begroting 2019 vanuit vastgestelde begroting 2018 (x € 1.000, - afgerond)

Alle bedragen in € x 1.000	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
1) Vastgestelde meerjarenbegroting d.d. 15 december 2017	26.827	26.807	26.807	26.807
2) Ontwikkelingen uit Voorjaarsbrief deel GGD				
Uitvoering Antibioticaresistentie	116	116	116	116
Uitbreiding evenementenadvisering	60	60	60	60
GA Gevaarlijke stoffen	45	45	45	45
Herwaardering functies tbc	55	55	55	55
Uitbreiding formatie tbc*	70	70	70	70
Subtotaal Voorjaarsbrief deel GGD	346	346	346	346
3) Ontwikkelingen uit Voorjaarsbrief deel VT				
Investering organisatieontwikkeling	150	150	150	150
Toename huurlasten pand VT agv verhuizing	122	244	244	244
Incidentele kosten nieuwe huisvesting	100			
Subtotaal Voorjaarsbrief deel VT	372	394	394	394
4) Overige ontwikkelingen deel GGD				
Nieuw toezicht Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang	118	118	118	118
DVO management	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Bijstelling opdrachten Toezicht Kinderopvang	93	93	93	93
Bijstelling Inspecties tatoeages & piercings	17	17	17	17
Bijstelling Inspecties hygiëne seksinrichtingen	-29	-29	-29	-29
Loonontwikkeling	167	167	167	167
Prijsontwikkeling	107	107	107	107
Uitkomst t.g.v. doelmatigheidsonderzoeken	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Subtotaal overige ontwikkelingen GGD	473	473	473	473
5) Overige ontwikkelingen deel VT				
Correctie t.o.v. begroting 2018	-157	-157	-157	-157
Correctie tov Voorjaarsbrief (organisatieontwikkeling)	70	70	70	70
Productievolume ontwikkeling o.b.v. 2017	484	484	484	484
Loon- en prijsontwikkeling	142	142	142	142
Subtotaal overige ontwikkelingen VT	539	539	539	539
Totaal ontwikkelingen lasten	1.729	1.751	1.751	1.751
Totale lasten GR GGD en VT Haaglanden	28.556	28.558	28.558	28.558

In de punten 2 en 3 worden de ontwikkelingen weergegeven zoals die in de Voorjaarsbrief zijn aangekondigd. Deze worden in de beide programmabegrotingen uitgebreider toegelicht. Verschil ten opzichte van de Voorjaarsbrief is dat voor de GGD in tegenstelling tot hetgeen in de Voorjaarsbrief is aangekondigd geen bedrag voor DVO management is opgenomen (staat nu op p.m. onder overige ontwikkelingen). Daarnaast zijn de effecten van Innovatie Kwaliteit Kinderopvang (IKK) nu meegenomen onder de overige ontwikkelingen.

In de punten 4 en 5 staan de overige ontwikkelingen benoemd. Deze waren nog niet in de Voorjaarsbrief verwerkt. Ook deze worden in de programmabegrotingen uitgebreider toegelicht. Voor de GGD gaat het hier om de P x Q effecten van de laatste inzichten en om de loon- en prijsontwikkeling. Voor VT gaat het om twee posten die niet goed waren opgenomen in de begroting 2018 respectievelijk de Voorjaarsbrief, om een correctie voor de na het uitbrengen van de Voorjaarsbrief beschikbaar gekomen inzichten in de volumeontwikkeling en om de loon- en prijsontwikkeling.

2.4 Financiering begroting 2019

Hierna is per gemeente aangegeven welke bijdragen zij levert aan de lasten en aan de baten van de begroting van de GR. De bijdrage is ingedeeld naar de BBV taakvelden.

De bedragen in tabel 3 sluiten voor de bedragen voor het programma GGD aan op tabel 4 in de bijlage 1 (programmabegroting GGD) en voor de bedragen voor VT (en de overhead voor VT) op tabel 6 van de bijlage 2 (programmabegroting VT).

Tabel 4 Toerekening lasten 2019 per taakveld per gemeente (x € 1.000,- afgerond)

Taakvelden BBV	Delft	D-H	L-V	M-D	P-N	Rsw	Wa	We	Ztm	Externe bijdrage	Totaal
0.4 Ondersteuning organisatie (Overhead GGD en VT)	583	3.931	352	77	236	266	122	480	634	825	7.507
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie (TOKIN GGD)	103	703	82	24	66	70	40	114	136	0	1.338
6.81 Geëscaleerde zorg 18+ (VT)	285	1.474	0	0	0	0	0	0	0	0	1.758
6.82 Geëscaleerde zorg 18- (VT)	380	3.452	312	49	186	253	95	406	635	0	5.769
7.1 Volksgezondheid (GGD)	671	3.930	500	123	346	343	174	695	809	4.592	12.184
Totaal	2.022	13.490	1.247	273	834	931	431	1.695	2.215	5.418	28.556

De bedragen in tabel 4 sluiten voor de bedragen voor het programma GGD aan op tabel 7 in de bijlage 1 (programmabegroting GGD) en voor de bedragen voor VT (en de overhead voor VT) op tabel 8 van de bijlage 2 (programmabegroting VT).

Tabel 5 Bijdragen baten 2019 per taakveld per gemeente (x € 1.000,- afgerond)

Taakvelden BBV	Delft	D-H	L-V	M-D	P-N	Rsw	Wa	We	Ztm	Externe bijdrage	Totaal
0.4 Ondersteuning organisatie (Overhead GGD en VT)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie (TOKIN GGD)	154	1.052	123	35	99	104	60	171	204	0	2.002
6.81 Geëscaleerde zorg 18+ (VT)	416	2.152	0	0	0	0	0	0	0	0	2.568
6.82 Geëscaleerde zorg 18- (VT)	555	5.041	456	72	271	369	139	594	927	0	8.424
7.1 Volksgezondheid (GGD)	897	5.246	667	165	463	458	233	931	1.084	5.418	15.562
Totaal	2.022	13.490	1.247	273	834	931	431	1.695	2.215	5.418	28.556

Ter vergelijking onderstaand ook de bijdragen aan de baten uit de vastgestelde begroting voor 2018.

Tabel 6 Bijdragen baten 2018 per taakveld per gemeente (x € 1.000,- afgerond)

Taakvelden BBV	Delft	D-H	L-V	M-D	P-N	Rsw	Wa	We	Ztm	Externe bijdrage	Totaal
0.4 Ondersteuning organisatie (Overhead GGD en VT)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie (TOKIN GGD)	146	890	118	31	92	94	58	152	192	0	1.773
6.81 Geëscaleerde zorg 18+ (VT)	416	2.152	0	0	0	0	0	0	0	0	2.567
6.82 Geëscaleerde zorg 18- (VT)	584	4.610	429	68	244	341	137	472	941	0	7.826
7.1 Volksgezondheid (GGD)	858	5.035	630	155	433	431	224	879	1.045	5.266	14.956
Totaal	2.003	12.686	1.177	254	770	866	418	1.502	2.178	5.266	27.122

3 Paragrafen

3.1 Bedrijfsvoering

Algemeen

De GGD en VT investeren in 2019 verder in het verbeteren van de bedrijfsvoering. Voor GGD en VT geldt dat in 2019 de systematiek van toerekenen van centrale overheadkosten geharmoniseerd wordt. Nu bestaan nog geringe verschillen in de wijze van begroten van die kosten.

Beide organisaties leggen bij het verbeteren van de bedrijfsvoering de accenten die het beste passen bij hun situatie. Hierna wordt voor zowel GGD als VT weergegeven welke aandachtspunten zij hanteren.

Ontwikkeling bedrijfsvoering GGD

Resultaatsturing zorgt voor een andere inrichting van de administratie.

Resultaatsturing dient ervoor te zorgen dat meer wordt nagedacht over de samenhang tussen verschillende producten: jaarwerkplan, begroting, jaarrekening.

Via het doelmatigheidsonderzoek overhead zal de sturing en ondersteuning nader worden onderzocht.

Binnen de GGD wordt invulling gegeven aan het vastleggen, volgen en beheren van DVO's.

Vanuit de gemeente Den Haag wordt onderzocht hoe de overhead tussen de GGD en VT Haaglanden kan worden geharmoniseerd.

Ontwikkeling bedrijfsvoering VT

Onderzoek naar meldingenregistratie, de productiecapaciteit en productienormen (inclusief de normeringen voor productie en verzuim: resultaatsturing).

Voorstel voor formatieberekeningen voor vaste capaciteit 2019 en verder (resultaatsturing).

Voorstel voor inzet en afrekening flexibele schil.

Kostencalculatie voor de incidentele verhuis- en inhuiskosten VT in 2019.

Voorstel voor Clavis verbeteringen en efficiëncymaatregelen.

Voor de wijze van financieren van VT is tot slot afgesproken deze in de loop van 2018 te evalueren. In 2018 wordt ook een nieuwe regiovisie ontwikkeld voor de besteding van de WMO-middelen van de centrumgemeenten. De uitkomsten van de nieuwe regiovisie hebben effect op de wijze van financieren van VT via de GR. Hoewel het bestuur van de GR geen rol heeft bij het vaststellen van de regiovisie, verdient het aanbeveling de evaluatie van de financiering van VT en de ontwikkeling van de nieuwe regiovisie zo goed mogelijk in samenhang met elkaar te doen.

3.2 Informatieparagraaf

Door de uitvoeringsorganisaties GGD en VT wordt halfjaarlijks aan de GR gerapporteerd over de voortgang van de programmabegroting.

In de halfjaarlijkse rapportages wordt gerapporteerd over:

- De voortgang van de productie ten opzichte van de begroting:
 - In concrete aantallen geleverde producten en/of ingezette fte's. Als gerapporteerd kan worden over concreet geleverde aantallen producten wordt dit inzichtelijk gemaakt per gemeente.
- Kwalitatieve informatie ten aanzien van de voortgang van de productie (bijvoorbeeld over de ontwikkeling van wachtlijsten).
- Risico's en ontwikkelingen die mogelijk effect hebben op de realisatie binnen de vastgestelde begroting (vaste prijsafspraken).
- Bedrijfsvoeringontwikkelingen.

3.3 Weerstandsvermogen en risico's

Algemeen

In beide programmabegrotingen wordt weergegeven welke risico's onderkend worden en welke impact en kans van optreden per risico zijn ingeschat. Dit geeft aangrijpingspunten voor monitoring en beheersing van die risico's. Ten aanzien van het weerstandsvermogen dat als gevolg van de risico's mogelijk wenselijk is voor de GR, is van belang dat het niet zinvol is risico's die een structureel effect hebben te proberen af te dekken met een weerstandsvermogen. Alle risico's overziend bestaat vooralsnog geen reden binnen de GR in het jaar 2019 een weerstandsvermogen op te bouwen.

Risico's GGD

In de programmabegroting GGD wordt het risico benoemd dat tot op heden geen duidelijke afspraken zijn gemaakt over hoe om te gaan met de ontwikkeling van het aantal inwoners in de regio. De begroting wordt gebaseerd op de meerjarenbegroting van het voorgaande jaar, maar omdat inmiddels het aantal inwoners gestegen is, gaat feitelijk de bijdrage per inwoner omlaag. Derhalve zijn de mogelijke effecten van de toename van het aantal inwoners op de uit te voeren taken en bijhorende doorberekening nu nog niet meegenomen. Het niet meenemen van dit effect kan ertoe leiden dat de kwaliteit van de dienstverlening op den duur niet behouden kan worden.

Dit is geen risico waarvoor de GR een weerstandsvermogen moet opbouwen. Wel moet in de komende periode nader bekeken worden hoe hiermee omgegaan moet worden in toekomstige begrotingen.

Risico's VT

In de programmabegroting VT worden de volgende risico's voorzien (zie programmabegroting VT in bijlage 2 voor een uitgebreidere toelichting):

1. Onvoldoende dekking vanuit rijksmiddelen voor impact van beleidswijziging meldingen.
2. Impact van MDA++: onvoldoende duidelijk en geen dekking.
3. Onvoldoende dekking van de incidentele kosten van nieuwe huisvesting.
4. Onvoldoende capaciteit voor verwerking stijging productieaantallen.
5. Onzekerheid over dekking vanuit Regiovisie.
6. Onvoldoende vast personeel.
7. Onvoldoende duidelijkheid over besparingen met Clavis.

Voor de risico's genoemd onder 1, 2 en 4 geldt dat dit gaat over mogelijke structurele wijzigingen die maken dat in het primaire proces meer capaciteit moet worden ingezet. Hiervoor is het niet zinvol weerstandsvermogen op te bouwen. Gestuurd moet worden op het verkrijgen van dekkende middelen bij de partij die de additionele inzet veroorzaakt.

Voor het risico onder 3 geldt dat de verhuizing onontkoombaar is (de eigenaar van het huidige pand wil de huur niet verlengen). In de komende periode wordt door de gemeente Den Haag een nadere specificatie van de verhuislasten uitgewerkt. Voor deze lasten is in de begroting 2019 een bedrag van € 100.000 opgenomen. In afwachting van de nadere specificatie is het vooralsnog niet noodzakelijk weerstandsvermogen op te bouwen.

Voor risico 5 geldt dat een aanpassing op de dekking vanuit de Regiovisie een meerjarig effect zou hebben. De eventuele effecten moeten bij het uitwerken van de nieuwe Regiovisie worden meegenomen. Ook hiervoor geldt dat het vooralsnog niet zinvol is ten behoeve van dit risico weerstandsvermogen op te bouwen.

Op risico 6 wordt door de gemeente Den Haag gestuurd. Dit risico hangt, behalve van arbeidsmarktomstandigheden, ook af van keuzes die in de komende periode in de verbetering van de bedrijfsvoering worden gemaakt (voorstel voor formatieberekeningen, doorontwikkelen van normatiek voor de productie en keuzes aangaande inzet en afrekening van een flexibele schil). Vooralsnog is er geen noodzaak hier met de opbouw van weerstandsvermogen op in te spelen.

Voor risico 7 moet de gemeente Den Haag nader onderzoeken hoe de doorontwikkeling van Clavis het best vorm kan krijgen, welk besparingspotentieel dat heeft en hoe dat zich verhoudt tot de nu ingeboekte besparing. Dat zal een structureel effect hebben.

*Ontwerpjaarprogramma en
programmabegroting 2019
Voor de Gemeenschappelijke Regeling
Gemeentelijke Gezondheidsdienst*

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
1 Inleiding	6
1.1 Kaders	6
2 Inhoudelijke Pijlerbegroting	9
Pijler 1: Monitoren, signaleren, adviseren	10
1.1 Epidemiologie	10
1.2 Gezondheidsbevordering	12
1.3 Beleidsadvisering	13
1.4 Preventieve ouderengezondheidszorg	14
1.5 Regeling onverzekerden	16
Pijler 2: Uitvoerende taken gezondheidsbescherming	17
2.1 Infectieziektebestrijding	17
2.2 Tuberculosebestrijding	19
2.3 Bevordering seksuele gezondheid	20
2.4 Medische milieukunde	21
2.5 Technische Hygiënezorg	22
2.6 Reizigersadvies en -vaccinatie	23
Pijler 3: Bewaken van de publieke gezondheid bij rampen en crises	24
3.1 Inzet rond (en voorbereiding op) incidenten, rampen en crises	24
Pijler 4: Toezicht houden	25
4.1 Toezicht op de kinderopvang	25
4.2 Inspectie tatoeages en piercings	26
4.3 Hygiëne-inspectie seksinrichtingen	27
4.4 Lijkschouw	28
Pijler 5: Brede public health	29
5.1 Directeur Publieke Gezondheid	29
5.2 Taken van de GGD als zorginstelling (coördinatie)	30
5.3 Publieksinformatie	31
5.4 Overhead	32
3 Programma GGD Haaglanden 2019	33
3.1 Opbouw financieel kader begroting	33
3.2 Uitwerking Programmabegroting GGD Haaglanden 2019	34
3.3 Financiering Programmabegroting GGD Haaglanden 2019	37
3.4 Paragrafen	39
Bijlagen	
Bijlage A Voorjaarsbrief GGD Haaglanden	41
Bijlage B Opsplitsing Externe bijdrage	45

Samenvatting

In de begroting zijn de meerjarige effecten uit de begroting 2018 en de beleidswijzigingen uit de Voorjaarsbrief 2019 verwerkt. In deze samenvatting staan de belangrijkste punten met het financieel effect en de wijze waarop deze in de begroting zijn verwerkt. In onderstaande tabel is de voorgestelde begroting voor 2019-2022 uiteengezet.

	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Vastgestelde meerjarenbegroting d.d. 15 december 2017	16.745	16.745	16.745	16.745
Voorjaarsbrief, exclusief wet IKK en DVO management	346	346	346	346
Nieuw toezicht Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang	118	118	118	118
DVO management	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Bijstelling opdrachten Toezicht Kinderopvang	93	93	93	93
Bijstelling Inspecties tatoeages & piercings	17	17	17	17
Bijstelling Inspecties hygiëne seksinrichtingen	-29	-29	-29	-29
Loonontwikkeling	167	167	167	167
Prijsontwikkeling	107	107	107	107
Uitkomst t.g.v. doelmatigheidsonderzoeken	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Totaal ontwikkelingen lasten 2019 (par. 3.2.1)	819	819	819	819
Programmabegroting GGD Haaglanden	17.564	17.564	17.564	17.564

In de meerjarenbegroting zijn de volgende onderwerpen verwerkt:

- Voorjaarsbrief: In het AB van 12 februari 2018 is de Voorjaarsbrief GGD Haaglanden 2019 vastgesteld. De brief bevat de ontwikkelingen waarmee de GGD bij het opstellen van de begroting 2019 rekening moet houden. De Voorjaarsbrief bevat intensiveringen voor beleid ad € 346.000 (exclusief nieuw toezicht Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang (Wet IKK) en DVO management).
- Wet IKK: De Wet IKK leidt, ten gevolge van de extra werkzaamheden, tot een stijging van het aantal norm inspectie-uren. Voor 2019 is de verwachting dat dit leidt tot een lastenstijging van € 118.000.
- DVO management: Voor de invulling van DVO management zal in 2018 worden bekeken of de inspanning binnen de huidige capaciteit past of dat uitbreiding noodzakelijk is. Derhalve is momenteel een PM-post opgenomen.
- Bijstelling productieaantallen TOKIN: Op basis van de opdrachten die de gemeenten in 2018 hebben afgegeven aan de GGD heeft een bijstelling plaatsgevonden van € 93.000.
- Bijstelling productie aantallen Inspecties tatoeages & piercings en hygiëne seksinrichtingen ad respectievelijk € 17.000 en minus € 29.000.
- Loon- en prijsontwikkeling: Voor de prijsontwikkeling is gebruik gemaakt van het indexcijfer van de Macro Economische Verkenning (MEV) 2018. De totale loon- en prijsontwikkeling bedraagt € 274.000.
- Uitkomst DMO: Over de resultaten (positief dan wel negatief) van de doelmatigheidsonderzoeken is momenteel nog niets te zeggen. Derhalve is momenteel een PM-post opgenomen.

De uitgevoerde taken van de GGD worden, conform het Dienstverleningshandvest GGD Haaglanden, in deze begroting gepresenteerd op pijler niveau (x € 1.000,- afgerond).

Pijlers van GGD Haaglanden fte inzet	fte inzet	Begroting 2019	Begroting 2018
Pijler 1: Monitoren, signaleren, adviseren	20,46	2.145	2.204
Pijler 2: Uitvoerende taken gezondheidsbescherming	68,97	7.714	7.344
Pijler 3: Bewaken van de publieke gezondheid bij rampen en crises	2,00	233	183
Pijler 4: Toezicht houden	24,07	1.707	1.510
Pijler 5: Brede public health	24,49	5.765	5.970
Taakstelling nog nader in te vullen		-*	-481
Programmabegroting GGD Haaglanden	139,99	17.564	16.729

* In navolging van het DB, heeft het AB ingestemd met de begroting voor 2018 met inachtneming van de volgende wijziging: de lastenkant 2018 moet met €481.000 zijn verminderd. De directie van GGD Haaglanden heeft een separaat voorstel voor de taakstelling GGD Haaglanden opgesteld. Dit voorstel is in de begroting 2019 bij de desbetreffende pijlers verwerkt. Derhalve staat de regel nog nader in te vullen op nul.

Voor de sturing op resultaatgerichte middeleninzet is de GGD bezig om (inhoudelijke) prestaties te definiëren. Hierbij wordt aangesloten op het gevoerde beleid en de vastgestelde productomschrijvingen. Een eerste aanzet hiervoor wordt als apart document gepresenteerd. De komende maanden zal met zorgvuldigheid worden besproken wat de GGD gaat meten/rapporteren per product/taak. In dit proces is dan een duidelijke rol weggelegd voor de gemeenten.

Risico's voor begroting 2019

Risico	Financiële impact	Kans	Toelichting
Inwonersontwikkeling Tot op heden zijn geen duidelijke afspraken over hoe om te gaan met de ontwikkeling van het aantal inwoners in de regio. Derhalve zijn de mogelijke effecten op de uit te voeren taken en bijhorende doorberekening niet meegenomen. Het niet meenemen van dit effect kan er toe leiden dat de kwaliteit van de dienstverlening op den duur niet behouden kan worden.	p.m.	Hoog	Het risico is niet direct te kwantificeren.
Momenteel zijn er geen (verdere) risico's te benoemen. Indien er zich voor 2019 nieuwe risico's voordoen zal hier een separate melding van worden gemaakt.			

1 Inleiding

Voor u ligt het jaarprogramma en de begroting 2019 van GGD Haaglanden.

De Gemeenschappelijke Regeling (GR) GGD en VT Haaglanden (voorheen GR GGD Haaglanden) is per 1 januari 2018 een nieuwe fase ingegaan. In 2017 heeft, naar aanleiding van de evaluatie in 2016, een herijking voor de GR GGD Haaglanden plaatsgevonden. In die herijking is een aantal veranderingen aangebracht in de governance van de GR en in het takenpakket dat de GGD uitvoert voor de GR. Voor de financiën geldt dat de bijdrage van de gemeente Den Haag voor de regionale GGD diensten per 2018 is opgenomen in de begroting van de GR en dat een aantal veranderingen is doorgevoerd in de wijze waarop de bijdragen van de negen deelnemende gemeenten bepaald worden.

In het jaarprogramma en de begroting 2018 zijn reeds de wijzigingen zowel inhoudelijk als financieel doorgevoerd. Ook zijn de bijdrage van de gemeente Den Haag en de externe bijdragen in deze begroting opgenomen. De voorliggende begroting maakt een volgende stap door de door de GGD uit te voeren taken te presenteren conform het Dienstverleningshandvest GGD Haaglanden.

1.1 Kaders

De Wet publieke gezondheid (WPG) geeft de colleges van burgemeester en wethouders de opdracht zorg te dragen voor de instelling en instandhouding van een gemeentelijke gezondheidsdienst op de schaal van de veiligheidsregio. Dit is voor de gemeenten in de regio Haaglanden de wettelijke grondslag voor de gemeenschappelijke regeling Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) en Veilig Thuis(VT) Haaglanden.

De missie van GGD Haaglanden is:

Wij bewaken, bevorderen en beschermen de gezondheid van de inwoners van de regio Haaglanden met producten en diensten die helpen gezond op te groeien en op te voeden, gezonder te leven en langer gezond te blijven.

De uitvoering door GGD Haaglanden bestaat uit:

- Actief bewaken en monitoren van de publieke gezondheid in de regio Haaglanden; op basis hiervan het lokale bestuur adviseren over het te voeren gezondheidsbeleid.
- Bevorderen van de gezondheid. Als proactief adviseur van het lokale bestuur en de maatschappelijke organisaties in de publieke gezondheidszorg en als uitvoerder bijdragen aan de verbetering van de gezondheid en aan het terugdringen van de verschillen in gezondheid en levensverwachting van verschillende bevolkingsgroepen.
- Beschermen tegen natuurlijke en/of opzettelijke bedreigingen van de volksgezondheid, door toezicht, maar ook door een actief ingrijpen bij gezondheidsbedreigingen van individuen of groepen van personen

Visie

De missie van GGD Haaglanden is nader uitgewerkt in de volgende visie:

Alle inwoners in de regio Haaglanden moeten een gelijke kans hebben op een goede gezondheid. GGD Haaglanden levert een wezenlijke bijdrage aan het verkleinen van de sociaal economische gezondheidsverschillen en aan het langer gezond leven. Hieruit volgt de ambitie dat de regio Haaglanden in 2030 tot de drie regio's in Nederland behoort met de hoogste gezondheidsverwachting¹.

1 De gezondheidsverwachting van Nederland kan worden uitgedrukt in termen van gezonde levensverwachting met/zonder beperkingen, met/zonder chronische ziekten en in goede/slechte ervaren gezondheid.

GGD Haaglanden werkt vanuit het positieve concept van gezondheid:

'Gezondheid is het vermogen zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven' (Huber).

Uitgangspunten bij een dergelijke benadering van gezondheid zijn dan ook dat burgers:

- zo lang mogelijk zelfredzaam blijven;
- de regie over hun eigen leven houden;
- verantwoordelijkheid dragen voor hun gezondheid en hun welbevinden.

Deze individuele benadering neemt niet weg dat er ook een collectieve verantwoordelijkheid van de overheid is voor factoren waarop individuele burgers weinig of geen invloed hebben. Zo is bijvoorbeeld de leefomgeving als determinant voor gezondheid een factor die bij uitstek beïnvloedbaar is door de overheid en waar de overheid ook in bepaalde gevallen (denk aan luchtkwaliteit) de verantwoordelijkheid niet primair bij de burger zelf kan neerleggen.

De ambitie is dat GGD Haaglanden opereert, wordt gezien en erkend als een innovatieve en excellente zorg- en dienstverlener met een uitstekende reputatie, hoge kwaliteit van uitvoering, een krachtig netwerk en betrokken en deskundige medewerkers. GGD Haaglanden is een expert op het gebied van de publieke gezondheid en gebruikt zijn expertise om gemeenten en partners te adviseren bij de ontwikkeling, monitoring en evaluatie van nieuw en bestaand beleid. GGD Haaglanden is een toonaangevende GGD in de publieke gezondheid en maakt daarbij optimaal gebruik van de mogelijkheden die informatie- en communicatietechnologie biedt.

De context van publieke gezondheid in Haaglanden

GGD Haaglanden werkt voor meer dan 1 miljoen inwoners in een gebied van ruim 450 km². Negen (9) gemeenten², variërend van grote stad, 100.000-plus steden met een grote bevolkingsdichtheid, tot landelijke dorpskernen in een agrarisch gebied waarin de Randstad soms ver weg lijkt. Een regio met een hoge bevolkingsdichtheid, agrarische activiteiten, (zware) industrie, dienstverlening en toerisme. Met de regeringszetel, het Koninklijk Huis en de ambassades binnen haar grenzen. En met intensieve verkeersstromen, met transport van grote aantallen personen en goederen, over het spoor en over de vele drukke (snel)wegen. Het bestuur van de GR GGD en VT Haaglanden geeft via een bestuursagenda en jaarlijkse werkplannen richting aan de uitvoering van GGD Haaglanden.

In het sociale domein hebben gemeenten een grote rol in de ondersteuning van hun inwoners. Op het terrein van de maatschappelijke ondersteuning, de jeugdhulpverlening en op het domein van werk en inkomen. Gemeenten en zorgverzekeraars zijn steeds meer op elkaar aangewezen om preventie, zorg en ondersteuning met elkaar te verbinden. In deze ontwikkeling dient GGD Haaglanden te staan voor betrouwbare publieke gezondheid.

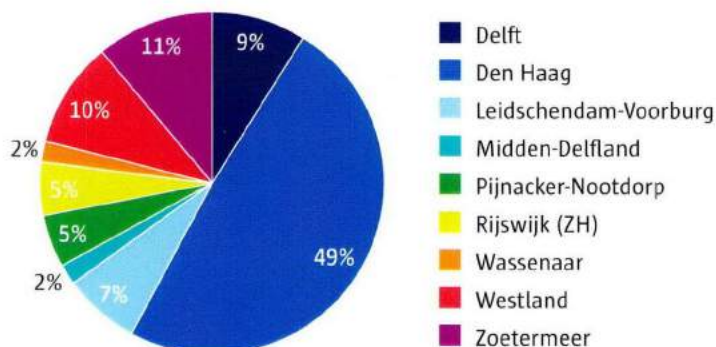
Binnen de beleidsvelden in het fysieke domein, zoals ruimtelijke ordening en milieu, wordt in toenemende mate de waarde van een gezonde leefomgeving erkend. Dit gaat verder dan het huidige milieubeleid. De Omgevingswet benadrukt het belang van gezondheid in de fysieke leefomgeving en dit heeft ook gevolgen voor de positie van GGD Haaglanden in dit beleidsveld.

De uitvoeringsorganisatie GGD Haaglanden is ondergebracht bij de gemeente Den Haag en opereert als sector binnen de dienst OCW. Daarmee is de gemeente Den Haag eigenaar van de uitvoeringsorganisatie en verantwoordelijk voor de continuïteit van de uitvoeringsorganisatie.

2 De regio Haaglanden bestaat uit de gemeenten Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Wassenaar, Westland en Zoetermeer.

Inwoners gemeenten Haaglanden

GGD Haaglanden bedient in totaal negen gemeenten met samen meer dan één miljoen inwoners. Den Haag is de grootste gemeente binnen Haaglanden, met bijna de helft van het aantal inwoners. Midden-Delfland is de kleinste gemeente, met 1,2% van het totaal aantal inwoners. De negen gemeenten hebben in totaal 1.092.649 inwoners.

Figuur 1: Gemeenten in Haaglanden met percentage inwoners (CBS:01-01-2018).

Het wettelijk kader

De Wet publieke gezondheid (WPG) is het belangrijkste kader waarbinnen GGD Haaglanden het regionale Programma Publieke Gezondheid realiseert voor alle gemeenten in de regio Haaglanden. Dit vormt het overall programma van de in deze begroting gepresenteerde 9 paragrafen mb.t. taken. De WPG draagt het college van burgemeester en wethouders van een gemeente op om de totstandkoming en continuïteit van en de samenhang binnen de publieke gezondheidszorg te bevorderen. Ook dient afstemming plaats te vinden met de curatieve gezondheidszorg en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen. Naast de WPG zijn voor de uitvoering van de taken van GGD Haaglanden ook andere wetten aan de orde: de Wet op de lijkbezorging, de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen, de Wet bevolkingsonderzoek, de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, de Wet veiligheidsregio's, het Warenwetbesluit Tatoeëren en Piercen en de APV³ (seksinrichtingen). En voor GGD Haaglanden als zorginstelling is de zorgwetgeving van toepassing, zoals de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz) en de Wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (Wet BIG).

3 Algemene Plaatselijke Verordening (per gemeente verschillend)

2 Inhoudelijke Pijlerbegroting

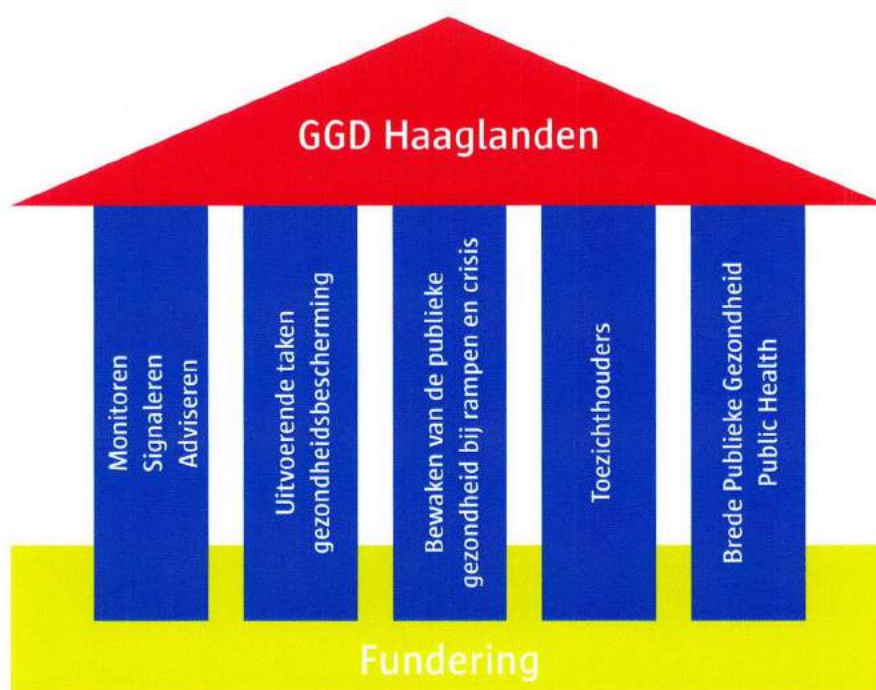
In 2014 informeerde toenmalig minister Schippers de Tweede Kamer over de publieke gezondheid en de gezamenlijke verantwoordelijkheden van gemeenten en het Rijk. In de brief worden de uitkomsten van het onderzoek naar de staat van de publieke gezondheid uiteengezet en wordt de opdracht voor GGD'en binnen de publieke gezondheid met betrekking tot haar specifieke taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden beschreven die vastgelegd zijn in wet- en regelgeving en is een taakomschrijving opgesteld.

Vier taken zijn volgens het ministerie van VWS voor het fundament van de publieke gezondheid van zulk essentieel belang, dat zij op een uniforme wijze moeten worden geborgd. Ze vragen een gespecialiseerde deskundigheid met een hoge mate van continuïteit en duidelijke aanspreekpunten (zowel voor de lokale als de landelijke overheid). Deze taken dienen daarom bij de GGD'en te worden belegd en vormen de vier pijlers van iedere GGD, zo stelt het ministerie.

De basisprincipes die worden gehanteerd bij de borging en de organisatie van de publieke gezondheid zijn de volgende:

- Benadering van de volksgezondheid vanuit een (veranderend) maatschappelijk perspectief.
- Publieke gezondheid in de volle breedte (aanleg, leefstijl, fysieke en sociale omgeving, toegang en kwaliteit van de gezondheidszorgvoorzieningen).
- Gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeenten en Rijk voor de Wpg.
- Medische en maatschappelijke oriëntatie binnen de taken.
- Schaalgrootte voor kwaliteit en continuïteit.
- Publieke gezondheid voor risicogroepen (waaronder aanpak sociaaleconomische gezondheidsverschillen en sociale 'vangnetfunctie').

GGD Haaglanden heeft deze basisprincipes vertaald in een vijfde integrale pijler: Brede public health. 'Het huis' met de vijf pijlers van GGD Haaglanden staat op een brede fundering. Het is deze fundering die GGD Haaglanden richting geeft en toerust om vanuit een samenhangende aanpak bij te dragen aan de publieke gezondheid in de hele regio Haaglanden. Hierbij richt zij zich op alle bevolkingsgroepen van de regio, waarbij er specifiek aandacht is voor inwoners die om verschillende redenen kwetsbaar zijn en die vanuit een publieke verantwoordelijkheid extra zorg nodig hebben.

Pijler 1: Monitoren, signaleren, adviseren

1.1 Epidemiologie

Wat willen we bereiken?

1. Op gemeentelijk niveau een adequate weergave leveren van de gezondheidssituatie van de burgers in de regio Haaglanden op basis van epidemiologische analyses. In kaart brengen van de aard en omvang van bedreigingen van de volksgezondheid, sociaaleconomische en groepsgebonden gezondheidsverschillen en daarmee samenhangende gezondheidsproblemen. Inzicht geven in de mogelijkheden om die te voorkomen dan wel terug te dringen.
 2. Een gedegen advisering/consultatie/actie naar aanleiding van vragen die te beantwoorden zijn op basis van epidemiologische onderzoeken. Reageren op signalen op basis van bestaande databronnen van de GGD of databronnen van derden. Ondersteunen van gemeenten, partners binnen de gemeentelijke netwerken en GGD afdelingen bij het uitvoeren van onderzoek, het opzetten en/of de coördinatie van monitoringssystemen.
- De resultaten van de epidemiologische onderzoeken gebruiken gemeenten en lokale of regionale (zorg)instellingen om hun beleid te vormen, te toetsen of bij te sturen.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Volgens een vastgestelde cyclus (looptijd van 4 jaar) brengt GGD Haaglanden de gezondheid en het welzijn van de burgers in Haaglanden in beeld in de Gezondheidsmonitor. Deze monitor levert input voor het lokaal gezondheidsbeleid en maakt onderdeel uit van de beleidscyclus.
- In dit kader houdt de GGD gedurende de cyclus van vier jaar schriftelijke gezondheidsonderzoeken onder (ouders van) kinderen, jongeren, volwassenen en senioren. Daarnaast maakt de GGD gebruik van resultaten uit eigen onderzoeken, landelijke informatiebronnen, evaluatieonderzoeken en gegevens van andere zorginstellingen (waaronder de jeugdgezondheidszorg).

2. Het geven van een gedegen advisering doet GGD Haaglanden door:
 - opstellen van (beleids)adviezen voor zover voortvloeiend uit epidemiologisch onderzoek, vaak in samenwerking met andere GGD-taakvelden;
 - duiden van signalen op het gebied van publieke gezondheid;
 - beantwoorden van raadvragen;
 - onderzoeken van de betrouwbaarheid en validiteit van landelijk of elders uitgevoerde onderzoeken;
 - beantwoorden van vragen uit de media.

Welke activiteiten ondernemen we?

- In 2019 voert GGD Haaglanden in dit kader de volgende activiteiten uit:
- Beschikbaar stellen van een algemeen gezondheidsinzicht op gemeentelijk niveau via digitale gezondheidsmonitor en kernboodschappen. Gezondheidsgegevens worden geactualiseerd.
 - Op basis van gezondheidsinzicht, gemeenten faciliteren bij verdere verspreiding van dit inzicht aan partners binnen gemeentelijk netwerk
 - Opleveren thematische rapportages en factsheets op basis van epidemiologische analyses met extra aandacht voor risicogroepen, gezondheidsverschillen en speerpunten landelijke nota Volksgezondheid
 - Uitbrengen Epidemiologisch Bulletin.

Advisering:

- advisering/consultatie/reactie op signalen op basis van het algemene beeld van de gezondheidssituatie van de bevolking (verdere uitdieping valt buiten deze begroting);
- Op aanvraag duiden van signalen op het gebied van publieke gezondheid;
- Op aanvraag ondersteunen bij het beantwoorden van raadsragen;
- Op aanvraag toetsen betrouwbaarheid en validiteit van landelijk of elders uitgevoerde onderzoeken;
- Informatieverstrekking over gezondheid naar aanleiding van vragen vanuit de media.

Beoogde inzet

Taak	Beoogde inzet 2019
Epidemiologie	Inzet van 6,90 fte.

1.2 Gezondheidsbevordering

Wat willen we bereiken?

Versterken van lokaal gezondheidsbeleid op gemeentelijk niveau door het adviseren over en het coördineren van preventieve activiteiten en door het versterken van de preventiestructuur. Dit alles in integraal perspectief ter bevordering van een effectieve en brede inzet van preventie.

De keuzes voor inzet worden in samenspraak met de gemeente gemaakt op basis van de speerpunten uit de landelijke en lokale nota's gezondheidsbeleid, de landelijke volksgezondheid toekomstverkenning en de gezondheidsmonitor van de betreffende gemeente.

Wat gaan we daarvoor doen?

Dit doet de GGD op gemeentelijk niveau door het:

- adviseren, monitoren en evalueren van vraagstukken over het bevorderen van gezondheid en een gezonde leefstijl voor alle inwoners, met oog voor toegankelijkheid van (zorg)voorzieningen, fysieke en sociale leefomgeving;
- adviseren op, coördineren en verbinden van preventieactiviteiten in integraal perspectief;
- versterken van de preventiestructuur (lokaal en regionaal) via uitvoeringsoverleggen, netwerkbijeenkomsten, deskundigheidsbevordering en de ontsluiting van kennis ten aanzien van gezondheidsbevordering; dit ter bevordering van de effectiviteit van de inzet rond preventie.

De keuzes voor inzet worden in samenspraak met de gemeente gemaakt op basis van de speerpunten uit de landelijke en lokale nota's gezondheidsbeleid, de landelijke volksgezondheid toekomstverkenning, de gezondheidsmonitor van de betreffende gemeente en lokale signalen van gemeenten en partners. Er is hierbij sprake van maatwerk per gemeente binnen deze regionale taak.

Daarnaast verzorgt GGD Haaglanden kennis- en deskundigheidsbevordering op het terrein van (collectieve) preventie voor gemeenten en partners.

Welke activiteiten ondernemen we?

In 2019 voert GGD Haaglanden in dit kader de volgende activiteiten uit:

- In samenspraak met gemeenten bepalen op welke activiteiten GGD Haaglanden zich in 2019 inzet om het lokaal gezondheidsbeleid te versterken (maatwerk per gemeente) en deze uitvoeren.
- Inbrengen van kennis op het gebied van gezondheidsvaardigheden naar aanleiding van de gemaakte lokale keuzes (zie hierboven).
- Collectieve preventietaken worden gekoppeld aan ontwikkelingen in het sociaal domein en eerstelijnszorg in afstemming met gemeentelijke (beleids)afdelingen.
- Gezondheidsbevordering verzorgt kennis- en deskundigheidsbevordering op het terrein van (collectieve) preventie binnen gemeenten en partners.
- De GGD levert en ontsluit de kennis over gezondheid, ziektepreventie en gezondheidsvoorzieningen door middel van publieksinformatie (zie taak 5.3: publieksinformatie). Bewoners, organisaties en professionals kunnen voor alle vragen en advies bij één centraal punt binnen de GGD terecht; zo wordt op een toegankelijke maar ook efficiënte wijze invulling gegeven aan de taak van het leveren van publieksinformatie.

Beoogde inzet

Taak	Beoogde inzet 2019
Gezondheidsbevordering	Inzet van 7,80 fte.

1.3 Beleidsadvisering

Wat willen we bereiken?

Op strategisch niveau adviseren en ondersteunen van gemeenten, het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling GGD en VT Haaglanden, de directie en afdelingen van GGD Haaglanden en ketenpartners in de regio Haaglanden bij het ontwikkelen van doelmatige en doeltreffende beleidskaders voor (lokaal/regionaal) volksgezondheidsbeleid op basis van:

- richtingbepalend overheidsbeleid (landelijk en gemeentelijk);
- maatschappelijke ontwikkelingen;
- wettelijke kaders;
- wetenschappelijk onderzoek;
- inhoudelijke interpretatie van epidemiologische cijfers;
- signalen en ervaringen uit de praktijk vanuit professionals én burgers en ketenpartners;
- evaluatie van geïmplementeerd beleid.

Wat gaan we daarvoor doen?

De GGD adviseert (gevraagd en ongevraagd) het bestuur van de GR GGD-VT, gemeenten, directie, managementteam en onderdelen van de GGD op het gebied van volksgezondheid.

De GGD doet dit onder meer door:

- Adviseren, vanuit een brede kennisbasis en het concept positieve gezondheid, ten aanzien van medisch-inhoudelijke vraagstukken en publiekscampagnes in de publieke gezondheid.
- Adviseren en ondersteunen van gemeenten bij het opstellen van lokale nota's volksgezondheid/sociaal beleidskaders met aandacht voor de verbinding met samenhangende beleidsterreinen zoals jeugd, sociaal domein en ruimtelijke ordening.
- Adviseren van colleges van B&W van gemeenten over besluiten die mogelijk gevolgen hebben voor de volksgezondheid en bewaken dat gezondheidsaspecten worden meegenomen in besluitvorming.
- Adviseren en ondersteunen bij het beantwoorden van raads vragen en ad hoc beleidsvraagstukken op het gebied van publieke gezondheid.

Welke activiteiten ondernemen we?

- Het bestuur en de gemeenten van GGD Haaglanden adviseren over Publieke Gezondheid en aanpalende beleidsvelden.
- De gemeenten ondersteunen en adviseren bij het opstellen, monitoren en evalueren van de nota's Volksgezondheid/sociaal beleidskaders en het lokaal gezondheidsbeleid.
- Op basis van signalen uit de regio Haaglanden een bijdrage leveren aan beleidsbeïnvloeding op regionaal en landelijk niveau m.b.t. de besluitvorming rond Publieke Gezondheid. Mede in dit kader deelnemen aan landelijke-, regionale en gemeentelijke netwerken.
- Coördineren van activiteiten om de missie en visie van GGD Haaglanden een integraal onderdeel te laten zijn van de organisatie.
- Op basis van bestuurlijke doelstellingen en signalen uit de negen gemeenten m.b.t. volksgezondheid (samenwerkings) partners samenbrengen.
- Zorgdragen voor het opzetten van, coördineren en/of uitvoeren en evalueren van GGD-brede, strategische en/of medisch-inhoudelijke projecten.
- Beleidsinnovatie ontwikkelen o.a. op het terrein van afstemming met zorgverzekeraars, Wmo-toezicht, perinatale gezondheid en personen met verward gedrag.
- Het uitvoeren en doorontwikkelen van het opgavegericht werken onder andere voor het onderwerp antibioticaresistentie.
- Het opbouwen van kennis en expertise over de publieke gezondheid voor statushouders en het ondersteunen van de gemeenten op dit terrein.
- Verdere uitrol van de kernboodschappen bij de Gezondheidsmonitor 2018 voor de gemeenten.

Beoogde inzet

Taak	Beoogde inzet 2019
Beleidsadvisering	Inzet van 5,76 fte.

1.4 Preventieve ouderengezondheidszorg

Wat willen we bereiken?

Het versterken van de uitvoering van het ouderengezondheidsbeleid op gemeentelijk niveau door de inzet van activiteiten die eraan bijdragen dat ouderen zo zelfredzaam mogelijk, met eigen regie en een goede kwaliteit van leven, kunnen deelnemen aan de samenleving.

In de Wet publieke gezondheid is vastgelegd dat het College van burgemeester en wethouders zorg draagt voor de uitvoering van de ouderengezondheidszorg. Het College draagt in ieder geval zorg voor:

- het op systematische wijze volgen en signaleren van ontwikkelingen in de gezondheidstoestand van ouderen en van gezondheidsbevorderende en -bedreigende factoren;
- het ramen van de behoeften aan zorg;
- de vroegtijdige opsporing en preventie van specifieke stoornissen als comorbiditeit;
- het geven van voorlichting, advies, instructie en begeleiding;
- het formuleren van maatregelen ter beïnvloeding van gezondheidsbedreigingen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Veel taken van de GGD zijn gericht op de algehele bevolking van een gemeente, waaronder de doelgroep ouderen. Deze taken bieden het aanknopingspunt voor de ondersteuning die de GGD de gemeenten biedt om te zorgen dat ouderen zo zelfredzaam mogelijk, met eigen regie en een goede kwaliteit van leven kunnen deelnemen aan de samenleving. De regionale inzet van de GGD op het gebied van ouderengezondheidszorg bestaat zodoende uit inzet vanuit andere regionale taken. Intensivering op het gebied van ouderengezondheidszorg is mogelijk door aanvullende lokale inkoop. Hierbij valt te denken aan specifiek op ouderen gerichte activiteiten op het terrein van gezondheidsbevordering of specifiek epidemiologisch onderzoek.

Welke activiteiten ondernemen we?

Door GGD Haaglanden wordt vanuit verschillende afdelingen aan deze taak gewerkt:

Epidemiologisch onderzoek:

- het leveren van inzicht in de gezondheidssituatie van de ouderen in de regio Haaglanden op basis van epidemiologische analyses;
 - in kaart brengen van de aard en omvang van bedreigingen van de volksgezondheid, sociaaleconomische en groepsgebonden gezondheidsverschillen en daarmee samenhangende gezondheidsproblemen;
 - inzicht geven in de mogelijkheden om deze bedreigingen en verschillen te voorkomen dan wel terug te dringen.
- Voorbeelden zijn de thematische rapportage 'Ouderen en gezondheid, resultaten uit de Gezondheidsenquête 2016' en de Gezondheidsmonitor met Kernboodschappen, die aandacht besteden aan ouderen.

Gezondheidsbevordering:

- adviseren, monitoren en evalueren van vraagstukken over het bevorderen van gezondheid en een gezonde leefstijl voor alle inwoners waaronder ouderen, met oog voor toegankelijkheid van (zorg)voorzieningen, fysieke en sociale leefomgeving;
- adviseren op, coördineren en verbinden van preventieactiviteiten onder andere voor ouderen in integraal perspectief;
- versterken preventiestructuur, speciaal voor ouderen (lokaal en regionaal), via uitvoeringsoverleggen, netwerkbijeenkomsten, deskundigheidsbevordering en de ontsluiting van kennis ten aanzien van gezondheidsbevordering; dit ter bevordering van de effectiviteit van de inzet rond preventie.

Een voorbeeld is de inzet van de GGD op valpreventie bij ouderen.

Infectieziektebestrijding:

- voorkomen van introductie en (verdere) verspreiding van infectieziekten en, waar nodig, het bestrijden van infectieziekten onder ouderen en op plekken waar veel ouderen verblijven;
- via surveillance monitoren van de ontwikkeling van infectieziekten, beleid op dit terrein ontwikkelen en waar nodig de bestrijding van infectieziekten coördineren.

Signalering en advisering:

GGD Haaglanden ontvangt via diverse wegen (kwalitatieve dan wel met cijfers onderbouwde) signalen welke input vormen voor advisering richting de gemeenten op het gebied van ouderengezondheidszorg.

Voorbeelden hiervan zijn signalen over de kwaliteit van Wmo-voorzieningen, zorgwekkende thuissituaties vanuit de ambulancezorg en gezond seksueel gedrag van ouderen.

Beoogde inzet

Taak	Beoogde inzet 2019
Preventieve ouderengezondheidszorg	Valt binnen inzet andere taken.

1.5 Regeling onverzekerden

Wat willen we bereiken?

In 2016 is een Aanjaagteam Verwarde Personen in opdracht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) gestart om te zorgen voor een sluitende aanpak voor personen met verward gedrag op lokaal en nationaal niveau. Onverzekerde zijn voor zorgkosten levert grote problemen op voor de toegang tot en continuïteit van zorg voor (onder andere) verwarde personen. De 'subsidieregeling medisch noodzakelijke zorg aan onverzekerden' is daarom een belangrijk onderdeel van de aanpak sluitende zorg voor personen met verward gedrag. Daarnaast biedt de regeling een verbetering in de toegang tot zorg voor andere doelgroepen zoals de dak- en thuislozen (van wie een groot percentage geen zorgverzekering heeft). Het doel van de subsidieregeling is derhalve tweeledig:

1. Zorgverleners de mogelijkheid bieden om een vergoeding te krijgen voor geleverde medisch noodzakelijke zorg (alle zorg die binnen het basispakket van de zorgverzekeringswet valt) aan een onverzekerde. Hierdoor wordt de toegankelijkheid van zorg voor onverzekerden verbeterd.
2. Het regelen van zorg en ondersteuning (waaronder een zorgverzekering) voor mensen die onverzekerde zijn en gebruik maken van de regeling. Hiermee wordt de problematiek van de doelgroep onverzekerden aangepakt en het aantal onverzekerden teruggebracht.

Wat gaan we daarvoor doen?

De taak van de GGD'en binnen deze regeling is het verwerken van de melding en in samenwerking met de gemeente inzetten op vervolghulp voor de onverzekerde. Dit doen zij naar aanleiding van meldingen van zorgverleners die zorg hebben verleend aan onverzekerden. Om in aanmerking te komen voor de subsidie moeten zorgverleners namelijk elke zorgverrichting binnen 24 uur bij GGD GHOR Nederland melden. De GGD'en halen de meldingen uit het landelijke meldsysteem van GGD GHOR Nederland. De melding aan de GGD'en heeft twee doeleneinden: het dient als een check voor het Centraal Administratie Kantoor (CAK) bij het beoordelen van de declaratie en het stelt de gemeente in staat om vervolgacties te initiëren (zoals inschrijving, verzekering, waar nodig vervolgzorg). Deze taak gaat specifiek over de taakinvulling vanuit GGD Haaglanden van deze regeling.

Welke activiteiten ondernemen we?

- Verwerken van de melding van de zorgverlener: de noodzakelijke gegevens uit de melding wegen en (indien nodig) doorgeven aan de betreffende gemeente. De gemeente kan dan vervolgacties initiëren (zoals het verzorgen van een (zorg)verzekering, een briefadres, uitkering, huisvesting en eventueel vervolgzorg).
- Als het om een dak- of thuisloze gaat, zo nodig oppakken van vervolghulp (vanuit de centrumgemeente verantwoordelijkheid Den Haag).

Beoogde inzet

Taak	Beoogde inzet 2019
Regeling onverzekerden	p.m.

Pijler 2: Uitvoerende taken gezondheidsbescherming

2.1 Infectieziektebestrijding

Wat willen we bereiken?

GGD Haaglanden draagt bij aan het vroegtijdig opsporen, de behandeling van en de bescherming tegen infectieziekten, het voorkómen van verdere verspreiding van deze ziekten en kennis om in de toekomst de kans op een infectieziekte te verminderen, op basis van WPG artikel 6, lid 1. Bij de uitvoering van deze taak heeft GGD Haaglanden niet alleen oog voor de patiënt, maar ook voor de gezondheid van degenen in zijn directe omgeving. GGD Haaglanden heeft tevens gerichte aandacht en specifieke programma's voor risicogroepen en kwetsbaren. Ook wil GGD Haaglanden ervoor zorgen dat bestuurders goed voorbereid zijn op het voorkómen van infectieziekten. Het informeren van de bestuurder, burger en ketenpartner over actuele ontwikkelingen op het gebied van infectieziekten draagt bij aan de regie over de eigen gezondheid.

Wat gaan we daarvoor doen?

De GGD heeft als taak continu de juiste kennis te vergaren en zich voor te bereiden op juiste maatregelen ter bestrijding én preventie van bestaande en nieuwe infectieziekten. Landelijk zijn negen deeltaken voor infectieziektebestrijding vastgesteld:

1. Surveillance: Monitoren van de verspreiding van infectieziekten ter ondersteuning van de beleidsuitvoering, de bestrijding en het informeren hierover aan relevante veldpartijen.
2. Verwerken van infectieziekten in het kader van de Wet Publieke Gezondheid: het optreden na melding van infectieziekten.
3. Preventie: Geven van voorlichting aan burgers en professionals en het communiceren van maatregelen ter beperking van de verspreiding van infectieziekten. Het organiseren van (grootschalige) vaccinatiecampagnes behoort hier ook toe.
4. Bron- en contactopsporing: Naar aanleiding van een signaal van een infectieziekte een eventuele bron opsporen en zo mogelijk het infectieziekerisico opheffen en het opsporen van eventuele contacten die risico op infectie hebben gelopen, hen waarschuwen en waar mogelijk beschermende maatregelen nemen.
5. Beleidsadvisering: Gevraagd en ongevraagd adviseren van gemeentebesturen en andere relevante partners (bijvoorbeeld verzorgings- en verpleeghuizen, kinderdagverblijven, scholen, et cetera) over gewenste maatregelen en de consequenties daarvan.
6. Netwerk- en regiefunctie: Onderhouden van contacten met relevante ketenpartners en waar nodig coördineren van activiteiten, afstemming op lokaal, regionaal, en landelijk niveau.
7. Signalerings- en vangnetfunctie: Burgers en professionals kunnen terugvallen op de GGD in het geval van vragen en problemen op het gebied van infectieziekten.
8. Outbreakmanagement: Bestrijden van uitbraken van infectieziekten ter voorkoming van verspreiding en vermindering van eventuele onrust.
9. Onderzoek: Het kan gaan om onderzoek dat gekoppeld is aan de directe preventie en bestrijding (bijvoorbeeld rondom een uitbraak om een mogelijke bron te identificeren of te achterhalen welke factoren een rol hebben gespeeld bij verspreiding van een ziekte), maar het kan ook gaan om deelname aan provinciale of landelijke onderzoeken.

Deze deeltaken zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Welke activiteiten ondernemen we?

- Uitvoering van de basistaken infectieziektebestrijding en relevante subsidieregelingen.
- Continue registratie van meldingsplichtige infectieziekten, bron- en contactopsporing en hieruit voortvloeiende maatregelen tegen verspreiding nemen (inclusief bestuurlijke rapportage en advisering).
- Op basis van de surveillance worden periodieke rapportages gemaakt ten behoeve van bestuur, management en ketenpartners. Hierin worden de gegevens m.b.t. de infectieziekten weergegeven en trends.

- Activiteiten volgend uit actuele ontwikkelingen, zoals zoönosen (van dier op mens overdraagbare aandoeningen) en de internationale toename van ernstige infectieziekten (bijv MERS en ebola). In het bijzonder de beleidsadvisering en de advisering van ketenpartners.
- Bij bestrijding van grote of ernstige uitbraken in de gemeente wordt de gemeente actief geïnformeerd over de afhandeling en wordt afgestemd over eventuele communicatie richting burgers en andere betrokkenen. De Inspectie voor de Gezondheidszorg legt GGD'en op 24 uur per dag bereikbaar te zijn.
- Ook in 2019 ondernemen we kwaliteitsbevorderende activiteiten zoals nascholing, richtlijnontwikkeling en casuïstiekoverleg.
- Intensivering aanpak Antibioticaresistentie door GGD Haaglanden: inzet van een specifieke deskundigheid op het gebied van infectiepreventie.

Beoogde inzet

Taak	Beoogde inzet 2019
Infectieziektebestrijding	Inzet van 16,88 fte.

2.2 Tuberculosebestrijding

Wat willen we bereiken?

Voor alle inwoners, ongeacht verblijfsstatus, in het werkgebied van GGD Haaglanden zorgt GGD Haaglanden voor gegevensverzameling, voorlichting, bestrijding en behandeling van tbc. Bestrijden van tbc gebeurt door surveillance van de verspreiding van tbc, het ontwikkelen van beleid op dit terrein, en het oppakken van de coördinatie over de bestrijding van tbc.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Surveillance: Monitoren van de verspreiding van tbc ter ondersteuning van de beleidsuitvoering, de bestrijding en het informeren hierover aan relevante ketenpartners.
- Verwerken van tbc in het kader van de Wet publieke gezondheid: het optreden na melding van tbc.
- Behandelen/begeleiden van tbc-patiënten en geïnfecteerden.
- Preventie: Geven van voorlichting aan burgers en professionals en het communiceren van maatregelen ter beperking van de verspreiding van tbc. Het organiseren van (grootschalige) vaccinatiecampagnes behoort hier ook toe.
- Bron- en contactopsporing bij tbc-patiënten: Naar aanleiding van een signaal van tbc een eventuele bron opsporen en zo mogelijk het tbc-risico opheffen en het opsporen van eventuele contacten die risico op tbc hebben gelopen, hen waarschuwen en waar mogelijk beschermende maatregelen nemen.
- Beleidsadvisering: Gevraagd en ongevraagd adviseren van gemeentebesturen en andere relevante partners (bijvoorbeeld verzorgings- en verpleeghuizen, kinderdagverblijven, scholen, et cetera) over gewenste maatregelen en de consequenties daarvan.
- Netwerk- en regiefunctie: Onderhouden van contacten met relevante ketenpartners en waar nodig coördineren van activiteiten, afstemming op lokaal, regionaal, en landelijk niveau.
- Signalerings- en vangnetfunctie: Burgers en professionals kunnen terugvallen op de GGD in het geval van vragen en problemen op het gebied van Infectieziekten.
- Outbreakmanagement: Bestrijden van uitbraken van infectieziekten ter voorkoming van verspreiding en vermindering van eventuele onrust.
- Onderzoek: Het kan gaan om onderzoek dat gekoppeld is aan de directe preventie en bestrijding (bijvoorbeeld rondom een uitbraak om een mogelijke bron te identificeren of te achterhalen welke factoren een rol hebben gespeeld bij verspreiding van tbc), maar het kan ook gaan om deelname aan provinciale of landelijke onderzoeken.
- Screeningen van risicogroepen (WBO vergunning, Wet op Bevolkingsonderzoek)

Deze deeltaken zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Welke activiteiten ondernemen we?

- Continue gegevensverzameling over tbc in de regio;
- Adequate voorlichting van bevolking, risicogroepen die bereikbaar zijn voor de GGD en advisering van gemeentebesturen en andere relevante partners;
- Adequate bestrijding van uitbraken van tbc en onrust die daarmee gepaard gaat;
- Behandeling van tbc-patiënten;
- Geen of beperkt aantal secundaire ziektegevallen bij gemelde tbc-patiënten;
- Beschikken over en bijhouden van een goed netwerk met partners;
- Regie voeren waar nodig;
- Deelname aan relevant onderzoek;
- Continue (24/7) beschikbaarheid voor meldingen of vragen over tbc.

Beoogde inzet

Taak	Beoogde inzet 2019
Tuberculosebestrijding	Inzet van 13,56 fte.

2.3 Bevordering seksuele gezondheid

Wat willen we bereiken en wat gaan we hiervoor doen?

- Vroegtijdige opsporing en behandeling van seksueel overdraagbare aandoeningen (soa's), zich beperkend tot personen uit landelijk vastgestelde risicogroepen. Het in dit kader verlenen van kwalitatief hoogwaardige soa-zorg en het signaleren van trends in het voorkomen van soa's.
- Het middels preventieactiviteiten soa's en hiv bestrijden en zorgdragen voor gezonde seksualiteit voor specifieke doelgroepen, zoals voor jongeren t/m 25 jaar de Sense-sprekuren.
- Voorkomen van infectie met en verspreiding van hepatitis B als soa bij risicogroepen door middel van vaccinatie.

Welke activiteiten ondernemen we?

De GGD voert voor deze taak de volgende activiteiten uit:

- consulten onder andere over soa, anticonceptie en seksueel geweld;
- individuele voorlichting;
- groepsvoorlichting (in omvang beperkt);
- voorlichtingsactiviteiten bij evenementen gericht op jongeren in de regio;
- aanbieden van mogelijkheden voor gratis hepatitis B vaccinatie;
- in samenwerking met ketenpartners realiseren van outreach vaccinatiemogelijkheden.

Beoogde inzet

Taak	Beoogde inzet 2019
Bevordering seksuele gezondheid	Inzet van 15,59 fte.

2.4 Medische Milieukunde

Wat willen we bereiken?

Van de ziektelast in Nederland kan circa 6% worden toegeschreven aan milieufactoren (RIVM, Volksgezondheid toekomstverkenning 2014).

Het doel is het bereiken van een gezonde leefomgeving en de ziektelast als gevolg van milieufactoren te verlagen. Met een gezonde leefomgeving wordt bedoeld: een omgeving, buiten en binnenshuis, die als prettig wordt ervaren, die bijdraagt aan de ervaren gezondheid en uitnodigt tot gezond gedrag. De druk op de gezondheid door omgevingsfactoren (geluid, lucht, water, bodem, externe veiligheid) moet daarbij zo laag mogelijk zijn. Daarnaast is in een gezonde leefomgeving het risico op infecties zo laag mogelijk en wordt gezonde (en duurzame) mobiliteit gestimuleerd. Zo'n leefomgeving nodigt uit tot sporten, spelen en bewegen en heeft voldoende en passend groen en 'blauw' (water) van goede kwaliteit. Hierin zijn ook gezonde, veilige en duurzame woningen en gebouwen en voldoende en passende voorzieningen. Tenslotte is een gezonde leefomgeving voldoende divers, zorgt deze ervoor dat mensen elkaar op veilige wijze kunnen ontmoeten en wordt er rekening gehouden met de behoeften van (toekomstige) bewoners en specifieke (gevoelige) bevolkingsgroepen zoals kinderen en mensen met chronische ziekten.

Medische Milieukunde adviseert over de mogelijkheden om de volksgezondheid te beïnvloeden via de fysieke leefomgeving en biedt oplossingen onder andere voor het meewegen van gezondheidsfactoren bij nieuwe ruimtelijke plannen. Vanuit een brede kennisbasis adviseert Medische Milieukunde over de invloed van milieu op gezondheid en gaat onder andere in op klachten en signalen van burgers, instellingen en gemeenten.

Wat gaan we daarvoor doen?

Het werkveld van de medische milieukunde omvat alle facetten van de fysieke leefomgeving: een uiteenlopend scala aan biologische, fysische en chemische milieufactoren in water, bodem en lucht, zowel binnen- als buitenhuis. Er komen onderwerpen aan de orde als geluidhinder, luchtkwaliteit, asbest, elektromagnetische velden, koolmonoxide, vocht en schimmel in het binnenmilieu en diffuse bodemverontreiniging et cetera. In toenemende mate is ook de inrichting van de fysieke leefomgeving een aandachtsgebied; de Omgevingswet is hierbij een belangrijke nieuwe ontwikkeling, die naar verwachting de komende jaren meer en een ander type inzet zal vergen. Regelmatig is er binnen het werkveld sprake van politiek- bestuurlijk gevoelige dossiers.

Welke activiteiten ondernemen we?

Op de verschillende thema's die het werkveld omvat, worden de volgende taken uitgevoerd:

- behandelen van meldingen van burgers, instellingen en gemeenten;
- (beleids)advies geven (gevraagd en ongevraagd) aan gemeenten, de omgevingsdienst en instellingen;
- adviseren en nazorg bieden bij calamiteiten en incidenten;
- signaleren van ongewenste situaties en zo nodig (initieren en) verrichten van onderzoek;
- voorlichting geven aan burgers;
- gezondheidskundig advies geven over gevaarlijke stoffen (GAGS) bij calamiteiten of incidenten.

Binnen het werkveld liggen de prioriteiten bij thema's waar de meeste gezondheidswinst te behalen is. Door het bijhouden van kennis op de verschillende thema's (actief of via het landelijke netwerk) en het registreren van meldingen, kunnen we tijdig signaleren of er een verschuiving van de aandacht noodzakelijk is.

Beoogde inzet

Taak	Beoogde inzet 2019
Medische Milieukunde	Inzet van 5,85 fte.

2.5 Technische Hygiënezorg

Wat willen we bereiken?

Om verspreiding van infectieziekten te beperken en te voorkomen zijn maatregelen op het gebied van technische hygiënezorg noodzakelijk. Deze regionale taak voert de GGD voor de negen gemeenten in Haaglanden uit. Het doel van deze taak is het beschermen van de gezondheid van de burger door een veilige en hygiënische omgeving te bevorderen van instellingen en voorzieningen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Het werkveld van de technische hygiënezorg richt zich op de biologische factoren in de leefomgeving die kunnen leiden tot infecties en de daarmee verband houdende gezondheidsrisico's en schade. De focus ligt daarbij op risico-instellingen en de mogelijkheden op het gebied van bouw, inrichting en organisatie van de activiteiten om de risico's op verspreiding van pathogene micro-organismen te verkleinen. De werkwijze binnen deze taak is sterk bepaald door landelijke richtlijnen, zoals deze worden ontwikkeld door het Landelijk Centrum voor Hygiëne en Veiligheid (LCHV).

Welke activiteiten ondernemen we?

Op de verschillende thema's die het werkveld omvat, worden de volgende taken uitgevoerd:

- behandeling van meldingen van burgers, instellingen en gemeenten;
- het geven van voorlichting;
- (risico-)inventarisatie collectieve voorzieningen/ instellingen (taak wordt beperkt uitgevoerd);
- signaleren van ongewenste situaties;
- advisering (inclusief legionellapreventie) aan burgers, gemeenten en instellingen conform de richtlijnen van het LCHV;
- evenementenadvisering

Beoogde inzet

Taak	Beoogde inzet 2019
Technische hygiënezorg	Inzet van 2,46 fte.

2.6 Reizigersadvisering en -vaccinatie

Wat willen we bereiken?

Het beschermen van individuele reizigers tegen infectieziekten en andere gezondheidsrisico's en het voorkomen van de introductie van importziekten. Hiernaast beschermt de GGD middels vaccinatie andere dan reisgerelateerde risicogroepen, zoals beroepsgroepen en zwangere vrouwen. Ook houdt zij een team medewerkers in stand met (medisch) inhoudelijke deskundigheid en ervaring ten behoeve van outbreakmanagement.

Wat gaan we daarvoor doen?

De GGD is van oudsher aanbieder van reizigerszorg, voert voor de gemeenten de infectieziektebestrijding uit en informeert uit dien hoofde inwoners en reizigers over de gezondheidsrisico's die zij lopen, om import van infectieziekten te voorkomen.

Reizigersadvies en -vaccinatie is van belang voor het behouden van expertise, vaardigheden en voldoende personele capaciteit voor de uitvoering van de infectieziektebestrijding en de uitvoering van grootschalige vaccinatiecampagnes.

Welke activiteiten ondernemen we?

- geven van voorlichting aan algemeen publiek om hen te stimuleren zich te laten informeren en vaccineren vóór zij op reis gaan;
- vaccineren en immuniseren van reizigers en het voorschrijven van recepten en de verkoop van reizigersproducten;
- geven van voorlichting aan reizigers over gezondheidsrisico's op reis;
- onderhouden van een netwerk met relevante partijen.

Reizigersadvies en -vaccinatie is hiermee sterk gelieerd aan de basistaak Infectieziektebestrijding. Immers, reizigers die onbeschermd op reis gaan zijn één van de risicogroepen van Infectieziektebestrijding. Medisch/sociaal kwetsbare burgers worden hierbinnen bovendien gezien als speciale doelgroep.

Beoogde inzet

Taak	Beoogde inzet 2019
Reizigersadvies en -vaccinatie	Inzet van 14,63 fte.

Pijler 3: Bewaken van de publieke gezondheid bij rampen en crises

3.1 Inzet rond (en voorbereiding op) incidenten, rampen en crises

Wat willen we bereiken?

GGD Haaglanden heeft de wettelijke taak voorbereid te zijn op het kunnen optreden bij incidenten, rampen en crises met mogelijke gevolgen voor de publieke gezondheid. Het betreft zowel het organiseren van de eigen continuïteit van zorgverlening, als ook het kunnen voldoen aan extra gevraagde (volume) en gespecialiseerde (inhoud) inzet onder bijzondere omstandigheden. Dit vanuit de principes van 24/7/365-beschikbaarheid. Deze verplichting vloeit voort uit een drietal wetten: Wet publieke gezondheid, Wet veiligheidsregio's en Tijdelijke wet ambulancezorg. Het doel van deze taak is het realiseren van een gecoördineerde, efficiënte en effectieve inzet van de GGD in geval van crisis om de dreiging of schadelijke gevolgen weg te nemen of te beperken en de continuïteit van de eigen organisatie te waarborgen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Het onderhouden en versterken van de crisisorganisatie.

- Het continu afstemmen van het crisisplan en de onderliggende documenten van GGD Haaglanden met de relevante ketenpartners.
- Het adequaat trainen en oefenen van het functioneren van de crisisorganisatie en de processen uit het GROF. Deze trainingsactiviteiten zullen vooral in een breed ketenverband plaatsvinden.
- Het adequaat faciliteren van de crisisorganisatie op het gebied van telefonie/ICT, facilitair en personele zaken.
- Het doorontwikkelen van de crisisorganisatie om voorbereid te zijn op nieuwe vormen van crisis en rampen (zoals terrorismegevolgbestrijding);
- Het verder uitbouwen van het regionale communicatienetwerk.

Eventuele publiekscommunicatie omtrent het incident valt buiten deze regionale taak.

Welke activiteiten ondernemen we?

In 2019 voert GGD Haaglanden in dit kader de volgende activiteiten uit:

- Crisisplan doorontwikkelen tot een integraal crisisplan GGD Haaglanden en oefenen op basis van dit plan.
- Actualisatie van het bedrijfscontinuïteitsplan als onderdeel van het integraal crisisplan.
- Uitvoering van de jaarlijkse zelfevaluatie en de hervisitatie Crisisbeheersing en OTO in 2019.
- Het ontwikkelen van plannen voor de voorbereiding op terrorismegevolgbestrijding in de publieke gezondheidszorg.

Beoogde inzet

Taak	Beoogde inzet 2019
Inzet rond (en voorbereiding op) rampen en crises	Inzet van 2,0 fte. (waarvan 1,0 fte inhuur)

Pijler 4: Toezicht houden

4.1 Taken m.b.t. Toezicht Kinderopvang (TOKIN)

Wat willen we bereiken?

Goede kinderopvang is van groot belang voor kinderen en hun ouders. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang en de handhaving ervan. Elk college van burgemeester en wethouders binnen de regio Haaglanden heeft de directeur publieke gezondheid van de GGD aangewezen als toezichthouder (wettelijke verplichting). GGD Haaglanden voert dit toezicht in opdracht van de gemeente uit (TOKIN). De GGD toetst, binnen alle negen gemeenten, instellingen voor kinderopvang (kinderdagverblijven en buitenschoolse opvang), gastouderbureaus en gastouders op het naleven van de Wet Kinderopvang 2018 (WKO).

Wat gaan we daarvoor doen?

Tijdens een inspectie controleert GGD Haaglanden of een kinderopvanglocatie, gastouderbureau of gastouders aan de kwaliteitseisen voldoen c.q. of ze worden nageleefd. De bevindingen van een inspectie worden door GGD Haaglanden met een rapport openbaar gemaakt. Indien noodzakelijk wordt door de betreffende gemeente handhavend opgetreden.

De wettelijke eisen die aan houders van locaties voor voorschoolse educatie worden gesteld wat betreft het pedagogisch beleidsplan, veranderen. Het toezicht op de kwaliteit van voorschoolse educatie komt daarmee meer bij de GGD te liggen dan voorheen, omdat de GGD toezicht houdt op de basisvoorwaarden Voorschoolse Educatie (VE). De eisen die per 1 juli 2018 in werking treden betekenen een extra impuls voor de kwaliteit en het signaalgestuurde toezicht. Het toezicht op die kwaliteitseisen brengt een verhoging van de benodigde capaciteit voor toezicht (en handhaving) met zich mee.

De nieuwe werkwijze leidt, ten gevolge van de extra werkzaamheden, tot een stijging van het aantal norm inspectie-uren. GGD Haaglanden heeft hierin het landelijk protocol te volgen ten behoeve van de A-status gemeenten.

Welke activiteiten ondernemen we?

- Inspectiebezoeken bij geregistreerde kinderopvanglocaties, gastouderbureaus en gastouders.
- Rapportage vindt plaats conform de landelijke richtlijnen, inclusief advies aan de gemeenten.
- In samenspraak met de kinderopvanglocatie-verantwoordelijken en de gastouders bij hen geconstateerde overtredingen en afwijkingen op een zo kort mogelijke termijn laten corrigeren/beëindigen.
- Ondersteuning van de negen gemeenten bij haar handhavingstaak.

Beoogde inzet

Taak	Beoogde inzet 2019
Toezicht Kinderopvang	Inzet van 20,33 fte.

4.2 Inspectie tatoeages en piercings

Wat willen we bereiken?

Beschermen van de gezondheid van de burger door een veilige en hygiënische omgeving te bevorderen van studio's voor tatoeage- en piercing en cosmetische tatoeage en juweliers. Bevorderen van het voorkomen van infecties door het verstrekken van vergunningen conform wetgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

Deze taak omvat het controleren en namens het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport vergunnen van tatoeage- en piercingstudio's, studio's voor cosmetische tatoeage en juweliers, conform de hygiënerichtlijnen van het Landelijk Centrum voor Hygiëne en Veiligheid.

Welke activiteiten ondernemen we?

In het kader van deze taak worden de volgende activiteiten uitgevoerd:

- inventariseren van voorzieningen;
- inspecteren en beoordelen van voorzieningen en handelingen;
- adviseren en rapporteren;
- verstrekken van vergunningen;
- publiceren goedgekeurde voorzieningen;
- contact onderhouden met bijzondere opsporing van de NVWA in het kader van illegaal tatoeëren en piercen.

Beoogde inzet

Taak	Beoogde inzet 2019
Inspectie tatoeages en piercings	Inzet van 0,30 fte.

4.3 Hygiëne-inspectie seksinrichtingen

Wat willen we bereiken?

Seksinrichtingen zijn bedrijven waar bedrijfsmatig gelegenheid wordt gegeven tot het verrichten van seksuele handelingen met derden. Seksinrichtingen moeten een vergunning aanvragen bij de gemeente. In opdracht van de negen gemeenten voert GGD Haaglanden inspecties uit bij seksinrichtingen. De inspectie wordt uitgevoerd aan de hand van een checklist met landelijke normen en richtlijnen op het gebied van hygiëne en veiligheid. Het resultaat van deze inspectie wordt meegenomen in de beslissing van de gemeente om de vergunning wel of niet te verlengen of af te geven. Het doel van deze taak is het beschermen van de gezondheid van de burger en de sekswerker door een veilige en hygiënische omgeving van instellingen en voorzieningen te bevorderen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Deze taak omvat het inspecteren en adviseren van seksinrichtingen conform de hygiënerichtlijnen van het Landelijk Centrum voor Hygiëne en Veiligheid en het rapporteren en adviseren aan de vergunningverlener.

Welke activiteiten ondernemen we?

In het kader van deze taak worden de volgende activiteiten uitgevoerd:

- inventariseren van voorzieningen;
- inspecteren voorzieningen;
- adviseren en rapporteren.

Beoogde inzet

Taak	Beoogde inzet 2019
Hygiëne-inspectie seksinrichtingen	Inzet van 0,38 fte.

4.4 Lijkschouw

Wat willen we bereiken?

Het op professionele wijze uitvoeren van de lijkschouw, afhandelen van euthanasie, en afhandelen van verzoeken tot uitstellen/vervroegen van begrafenissen/crematies of het vervoeren van een overledene naar het buitenland.

Wat gaan we daarvoor doen?

Dit doet de GGD door:

- Uitvoeren van de lijkschouw, vaststellen van de aard van het overlijden (natuurlijk of niet-natuurlijk overlijden) en zo mogelijk vaststellen van de doodsoorzaak door de forensisch arts.
- Het uitvoeren van taken die toebehoren aan de taken van de forensisch arts in het kader van de meldingsprocedure euthanasie.
- Uitvoeren van activiteiten in het kader van de NODOK-procedure (nader onderzoek doodsoorzaak van kinderen) door de forensisch arts in geval van onverwacht/onverklaard overlijden bij kinderen.
- Afgeven van een verklaring waarmee een begrafenis/crematie uitgesteld dan wel vervroegd kan worden (eerder dan 36 uur of later dan de zesde werkdag na overlijden).
- Afgeven van een lijkenpas (verklaring dat het overlijden niet ten gevolge van een besmettelijke ziekte is) waarmee het vervoer van een overledene naar het buitenland kan worden geregeld.
- Intercollegiale consultatie tussen de forensisch arts en andere artsen (zoals huisartsen en medisch specialisten).

De forensisch artsen van de GGD zijn zeven dagen per week, 24 uur per dag bereikbaar voor alle voorgenoemde (niet-administratieve) activiteiten.

Welke activiteiten ondernemen we?

In 2019 voert GGD Haaglanden in dit kader geen andere dan de hiervoor beschreven activiteiten uit.

Beoogde inzet

Taak	Beoogde inzet 2019
Taken wet op de lijkbezorging	Inzet van 3,06 fte.

Pijler 5: Brede Public Health

5.1 Directeur Publieke Gezondheid

Wat willen we bereiken?

Sinds 2012 is de functie Directeur Publieke Gezondheid (DPG) wettelijk vastgelegd om zo het hoofd te kunnen bieden aan vraagstukken die niet alleen geneeskundig maar ook bestuurlijk om een goede aanpak vragen. De DPG is voor twee organisaties verantwoordelijk; voor zowel de GGD als de GHOR (Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de regio). Door deze verantwoordelijkheden gezamenlijk bij de DPG neer te leggen wordt een centraal aanspreekpunt voor het bestuur en gemeenten en voor de brandweer, politie en justitie geboden.

Het doel van deze taak is het bieden van één aanspreekpunt en het realiseren van integrale sturing op de reguliere en opgeschaalde publieke gezondheid – ook in het geval van crisiszorg.

Wat gaan we daarvoor doen?

De inhoud van de DPG-taak kan grofweg worden onderscheiden in drie hoofdverantwoordelijkheden:

1. Ontwikkelen en borgen van de publieke gezondheid via het netwerk van publieke gezondheidszorg met een groot aantal actoren van diverse achtergronden; dit vanuit de brede benadering van integrale publieke gezondheid. Daarnaast het verbeteren en mede ontwikkelen van de geneeskundige hulpverlening bij rampen en de fysieke en sociale veiligheid met partners als de acute zorgketen en brandweer, politie en gemeenten. Landelijke afstemming hierbij is essentieel.
2. Daadwerkelijk optreden bij rampen en crises als adviseur van het bevoegd gezag en ambtelijk eindverantwoordelijke voor GGD en GHOR met formele bevoegdheden, alsmede het coördineren van de voorbereiding op rampen door de instellingen binnen de geneeskundige hulpverlening in afstemming met hulpverleningsdiensten en gemeenten.
3. Management van een grote (zorg)organisatie die voor de gemeenten zorgdraagt voor advisering over en uitvoering van gemeentelijke en niet-gemeentelijke taken op het gebied van publieke gezondheid.

Hiernaast heeft de DPG de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de taken zoals beschreven in het Directiestatuut van de DPG. Ten slotte heeft de DPG de verantwoordelijkheid vanuit zijn functie als adviseur van het bestuur voor het realiseren van de benodigde stukken voor de Bestuurlijke Adviescommissie en van het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur.

Welke activiteiten ondernemen we?

In 2019 zal de DPG-taak worden uitgevoerd in samenwerking met de Directeur Veilig Thuis (DVT), de secretaris en controller van de Gemeenschappelijke Regeling om zo het bestuur van de GR optimaal te ondersteunen. Hiernaast zal in 2019 een doorontwikkeling van accountmanagement en account-gedreven werken binnen GGD Haaglanden plaatsvinden.

Beoogde inzet

Taak	Beoogde inzet 2019
Directeur Publieke Gezondheid	Inzet van 0,80 fte.

5.2 Taken van de GGD als zorginstelling

Wat willen we bereiken?

Het voldoen aan wettelijke en maatschappelijke verplichtingen voor zorginstellingen.

Wat gaan we daarvoor doen?

GGD Haaglanden als zorginstelling is verplicht om verantwoorde en kwalitatief hoogwaardige individuele (medische) zorg te leveren. Hiervoor beschikt de GGD over:

- medische professionals (artsen en verpleegkundigen) die voldoen aan de eisen van het BIG register en de diverse functiespecifieke kwaliteitsregisters en specialistenregisters;
- een iso 9001-gecertificeerd kwaliteitssysteem;
- functionarissen die het leveren van verantwoorde zorg door de medische professionals waarborgen;
- een klachtenprocedure;
- een fouten en near accidents (fona) procedure.

Welke activiteiten ondernemen we?

- Invulling geven aan GGD-brede activiteiten op het gebied van opleiden en deskundigheidsbevordering.
- Adequaat afhandelen van de klachten en FONA-procedure.
- Het in stand houden en verder completeren van het GGD-brede kwaliteitssysteem, gekoppeld aan de noodzakelijke certificering.
- Deelnemen in de Academische Werkplaats Publieke Gezondheid Noordelijk Zuid-Holland, als belangrijk instrument voor GGD Haaglanden waarbij beleid, onderzoek en praktijk (BOP-principe) met elkaar worden verbonden.

Beoogde inzet

Taak	Beoogde inzet 2019
Taken van de GGD als zorginstelling	Inzet van 4,39 fte.

5.3 Publieksinformatie

Wat willen we bereiken?

Het proactief en reactief geven van voorlichting, informatie en advies op het terrein van publieke gezondheid aan bewoners, organisaties en professionals.

Wat gaan we daarvoor doen?

De GGD levert en ontsluit kennis over gezondheid, ziektepreventie en gezondheidsvoorzieningen door middel van publieksinformatie. De GGD doet dit onder andere met een professioneel ingevoerde centrale frontoffice, gebruikmakend van drie primaire informatiekanaal (click, call & face) en een relatiebeheersysteem. Maar ook middels de uitleen van professioneel (voorlichtings- en les)materiaal aan bijvoorbeeld scholen.

Bewoners, organisaties en professionals kunnen voor vragen, advies of voor het maken van een afspraak de GGD bereiken via één centraal emailadres en één centraal telefoonnummer.

De GGD beschikt over een up-to-date relatiebeheersysteem op basis waarvan op efficiënte wijze en snel gecommuniceerd kan worden met relevante organisaties en professionals (bijvoorbeeld in geval van een uitbraak van een infectieziekte, crisis of hitte-protocol).

Welke activiteiten ondernemen we?

In 2019 voert GGD Haaglanden in dit kader geen andere dan de hiervoor beschreven activiteiten uit.

Beoogde inzet

Taak	Beoogde inzet 2019
Publieksinformatie	Inzet van 3,40 fte.

5.4 Overhead

Als gevolg van de vernieuwing van het Besluit, Begroting en Verantwoording (BBV), ingaande op 1 januari 2018, is in deze begroting een paragraaf m.b.t. taken Overhead opgenomen. Het doel is om de overhead bij gemeenten beter inzichtelijk te maken. Het nieuwe BBV schrijft voor dat gemeenten de overhead niet langer meer mogen toerekenen aan de afzonderlijke inhoudelijke taken.

Het doel van de paragraaf Overhead is het op een effectieve en efficiënte manier ondersteunen van de beleidsprogramma's. Kernpunten hierbij zijn:

- Een transparant inzicht in de omvang en samenstelling van de overhead;
- Een efficiënte en effectieve ondersteuning van het primair proces.

Het BBV schrijft voor dat de definitie van overhead uit Vensters voor bedrijfsvoering moet worden gebruikt.

Deze definitie luidt: overhead is het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van het primaire proces.

Het taakveld overhead hoort de volgende onderdelen te bevatten:

1. Salarissen management en ondersteuning
2. PIOFACH⁴ (overheadtoeslag, conform het financiële statuut, overheadtoeslag € 20.000.)
3. Overhead conform notitie BBV, Commissie BBV, d.d. Juli 2016⁵.

Per saldo heeft het opnemen van het taakveld Overhead geen effect op het totaal van de kosten. Het betreft enkel een wijze van presentatie.

Beoogde inzet

Taak	Beoogde inzet 2019
BBV Overhead*	Inzet van 15,70 fte.
BBV Overhead (pluspakket)*	Inzet van 0,20 fte.

* Inzet betreft alleen management en ondersteuning en is exclusief PIOFACH functies (onderdeel binnen de € 20.000)

4 Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Automatisering/Administratie, Communicatie en Huisvesting en Facilitaire zaken

5 <http://www.commissiebbv.nl/thema/vernieuwing-bbv/>

3 Programmabegroting GGD Haaglanden 2019

Tijdens de vergadering van het Algemeen Bestuur van 15 december 2017, is de Programmabegroting GGD Haaglanden 2018 vastgesteld. Deze begroting zal het uitgangspunt zijn bij de Programmabegroting GGD Haaglanden 2019. De begroting is er op gericht om te komen tot een reële, transparante, beheersbare en stuurbare GR-begroting. De begroting voldoet aan het wettelijke vereiste dat alle deelnemende gemeenten binnen de regio in de begroting zijn opgenomen, dus ook Den Haag. Daarnaast sluit de begroting aan op de keuzes die door het AB zijn gemaakt ten aanzien van het takenpakket en de governance.

Paragraaf 3.1 toont de ontwikkelingen die, met als basis de Programmabegroting GGD Haaglanden 2018, hebben geleid tot de uiteindelijke Programmabegroting GGD Haaglanden 2019. Paragraaf 3.2 bespreekt de financiering van de begroting 2019.

3.1 Begroting 2019

3.1.1 Algemene financiële randvoorwaarden/uitgangspunten begroting

Voor het opstellen van de begroting voor 2019 en de meerjarenraming 2020-2022 gelden de volgende financieel technische randvoorwaarden: indexering, risico's en weerstandscapaciteit en tijdige afstemming en informatievoorziening.

Voor de uitwerking van de randvoorwaarden baseert de GR zich op de Kaderbrief begroting 2019 gemeenschappelijke regelingen. Daarnaast wordt deze begroting opgeleverd op basis van de reeds geacordeerde begroting 2018 met daarin het meerjarenraming 2019-2021 en de Voorjaarsbrief begroting 2019 voor de gemeenschappelijke regeling.

Ook zijn, op grond van wettelijke verplichtingen (BBV regels), de overheadkosten en de indeling van taakvelden inzichtelijk gemaakt.

Verdeling takenpakket:

De begroting sluit aan bij het besluit om de taken, uitgevoerd door GGD Haaglanden, te verdelen in een drietal takenpakketten; de basistaken, plustaken en lokale taken. De GR begroting toont alleen de basistaken en plustaken. Ten opzichte van 2018 zullen de taken worden gepresenteerd per pijler.

De begroting toont per taak de directe kosten voor de uitvoering van de desbetreffende taak. Tevens wordt als aparte taak zichtbaar gemaakt welke overheadkosten samenhangen met deze taken. Daarbij is apart zichtbaar welke indirecte kosten van GGD Haaglanden intern, conform de regels uit het nieuwe BBV (Besluit begroting en verantwoording), worden benoemd als overheadkosten en welke overheadkosten toegerekend worden als gevolg van de doorbelasting van overhead vanuit de gemeente Den Haag (overheadkosten die Den Haag OCW en Den Haag concern maken ten behoeve van GGD Haaglanden).

Verdeling bijdrage per gemeente (Financiering uitvoering takenpakket):

In de begroting wordt de volgende financieringssysteematiek gehanteerd:

- Basistaken: voor de taken uit het basispakket GGD (met uitzondering van de taken tbc (gewogen) en Toezicht Kinderopvang (afname) worden de kosten bij de deelnemende gemeenten in rekening gebracht, verminderd met eventuele eigen bijdragen van eindafnemers en andere eventuele inkomsten. Dit gebeurt op basis van het inwonertal zoals dat gold per 1 januari van het jaar voorafgaande aan het jaar waarop de begroting betrekking heeft, zoals gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek.
- Plustaken: voor de taken uit het pluspakket GGD Haaglanden worden de kosten bij de deelnemers in rekening gebracht verminderd met eventuele eigen bijdragen van eindafnemers en eventuele andere inkomsten.

3.2 Uitwerking Programmabegroting GGD Haaglanden 2019

Tabel 1 toont de Programmabegroting GGD Haaglanden 2019, onderverdeeld naar het basis- en pluspakket en pijlers. Om de vergelijking te kunnen maken met 2018 is ook de begroting 2018 gepresenteerd op deze wijze.

Tabel 1 Programmabegroting GGD Haaglanden 2019 (x € 1.000,- afgerond)

Pijlers en taken	Personeel (1)	Overige goederen en diensten (2)	Overhead toeslag (3)	Begroting 2019	Begroting 2018
GR basis	9.607	3.277	2.378	15.262	14.913
Pijler 1	1.907	237	-	2.144	2.204
1 Epidemiologie	618	103	-	721	711
2 Gezondheidsbevordering	696	82	-	778	768
3 Beleidsadviesing	593	51	-	644	724
4 Preventieve ouderengezondheidszorg	-	-	-	-	-
5 Regeling onverzekerden	-	-	-	-	-
Pijler 2	4.348	1.828	-	6.176	5.833
6 Algemene infectieziektebestrijding	1.401	67	-	1.468	1.357
7 Tuberculosebestrijding	978	308	-	1.286	1.156
8 Bevordering seksuele gezondheid	1.281	1.433	-	2.714	2.660
9 Medische milieukunde	513	15	-	528	522
10 Technische Hygiënezorg	174	4	-	179	138
Pijler 3	130	103	-	233	183
12 Inzet rond (en voorbereiding op) incidenten, rampen en crises	130	103	-	233	183
Pijler 4	1.344	15	-	1.359	1.142
13 Toezicht op de kinderopvang	1.323	15	-	1.338	1.142
14 Inspectie tatoeages & piercings	21	-	-	21	-
Pijler 5	1.878	1.094	2.378	5.350	5.552
17 Directeur Publieke Gezondheid	122	806	-	928	1.099
18 GGD: zorginstelling	331	288	-	619	607
19 Publieksinformatie	177	-	-	177	175
20 Indirecte kosten GGD (BBV Overhead)	1.248	-	-	1.248	1.328
20 Toerekening OCW- en DH brede lasten (Overheadtoeslag)	-	-	2.378	2.378	2.343
GR plus	1.345	634	323	2.303	2.297
Pijler 2	922	617	-	1.539	1.511
11 Reizigersadvies en -vaccinatie	922	617	-	1.539	1.511
Pijler 4	331	17	-	349	368
15 Hygiëne-inspectie seksinrichtingen	30	5	-	35	59
16 Lijkschouw	301	12	-	314	309
Pijler 5	92	-	323	415	418
20 Indirecte kosten GGD (BBV Overhead)	92	-	-	92	91
20 Toerekening OCW- en DH brede lasten (Overheadtoeslag)	-	-	323	323	327
Taakstelling nog nader in te vullen	-	-	-	-	-481
Programmabegroting GGD Haaglanden	10.951	3.911	2.701	17.564	16.729

- (1) Personeel: voor de berekening van de personele lasten is, zoals gebruikelijk binnen de dienst OCW gemeente Den Haag, het aantal fte vermenigvuldigd met de standaard salariskosten op jaarbasis zoals bekend op 1 januari 2017, geïndexeerd voor de jaren 2018 en 2019. Daarnaast is een procentuele opslag meegenomen ter dekking voor de (overige) reële personele lasten (1%), vorming en opleiding (2%).
- (2) Overige goederen en diensten: betreft niet-personele lasten voor GGD taken.
- (3) Overhead toeslag: voor de berekening van de overheadkosten wordt hierbij gerekend met € 20.000 per fte. Het bedrag van € 20.000 opslag per fte is op dit moment een OCW dienstbrede rekenregel.

Voorjaarsbrief:

In het AB van 14 februari 2018 is de Voorjaarsbrief Begroting Gemeenschappelijke Regeling 2019 vastgesteld.

Voor de GGD bevatte de brief de volgende onderwerpen:

- Nieuw toezicht Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang (Wet IKK)
- Regeling onverzekerden
- Aanpak Antibioticaresistentie
- Evenementenadvisering – uitbreiding
- Crisisorganisatie – GAGS functie
- Herwaardering functies en uitbreiding formatie tbc
- DVO-management (Voor de invulling van DVO management zal in 2018 worden bekeken of de inspanning binnen de huidige capaciteit past of dat uitbreiding noodzakelijk is. Derhalve is momenteel een PM-post opgenomen.)

Het opnemen van deze taken, exclusief Wet IKK (zie hieronder) en DVO management, zorgt ervoor dat de begroting stijgt met € 346.000. Voor een verdere toelichting op de benoemde punten wordt verwezen naar bijlage A.

Toezicht Kinderopvang:

De begroting voor het onderdeel Toezicht Kinderopvang is voor een tweetal elementen aangepast:

- Bijstellen aantal inspecties: Op basis van de opdrachten die de gemeenten voor 2018 hebben afgegeven aan de GGD heeft een bijstelling plaatsgevonden van het aantal benodigde fte. Deze bijstelling leidt tot verhoging van de begroting, die wordt gedekt door de extra inspecties, van € 93.000⁶.
- Extra ureninzet wegens de Wet IKK: De nieuwe werkwijze leidt, ten gevolge van de extra werkzaamheden, tot een stijging van het aantal norm inspectie-uren. Voor 2019 is de verwachting dat dit leidt tot een lastenstijging van € 118.000.

Inspecties tatoeages & piercings en hygiëne seksinrichtingen:

Voor de taken Inspecties tatoeages & piercings en hygiëne seksinrichtingen heeft een bijstelling plaatsgevonden van het aantal benodigde fte. Deze bijstelling volgt uit een inventarisatie van de verwachte uit te voeren inspecties. Per saldo wordt de begroting voor een bedrag van € 12.000 verlaagd.

Taakstelling t.g.v. herijking:

In navolging van het DB, heeft het AB ingestemd met de begroting voor 2018 met inachtneming van de volgende wijziging: de lastenkant 2018 moet met € 481.000 zijn verminderd. De directie van GGD Haaglanden heeft een separaat voorstel voor de taakstelling GGD Haaglanden opgesteld. Dit voorstel is verwerkt in de begroting 2019.

Indexering:

In aansluiting op de "Kaderbrief begroting 2019 Gemeenschappelijke Regelingen" zal de begroting worden geïndexeerd voor de componenten Loonstijging en Materiële kostenstijging. De indexering zal aansluiten op de gepubliceerde MEC 2018 cijfers. De totale loon- en prijsontwikkeling bedraagt € 274.000. Daarnaast is in de vastgestelde meerjarenbegroting, d.d. 15 december 2017 reeds rekening gehouden met een salarisverhoging van 0,25% die in zal gaan per 1 juli 2018 (€ 16.000).

Programmabegroting GGD Haaglanden:

Na verwerking van bovenstaande elementen bedraagt de totale Programmabegroting GGD Haaglanden 2019 voor de lasten voor de basis- en plustaken voor 2019, € 17.564.000.

6 De stijging in het aantal inspecties zorgt in 2019 voor een daling van de toerekening van management en ondersteuning per inspectie. Daarmee dalen de tarieven per inspectie.

Tabel 2 Meerjarenbegroting 2019–2022 (x € 1.000,- afgerond)

	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Vastgestelde meerjarenbegroting d.d. 15 december 2017	16.745	16.745	16.745	16.745
Voorjaarsbrief, exclusief wet IKK en DVO management	346	346	346	346
Nieuw toezicht Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang	118	118	118	118
DVO management	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Bijstelling opdrachten Toezicht Kinderopvang	93	93	93	93
Bijstelling Inspecties tatoeages & piercings	17	17	17	17
Bijstelling Inspecties hygiëne seksinrichtingen	-29	-29	-29	-29
Loonontwikkeling	167	167	167	167
Prijsontwikkeling	107	107	107	107
Uitkomst t.g.v. doelmatigheidsonderzoeken	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Totaal onwikkelingen lasten 2019 (par. 3.2.1)	819	819	819	819
Programmabegroting GGD Haaglanden	17.564	17.564	17.564	17.564

* Over de resultaten (positief dan wel negatief) van de doelmatigheidsonderzoeken is momenteel nog niets te zeggen.
Derhalve is momenteel een PM-post opgenomen.

Tabel 3 Meerjarenbegroting 2019–2022 naar taakvelden BBV (x € 1.000,- afgerond)

Taakvelden BBV	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
0.4 Ondersteuning organisatie (Overhead GGD)	4.042	4.042	4.042	4.042
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie (TOKIN GGD)	1.338	1.338	1.338	1.338
7.1 Volksgezondheid (GGD)	12.184	12.184	12.184	12.184
Programmabegroting GGD Haaglanden	17.564	17.564	17.564	17.564

Tabel 4 Programma GGD Haaglanden naar taakvelden (x € 1.000,- afgerond)

Taakvelden BBV	Totaal	Delft	D-H	L-V	M-D	P-N	Rsw	Wa	We	Ztm	Externe bijdrage
0.4 Ondersteuning organisatie (Overhead GGD)	4.042	277	1.664	208	54	150	150	78	293	342	825
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie (TOKIN GGD)	1.338	103	703	82	24	66	70	40	114	136	–
7.1 Volksgezondheid (GGD)	12.184	671	3.930	500	123	346	343	174	695	809	4.592
Totaal	17.564	1.051	6.297	791	201	562	562	293	1.102	1.288	5.418

3.3 Financiering Programmabegroting GGD Haaglanden 2019

Onderstaande tabel toont de bijdrage voor zowel het basis- als pluspakket per gemeente. De totale begroting ad € 17.564.000 zal worden gedekt door een bijdrage van de gemeenten ad € 12.146.000 en externe bijdragen (subsidies en derden) ad € 5.418.000. Onderstaand zal een toelichting worden gegeven op verschillende bijdragen. Voor een toelichting op de externe bijdrage wordt verwezen naar Bijlage B.

Tabel 5 Bijdrage Regionaal pakket 2019 per gemeente (x € 1.000,- afgerond)

	Totaal	Delft	D-H	L-V	M-D	P-N	Rsw	Wa	We	Ztm	Externe bijdrage
Inwoners realisatie 01-01-2018 (CBS)	1.092.649	102.280	531.935	74.947	19.337	53.644	52.197	26.102	107.488	124.719	
Basispakket uniforme bijdrage (inclusief overhead)	11.556	762	3.965	559	144	400	389	195	801	930	3.412
Gewogen bijdrage tbc (inclusief overhead)	1.704	102	1.074	75	19	53	51	26	106	126	70
TOKIN (inclusief overhead, o.b.v. afname)	2.002	154	1.052	123	35	99	104	60	171	204	-
Basispakket	15.262	1.019	6.091	757	199	552	545	281	1.078	1.259	3.482
Pluspakket	2.302	32	206	34	2	10	17	12	23	29	1.936
Programmabegroting GGD Haaglanden 2019	17.564	1.051	6.297	791	201	562	562	293	1.101	1.288	5.418

Tabel 6 Bijdrage Regionaal pakket 2019 vs. 2018 per gemeente (x € 1.000,- afgerond)

	Begroting 2019			Begroting 2018		
	Basispakket	Pluspakket	Totaal	Basispakket	Pluspakket	Totaal
Delft	1.019	32	1.051	970	34	1.004
Den Haag	6.091	206	6.297	5.711	214	5.925
Leidschendam-Voorburg	757	34	791	724	24	748
Midden-Delfland	199	2	201	185	1	186
Pijnacker-Nootdorp	552	10	562	520	5	525
Rijswijk	545	17	562	508	17	525
Wassenaar	281	12	293	270	12	282
Westland	1.078	23	1.101	1.010	21	1.031
Zoetermeer	1.259	29	1.288	1.206	31	1.237
Externe bijdrage	3.482	1.936	5.418	3.329	1.937	5.266
Totaal baten 2019	15.262	2.302	17.564	14.432	2.296	16.729

Tabel 7 Bijdrage 2019 per gemeente naar taakvelden BBV (x € 1.000,- afgerond)

Taakvelden BBV	Totaal	Delft	D-H	L-V	M-D	P-N	Rsw	Wa	We	Ztm	Externe bijdrage
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie (TOKIN GGD)	2.002	154	1.052	123	35	99	104	60	171	204	-
7.1 Volksgezondheid (GGD)	15.562	897	5.245	667	165	463	458	233	931	1.084	5.418
Totaal Programmabegroting GGD Haaglanden	17.564	1.051	6.297	791	201	562	562	293	1.101	1.288	5.418

GR basispakket:

De berekening van de bijdrage voor het GR basispakket komt tot stand door een drietal elementen:

- Ongewogen inwonerbijdrage: voor alle taken worden de lasten verminderd met de externe bijdragen (subsidies en derden). De restbedragen per taak worden, exclusief tbc, ongewogen verdeeld over de gemeenten op basis van het inwonertal zoals dat gold per 1 januari van het jaar voorafgaande aan het jaar waarop de begroting betrekking heeft, zoals gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek.
- Gewogen inwonerbijdrage tbc: in verband met grootstedelijke problematiek is besloten om voor de taak Tuberculosebestrijding af te wijken van een ongewogen inwonerbijdrage. Op basis van de oorspronkelijke business case tbc en de in oktober 2017 meest recente inzichten in inwoneraantallen en aantallen patiënten (de variabelen die in de business case gebruikt zijn om de kosten te verdelen) is een herberekening uitgevoerd. Daaruit kwam naar voren dat de verdeling van de kosten tbc 67% Den Haag / 33% Regio bedraagt. Voor 2019 zal deze verdeling niet worden aangepast omdat er geen recentere inzichten bekend zijn.
- Afname: De financieringsvorm van de taak TOKIN is o.b.v. afname (P x Q). Voor de bijdrage per gemeente is uitgegaan van de verwachte afname per gemeente gebaseerd op de opdracht 2018.

GR pluspakket:

De bijdrage binnen het pluspakket komt voor het grootste deel uit eigen bijdragen van eindafnemers en eventuele andere inkomsten (taken Hygiëne-inspectie seksinrichtingen en Reizigersadvies en -vaccinatie). Voor de bijdrage voor de taak "Wet op de lijkbezorging" is uitgegaan van de realisatiecijfers 2017. Er is tot op heden geen reden om van deze verdeling van afname af te wijken. De feitelijke facturatie zal plaatsvinden o.b.v. werkelijke aantallen.

Inwonerbijdrage:

Bovenstaande onderdelen vertalen zich naar een inwonerbijdrage ad € 8,45 voor de acht regio gemeenten en een inwonerbijdrage ad € 9,47 voor de gemeente Den Haag.

Tabel 8 Overzicht inwonerbijdrage 2019

	H8	D-H
Ongewogen Inwonerbijdrage proforma begroting 2018	€ 8,13	€ 8,13
Effecten loon- en prijsontwikkelingen	€ 0,18	€ 0,18
Inwonerbijdrage voor inhoudelijke ontwikkelingen	€ 8,31	€ 8,31
Ontwikkelingen Voorjaarsbrief, exclusief IKK	€ 0,24	€ 0,24
Bijstelling inwoneraantallen*	€ -0,10	€ -0,10
Effecten ontwikkelingen	€ 0,14	€ 0,14
Ongewogen inwonerbijdrage	€ 8,45	€ 8,45
Gewogen bijdrage tbc (inclusief overhead)		€ 1,02
Inwonerbijdrage Basispakket	€ 8,45	€ 9,47

* Doordat de inwonersaantallen zijn gestegen t.o.v. voorgaand jaar en er nog geen inventarisatie heeft plaatsgevonden van de mogelijke effecten op de uit te voeren taken en bijhorende doorberekening, daalt de bijdrage per inwoner. Zie Paragraaf risico's.

3.4 Paragrafen

3.4.1 Bedrijfsvoering

In 2019 ligt de focus op de koppeling tussen doelstellingen, activiteiten en middelen en het verder inrichten en verbeteren van de bedrijfsvoering.

Ontwikkeling bedrijfsvoering

Resultaatsturing zorgt voor een andere inrichting van de administratie.

Resultaatsturing dient ervoor te zorgen dat meer wordt nagedacht over de samenhang tussen verschillende producten: jaarwerkplan, begroting, jaarrekening.

Via het doelmatigheidsonderzoek overhead zal de sturing en ondersteuning nader worden onderzocht.

Binnen de GGD wordt invulling gegeven aan het vastleggen, volgen en beheren van DVO's.

Vanuit de gemeente Den Haag wordt onderzocht hoe de overhead tussen de GGD en VT Haaglanden kan worden geharmoniseerd.

3.4.2 Informatieparagraaf

Er wordt halfjaarlijks gerapporteerd aan de GR over de voortgang van de GGD. De rapportage-componenten zijn:

- Indien mogelijk worden voor de cijfermatige/kwantitatieve indicatoren vanuit het document "Resultaatsturing" gerapporteerd over de realisatie/voortgang.
- Risico's en ontwikkelingen die mogelijk effect hebben op de realisatie binnen de vastgestelde begroting (vaste prijsafspraken).
- Bedrijfsvoeringontwikkelingen.

3.4.3 Risico's

Risico's voor begroting 2019

Risico	Financiële impact	Kans	Toelichting
Inwonersontwikkeling Tot op heden zijn er geen duidelijke afspraken over hoe om te gaan met de ontwikkeling van het aantal inwoners in de regio. Derhalve zijn de mogelijke effecten op de uit te voeren taken en bijhorende doorberekening niet meegenomen. Het niet meenemen van dit effect kan er toe leiden dat de kwaliteit van de dienstverlening op den duur niet behouden kan worden.	p.m.	Hoog	Het risico is niet direct te kwantificeren.
Momenteel zijn er geen (verdere) risico's te benoemen. Indien er zich voor 2019 nieuwe risico's voordoen zal hier een separate melding van worden gemaakt.			

Risico's uit programmabegroting 2018

Voor de volledigheid zijn de risico's uit de programmabegroting 2018 opgenomen. Deze risico's zijn gelet op de recente vaststellingsdatum van deze begroting (december 2017) en de beperkte ervaring met de werking in en met de nieuwe organisatiestructuur onverminderd aannemelijk.

Risico's uit de jaarrekening 2018**Scheiding regionaal en lokaal pakket**

In de begroting zijn de lokale taken niet opgenomen. Mochten de lokale taken in de toekomst niet meer (of in veel mindere mate) worden afgenomen door de gemeenten dan wordt het draagvlak voor bijvoorbeeld de crisisorganisatie kleiner. Het invulling geven aan de crisisorganisatie wordt voor een belangrijk deel bepaald door de robuustheid van de GGD, die mede gebaseerd is op de uitvoering van de lokale taken. Deze taken worden buiten de verantwoordelijkheid van het AB verricht.

Takenpakket

Opgelegde veranderingen in takenpakket of eisen aan taken die door externe autoriteiten opgelegd worden en tot aantoonbare verhoging van de kosten leiden.

Indexering

Indexering van kosten die in de praktijk hoger is dan de indexering waarmee op basis van de voorcalculatie rekening is gehouden.

Calamiteiten in de dienstverlening

die leiden tot aantoonbaar hogere kosten voor de dienstverlening (uitbraak infectieziekten, maatschappelijke calamiteiten), voor zover deze kosten niet binnen de in de dienstverleningsovereenkomst overeengekomen bandbreedtes vallen.

Calamiteiten in de bedrijfsvoering

die maken dat de kosten aantoonbaar fors hoger zijn (bijv. cyberattack, ICT kosten die niet van tevoren waren te voorzien).

Veranderingen in (de interpretatie van) het fiscale regime

De definitieve fiscale analyse kan pas gemaakt worden nadat ook de dienstverleningsovereenkomst geconcretiseerd is.

Bijlage A

Voorjaarsbrief GGD Haaglanden

In deze Voorjaarsbrief zijn de door GGD Haaglanden inhoudelijke/beleidsmatige ontwikkelingen en financiële/bedrijfsmatige ontwikkelingen kort weergegeven en ter verduidelijking als volgt geclassificeerd: onontkoombaar, noodzakelijk of gewenst. Aangezien over de als gewenst geclassificeerde ontwikkelingen nadere bespreking aan de orde is, zijn deze niet opgenomen in deze brief. Dit betreft: omgevingswet en preventieve ouderengezondheidszorg. Voor een uitgebreidere toelichting op de geschetste ontwikkelingen wordt verwezen naar bijlage A bij de Voorjaarsbrief.

Inhoudelijke/Beleidsmatige ontwikkelingen

Nieuw toezicht Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang

In 2017 is als aanvulling op de Wet kinderopvang de wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang (IKK) aangenomen. Deze wet werd op 1 januari 2018 van kracht. Doel van deze wet is om, in de praktijk van de kinderopvang, de focus nog meer te leggen op de geboden kwaliteit dan op de naleving van "middelvoorschriften". Wijzigingen in de kwaliteitseisen, zoals deze worden doorgevoerd met de nieuwe wetgeving, hebben directe consequenties voor de wijze waarop het toezicht op de kinderopvang wordt uitgevoerd. De nieuwe werkwijze leidt, ten gevolge van de extra werkzaamheden, tot een stijging van het aantal norm inspectie uren.

Classificatie:

GGD Haaglanden heeft bij deze ontwikkeling het landelijk protocol te volgen ten behoeve van de A-status gemeenten. De impact van deze wet voor het werk van de GGD leidt daarmee [onontkoombaar](#) tot extra benodigde capaciteit.

Regeling onverzekerden⁷

De subsidieregeling voor medische hulp aan onverzekerden is in 2017 van start gegaan. De regeling is gericht op burgers die zorg mijden en de verzekeringsplicht ontduiken. Het Rijk heeft GGD-en opgedragen om een meldpunt onverzekerden in te richten, waar zorgverleners hun rekeningen kunnen melden om voor vergoeding in aanmerking te komen. Naast deze taak, zorgen GGD-en ervoor dat onverzekerden verzekerd worden en eventueel begeleiding in het kader van maatschappelijke zorg krijgen. Daarmee kunnen de toegang tot en continuïteit van zorg voor onverzekerden worden verbeterd.

Classificatie:

Het Rijk heeft GGD-en opgedragen invulling te geven aan een meldpunt onverzekerden. Daarmee is deze taak voor de GGD [onontkoombaar](#).

7 N.b. De subsidieregeling voor medische hulp aan onverzekerden is niet gelijk aan de beleidsregel geneeskundige zorg in het kader van individuele zorg bij tuberculose en infectieziekten (Verzekerde zorg illegalen).

Intensivering Antibioticaresistentie

Alle mensen dragen bacteriën bij zich. Van sommige bacteriën kunnen we ziek worden. Om weer te herstellen zijn soms antibiotica nodig. Een belangrijk nadeel van antibiotica is dat bacteriën er ongevoelig voor kunnen worden: resistentie. Infecties met resistente bacteriën zijn moeilijker te behandelen. Nederland heeft de ambitie om de antibioticaresistentie (ABR) lokaal, nationaal en mondiaal terug te dringen en wil een voortrekkersrol spelen in de aanpak. Met het langer zelfstandig thuis wonen, mede vanuit het door gemeente voorgestane beleid vanuit de WMO, treedt er verplaatsing op van het ABR-risico van intramuraal naar extramuraal. Vanuit hun taak op het gebied van de infectieziektebestrijding hebben GGD-en hierin een belangrijke rol te vervullen, samen met tal van ketenpartners in de zorg. Om dit te realiseren is er behoefte aan specifieke deskundigheid en capaciteit op het gebied van infectiepreventie.

Classificatie:

De GGD heeft vanuit de WPG een belangrijke rol rond (de beheersing en bestrijding van) infectieziekten. Intensivering van de ABR-aanpak is in dit kader [noodzakelijk](#) vanwege aansluiting op de landelijke aanpak en het Zorgnetwerk regio Holland West.

Evenementenadvisering – uitbreiding

Binnen de Veiligheidsregio Haaglanden hebben gemeenten en adviserende diensten, zoals de GHOR, politie en brandweer, onderling afspraken gemaakt over de manier van werken op het gebied van vergunningverlening en advisering bij evenementen. Deze afspraken zijn geborgd in een nieuw Kader Evenementenveiligheid, dat in 2015 is goedgekeurd in de Veiligheidsdirectie. Het vernieuwde kader is gebaseerd op de landelijke Handreiking Evenementenveiligheid (IFV/ Ministerie van Veiligheid en Justitie, 2011/2012). De GGD beoordeelt evenementenaanvragen vanuit haar deskundigheid op het gebied van Technische Hygiënezorg (THZ) & infectie preventie. Indien nodig brengt de GGD vooraf of tijdens het evenement een bezoek aan de locatie (conform Hygiënerichtlijn voor Evenementen van het Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid, RIVM). Het aantal adviesaanvragen evenementen dat via de GHOR bij GGD Haaglanden binnenkomt is, door de nieuwe afspraken, in de afgelopen twee jaar toegenomen. Daarnaast wordt door de GGD vaker op locatie geïnspecteerd. De programmabegroting 2018 gaat nog uit van een aantal van 40 evenementenadviezen, exclusief inspectie bezoeken. In 2019 verwacht de GGD 130 evenementenadviezen, waarvan 53 inclusief inspectiebezoeken uit te voeren.

Classificatie:

Het aantal adviesaanvragen evenementen dat via de GHOR bij GGD Haaglanden binnenkomt is in de afgelopen twee jaar toegenomen. Daarnaast wordt door de GGD vaker op locatie geïnspecteerd. Om aan deze toename te kunnen voldoen en de mogelijkheid om op locatie te kunnen inspecteren is uitbreiding van capaciteit [noodzakelijk](#).

Financiële en bedrijfsmatige ontwikkelingen

Crisisorganisatie – GAGS functie

De 24-uursfunctie GAGS (Gezondheidkundig Adviseur Gevaarlijke Stoffen) betreft specialistische kennis over de gezondheidsrisico's van gevaarlijke stoffen en de beoordeling daarvan in concrete acute situaties. Hij/zij wordt als deskundige geconsulteerd bij ongevallen met gevaarlijke stoffen, waarbij (potentieel of feitelijk) sprake is van blootstelling van mensen. Bij grootschalige incidenten moet de GAGS soms ook fysiek beschikbaar zijn voor de operationele staven. De GAGS functie is een elementaire functie binnen de crisisorganisatie van de GGD en kent een 24/7 beschikbaarheid.

Met de invoering van de Wet veiligheidsregio heeft een verandering in positionering van de GHOR plaatsgevonden. Duidelijk is geworden dat de verantwoordelijkheid voor de GAGS berust bij de GGD en niet bij de GHOR. De inzet voor de taak werd tot op heden voor 90% betaald door de GHOR. Voor de financiering GAGS 2018-2019 zijn, conform de hiervoor beschreven verantwoordelijkheid voor de GAGS, nieuwe afspraken gemaakt. Daarnaast zijn er nieuwe afspraken gemaakt

rond de tariefstelling en beschikbaarheid van de GAGS-functie in iedere GGD regio in Zuid-Holland. Vanaf 2018 moet deze GAGS functie volledig worden gefinancierd door de vier GGD-en binnen de Provincie Zuid-Holland⁸.

Classificatie:

De GAGS functie is een inhoudelijke GGD deskundigheid (vanuit de WPG) in crisissituaties. Het is voor de GGD daarom noodzakelijk hier invulling aan te geven.

Herwaardering functies tbc

Vanaf 2016 vormen de vier GGD-en in Zuid-Holland een Regionaal Expertisecentrum (REC) met als doel de tbc-bestrijding gezamenlijk te organiseren en uit te voeren. Zij werken als één regio, met de inzet van mensen en middelen daar waar nodig. Binnen het REC Zuid-Holland is het noodzakelijk dat de verschillende tbc functies vergelijkbaar en uitwisselbaar zijn. In dit kader is door Berenschot binnen de afdeling tbc-bestrijding van de GGD Haaglanden een functiewaarderingsonderzoek uitgevoerd. De voornaamste conclusie is dat voor een aantal functies (medisch coördinator, sociaal geneeskundige en (senior) medisch teamassistent tbc), wegens de regionale inzet, de huidige waardering niet overeenkomt met de daadwerkelijk uitgevoerde werkzaamheden. Derhalve beveelt Berenschot aan de functies te verhogen met 1 schaal.

Classificatie:

Binnen het REC Zuid-Holland is het noodzakelijk dat de verschillende tbc functies vergelijkbaar en uitwisselbaar zijn. Vanuit een herwaardering van een aantal functies blijkt herinrichting aan de orde.

Uitbreiding formatie tbc

Bij de vorming van het Regionaal Expertisecentrum heeft een reorganisatie plaatsgevonden waarbij de formatie van de functie sociaal verpleegkundige tbc verlaagd is van 5,90 naar 2,83. Na bijna twee jaar blijkt dat de structurele verlaging zorgt voor een te hoge werkdruk en voor het feit dat werkzaamheden niet volledig kunnen worden uitgevoerd. Tevens blijkt dat de daling in tbc casuïstiek stagneert.

Classificatie:

Om, in het kader van verantwoorde zorg, de werkdruk op de afdeling te verlagen en de adequate begeleiding van patiënten te kunnen garanderen is het noodzakelijk om de huidige formatie van 2,83 fte met 0,80 fte op te hogen naar 3,63 fte.

DVO-management

Vanaf 1 januari 2018 vindt een wijziging plaats in de afspraken over de taken van GGD Haaglanden. Vanaf deze datum wordt, in aansluiting op de wens van de gemeenten, een strak onderscheid gemaakt tussen een regionaal- en een lokaal takenpakket. De basis voor de uitvoering van alle taken van de GGD worden dienstverleningsovereenkomsten (DVO's). De afspraken die in deze DVO's worden vastgelegd, moeten structureel worden gevolgd en beheerd.

Classificatie:

Om de afspraken, vastgelegd in de DVO's, te kunnen volgen en beheren is DVO-management noodzakelijk. Op deze wijze wordt relatie-/accountmanagement met de verschillende gemeenten structureel vormgegeven binnen de organisatie en de relatie met de negen gemeenten versterkt.

8 GGD Haaglanden, GGD Hollands Midden, GGD Rotterdam-Rijnmond en GGD Zuid-Holland Zuid

Budgettaire effecten

De mogelijke budgettaire effecten van de inhoudelijke/beleidsmatige en de financiële/bedrijfsmatige ontwikkelingen zijn in onderstaande tabel, indien mogelijk gekwantificeerd. De basis voor de bedragen is gelegen in het kostenniveau van de uitvoeringsorganisatie GGD Haaglanden, waarbij voor de kadernota de voornaamste doelstelling is om proportionaliteit en de totaal omvang te schetsen. Een nadere uitwerking zal onderdeel zijn van de concept programmabegroting 2019 dit voorjaar.

Tabel 9 Effecten ontwikkelingen 2019 - 2022 (x € 1.000,- afgerond)

Taken	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Inhoudelijke/Beleidsmatige ontwikkelingen	176	176	176	176
<i>Regeling onverzekerden*</i>	–	–	–	–
<i>Uitvoering Antibioticaresistentie</i>	116	116	116	116
<i>Uitbreiding evenementenadvisering</i>	60	60	60	60
Financiële en bedrijfsmatige ontwikkelingen	170	170	170	170
<i>GA Gevaarlijke stoffen</i>	45	45	45	45
<i>Herwaardering functies tbc</i>	55	55	55	55
<i>Uitbreiding formatie tbc**</i>	70	70	70	70
<i>DVO management</i>	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Totaal (exclusief IKK)	346	346	346	346
<i>Nieuw toezicht Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang</i>	118	118	118	118
Totaal (inclusief IKK)	464	464	464	464

* Taken worden ingevuld binnen de huidige begroting

** Taken worden ingevuld op basis van externe bijdrage

Effecten financiering 2019-2022

De mogelijke effecten op de financiering worden gepresenteerd in tabel 2. Voor de financiering wordt onderscheid gemaakt tussen een drietal dekkingsbronnen:

- **Inwonerbijdrage:** de bijdrage wordt, voor tbc gewogen, verdeeld over de gemeenten op basis van het inwonertal zoals dat gold per 1 januari van het jaar voorafgaande aan het jaar waarop de begroting betrekking heeft, zoals gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek. Omgerekend naar bijdrage per inwoner zouden de ontwikkelingen mogelijk tot gevolg hebben dat de inwonersbijdrage stijgt met € 0,24 voor de acht regiogemeenten en met € 0,27 voor de gemeente Den Haag (€ 0,24 standaard en € 0,03 i.v.m. gewogen tbc).
- **Afname:** voor de taak TOKIN wordt de financieringsvorm o.b.v. afname toegepast. In de septembercirculaire gemeentefonds 2017 is aangegeven dat de algemene uitkering per januari 2018 verhoogd zal worden vanwege de wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang (IKK). De middelen zijn bestemd om tegemoet te komen aan de meerkosten die het toezicht op de naleving van de nieuwe kwaliteitseisen met zich meebrengt.
- **Externe middelen:** Bij de uitbreiding formatie tbc is sprake van een directe relatie tussen de additionele lasten die volgen uit taken ten behoeve van verantwoorde zorg en de dekking die daarmee gemoeid is (externe inkomsten Verzekerde zorg⁹).

⁹ Verzekerde zorg: Beleidsregel geneeskundige zorg in het kader van individuele zorg bij tuberculose en infectieziekten vanuit de Nederlandse Zorgautoriteit. Op basis hiervan kunnen GGD-artsen individuele zorg bij tbc en enkele algemene infectieziekten declareren bij de zorgverzekeraars.

Bijlage B

Opsplitsing Externe bijdrage

Tabel 10 Opsplitsing externe bijdrage 2019

	Subsidies	Overig	Totale externe bijdrage 2019	Totale externe bijdrage 2018
GR basis	3.391.000	91.000	3.482.000	3.308.000
7 Tuberculosebestrijding		54.000	54.000	–
8 Bevordering seksuele gezondheid	2.714.000		2.714.000	2.691.000
12 Inzet rond (en voorbereiding op) incidenten, rampen en crises	100.000		100.000	100.000
14 Inspectie tatoeages & piercings		21.000	21.000	–
18 GGD: zorginstelling	130.000		130.000	130.000
20 Indirecte kosten GGD (BBV Overhead)	102.000	16.000	118.000	140.000
20 Toerekening OCW- en DH brede lasten (Overheadtoeslag)	345.000		345.000	247.000
GR plus	–	1.936.000	1.936.000	1.919.000
11 Reizigersadvies en -vaccinatie		1.538.000	1.538.000	1.494.000
15 Hygiëne-inspectie seksinrichtingen		35.000	35.000	59.000
20 Indirecte kosten GGD (BBV Overhead)	–	60.000	60.000	79.000
20 Toerekening OCW- en DH brede lasten (Overheadtoeslag)	–	303.000	303.000	287.000
Eindtotaal	€ 3.391.000	€ 2.027.000	€ 5.418.000	€ 5.227.000

Ontwerpjaarprogramma en programmabegroting 2019 VT Haaglanden

**Voor de Gemeenschappelijke Regeling
Gemeentelijke Gezondheidsdienst en
Veilig Thuis Haaglanden**

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Samenvatting	5
2	Takenpakket VT Haaglanden 2019	11
2.1	Missie & Visie van Veilig Thuis	11
2.2	Doelstellingen en kernwaarden van Veilig Thuis	12
2.3	Taken	13
3	Ontwikkelingen in 2019	14
3.1	Productieontwikkelingen op basis van werkelijke cijfers 2017	14
3.2	Beleidsmatige ontwikkelingen uit de VJB 2019	15
3.3	Financiële en bedrijfsmatige ontwikkelingen uit de VJB 2019	16
4	Programmabegroting	18
4.1	Taak 1: Advies	19
4.2	Taak 2: Meldingen	19
4.3	Taak 3: Huisverbod coördinatie	21
4.4	Taak 4: Voorlichting	21
4.5	Ondersteuning: Overhead	22
5	Begroting Veilig Thuis 2019	23
5.1	Begroting Veilig Thuis 2019	24
5.2	Financiering begroting Veilig Thuis 2019	26
6	Paragrafen	28
6.1	Bedrijfsvoering	28
6.2	Risico's	29
	Bijlage A: Opsplitsing Externe bijdrage	31

1 Inleiding

Voor u ligt het jaarprogramma en de begroting 2019 van Veilig Thuis Haaglanden.

Op 7 juli 2017 heeft het Algemeen Bestuur GGD Haaglanden de kaders voor de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling (GR) GGD en Veilig Thuis (VT) Haaglanden vastgesteld. Daarmee is tevens een nieuw onderscheid gemaakt tussen regionale en lokale taken. In voorliggende begroting zijn de wijzigingen zowel inhoudelijk als financieel doorgevoerd. Ook zijn de bijdrage van de gemeente Den Haag en de externe bijdragen in deze begroting opgenomen.

Veilig Thuis, bij wet het advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling, is vormgegeven door het samenvoegen van Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG) en Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK). De uitvoering van taken van Veilig Thuis vindt op Haaglandenniveau voor negen gemeenten plaats. De negen deelnemende gemeenten zijn: Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Wassenaar, Westland en Zoetermeer. Door deelname van deze gemeenten wordt voldaan aan regionaal samenwerken en is er voldoende schaalgrootte aanwezig om de kwaliteit en expertise van de Veilig Thuis organisatie te kunnen waarborgen.

Algemene financiële randvoorwaarden/uitgangspunten begroting

Voor het opstellen van de begroting voor 2019 en de meerjarenraming 2020-2022 gelden de volgende financieel technische randvoorwaarden: indexering, risico's en weerstandsvermogen en tijdige afstemming en informatievoorziening.

Voor de uitwerking van de randvoorwaarden baseert de GR zich op de Kaderbrief begroting 2019 gemeenschappelijke regelingen.

Daarnaast wordt deze begroting opgeleverd op basis van de reeds geakkoordeerde begroting 2018 met daarin het meerjarenbeeld 2019-2021 en de Voorjaarsbrief begroting 2019 voor de gemeenschappelijke regeling.

Ook zijn, op grond van wettelijke verplichting (BBV regels), de overheadkosten en de indeling van taakvelden inzichtelijk gemaakt.

1.1 Samenvatting

In de begroting zijn de meerjarige effecten uit de begroting 2018 en de beleidswijzigingen uit de Voorjaarsbrief 2019 verwerkt. In deze samenvatting staan de belangrijkste punten met een financieel effect en de wijze waarop deze in de begroting zijn verwerkt.

Ten opzichte van de Voorjaarsbrief zijn de volgende wijzigingen verwerkt in de begroting 2019.

Afwijkingen t.o.v. Voorjaarsbrief VT 2019 (x € 1.000,- afgerond)

Omschrijving	Bedrag
Totaal Voorjaarsbrief	10.445
1) Correctie van startbegroting 2019 t.o.v. Voorjaarsbrief 2019	9
2) Correctie t.o.v. begroting 2018	-157
3) Correctie t.o.v. Voorjaarsbrief (organisatieontwikkeling)	70
Totaal correcties	-78
Ontwikkeling productiecijfers 2017	484
Indexering	142
Totaal begroting 2019	10.992
* Totaal verschil met de Voorjaarsbrief	547

Onderstaand worden de wijzigingen toegelicht en de meerjarenbegroting gepresenteerd.

1) Correctie van startbegroting 2019 t.o.v. Voorjaarsbrief 2019

Het structurele verschil van € 9.000 t.o.v. de Voorjaarsbrief 2019 is te verklaren doordat de looncompensatie van 0,13% (die wel al in de meerjarenbegroting 2018 was opgenomen) per abuis niet was meegenomen in de Voorjaarsbrief van 2019 (voor dit bedrag sloot de startpositie van de meerjarenreeks dus niet aan op de meerjarenreeks in de vastgestelde begroting 2018).

Voor de begroting 2019 wordt als basis uitgegaan van de reeds vastgestelde meerjarenbegroting 2018-2022, zie onderstaand:

	2019	2020	2021	2022
Totaal voortzetting beleid	10.082	10.062	10.062	-

2) Correctie t.o.v. begroting 2018

De begroting van 2018 VT Haaglanden is onder hoge druk tot stand gekomen. Dit in een periode waar ook nog niet altijd duidelijk was op welke wijze taken van de VT zouden worden opgenomen in de gemeente Den Haag en als onderdeel van de Gemeenschappelijke Regeling. Ondanks dat cijfermatige opstellingen met veel beleid en in samenspraak met de financiële werkgroep tot stand zijn gekomen, blijkt dat er in de begroting 2018 lasten zijn meegenomen die een externe financiële dekking hebben. Deze lasten zijn toerekenbaar aan het landelijk knooppunt voor huwelijks dwang en achterlating (lkh&a). Deze lasten bestaan uit 0.9 fte en overige lasten. De lasten waren in de begroting 2018 € 157.000 te hoog opgenomen. Deze lkh&a lasten zijn in de begroting 2019 in mindering gebracht.

3) Financiële verwerking effecten Voorjaarsbrief 2019

In de Voorjaarsbrief telt het totaal aan intensiveringen voor beleid op tot € 352.000 voor het jaar 2019.

N.a.v de correctie van Clavis (zie hierboven, reeds in de begroting 2018 verwerkt) komt dit in totaal op € 372.000.

In onderstaand overzicht zijn de intensiveringen opgenomen die in deze begroting zijn opgenomen.

Intensivering (Rijks)beleid	2019	2020	2021	2022
1) Aanscherping en verbetering meldcode	pm	pm	pm	pm
2) Investering Organisatieontwikkeling	150 - 190	150 - 190	150 - 190	150 - 190
3) Toename huurlasten pand VT agv verhuizing	122	244	244	244
4) Incidentele kosten nieuwe huisvesting	100 - 220	0	0	0
Totaal intensivering beleid	372	394	394	394

Niet meegenomen in de begroting 2019, reeds verwerkt in begroting 2018.

5) Overhead specifiek VT taken (Clavis)	-20	-20	0	0
---	-----	-----	---	---

De voorgestelde beleidswijzigingen zijn op basis van de onderste grensbedragen, zoals voorgesteld in de VJB, verwerkt. Dit leidt tot de volgende begrotingswijzigingen voor 2019, met daarbij per onderdeel een specifieke toelichting.

Intensivering (Rijks)beleid	2019	2020	2021	2022
a) Aanscherping en verbetering meldcode	pm	pm	pm	pm
b) Investering Organisatieontwikkeling	150	150	150	150
c) Toename huurlasten pand VT agv verhuizing	122	244	244	244
d) Incidentele kosten nieuwe huisvesting	100	0	0	0
Totaal intensivering beleid	372	394	394	394

Toelichting

a) Aanscherping en verbetering meldcode

Deze beleidsintensivering is niet financieel verwerkt in de begroting. Er is sinds het uitbrengen van de VJB geen extra informatie voorhanden om een meer gespecificeerde inschatting te maken. De informatie uit de beschikbare impactanalyse van juni 2017 geeft nog te weinig inzichten en zekerheid over de mate van lastenverhoging van de voorgestelde maatregelen. Ook de dekking van deze kosten is nog niet te specificeren, maar naar verwachting worden de hogere lasten gecompenseerd door het Rijk. De intensivering is vanwege deze onzekerheden opgenomen in de risicoparagraaf met een verwacht financieel effect van € 3.3 mln conform de Voorjaarsbrief 2019.

b) Investering organisatieontwikkeling

Een goede organisatie en een goed personeelsbeleid zijn de basis van een krachtige uitvoeringsorganisatie VT. Dit vraagt om robuust management. Deze intensivering is voor €150.000 financieel verwerkt in de begroting conform de Voorjaarsbrief van 2019. Aangezien de werkelijke lasten van 2 fte management in werkelijkheid € 70.000 hoger zijn dan in de VJB is voorgesteld wordt er een correctie voorgesteld. Zie hieronder kopje 4. correctie Voorjaarsbrief.

c) Toename huurlasten pand VT agv verhuizing

Deze intensivering is conform de voorjaarsnota 2019 verwerkt in de begroting.

d) Incidentele kosten nieuwe huisvesting

Deze intensivering is verwerkt op basis van in de voorjaarsnota voorgestelde ondergrens. Er is een risico opgenomen voor het verschil met de bovengrens (€ 120.000) Voor de werkelijke lasten en de dekking aan de lasten wordt een separaat voorstel opgesteld en voorgelegd aan het AB.

4) Correctie Voorjaarsbrief

In de Voorjaarsbrief is voor de organisatieontwikkeling een bedrag opgenomen van € 150.000-190.000.

Deze ontwikkeling wordt conform de beschrijving geëffectueerd in de vorm van 2 fte management.

De calculatie van 2 fte management (schaal 12) komt in totaal neer op € 220.000 inclusief overhead.

In de begroting 2019 is het voorgestelde bedrag van € 150.000 uit de VJB gecorrigeerd voor de werkelijke lasten van € 220.000. Dit betekent een correctie van € 70.000.

5) Ontwikkelingen productiecijfers

De productiecijfers voor 2017 (adviezen 4.896 meldingen 7.560) zijn bekend en laten een forse productiestijging t.o.v. 2016 zien. In het afgelopen jaar is een stijging zichtbaar voor zowel adviezen als meldingen.

	2016	2017
Adviezen	4.129	4.896
Meldingen	6.964	7.560

In de begroting 2018 en de Voorjaarsbrief 2019 is uitgegaan van de productiecijfers van 2016. In de Voorjaarsbrief is aangegeven dat in de begroting 2019, conform de afspraken in de GR, gebruik gemaakt wordt van t-2 (de werkelijke productiecijfers van 2017).

De beschikbare formatie van 110,7 fte, zoals vastgesteld in de Voorjaarsbrief, betekent een voorgestelde productiecapaciteit in 2019 voor het aantal adviezen van 4893 en voor meldingen 7104. Op basis van een voorlopige capaciteitscalculatie, conform de systematiek van de begroting 2018, ontstaat er een capaciteitstekort van 5,6 fte in 2019 (wanneer de productieaantallen gelijk blijven aan 2017).

Op dit moment kan nog beperkt uitspraak gedaan worden over de wijze waarop de productiecapaciteit (vast en flexibel) moet worden aangepast om toekomstige productieontwikkelingen op te vangen. Als maatregel wordt er in 2018 een onderzoek uitgevoerd en een separaat voorstel voorbereid voor het AB over de noodzakelijk formatie (flexibel en vast) t.o.v. productievolumes.

Om de stijging in aantallen op te vangen is er in de begroting een formatieuitbreiding opgenomen conform de afgesproken systematiek.

Dit resulteert in een fte uitbreiding van 5,6 fte. De daarbij behorende lasten zijn € 484.000.

6) Programma begroting 2019

In onderstaande tabel is de voorgestelde begroting voor 2019-2022 uiteengezet.

Alle bedragen in € x 1.000	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
1) Vastgestelde meerjarenbegroting d.d. 15 december 2017	10.082	10.062	10.062	10.062
2) Correctie t.o.v. begroting 2018	-157	-157	-157	-157
3) Investeringsorganisatieontwikkeling	150	150	150	150
4) Toename huurlasten pand VT a.g.v. verhuizing	122	244	244	244
5) Incidentele kosten nieuwe huisvesting	100			
6) Voorjaarsbrief	372	394	394	394
7) Correctie t.o.v. Voorjaarsbrief (organisatieontwikkeling)	70	70	70	70
8) Productievolumen ontwikkeling o.b.v. 2017	484	484	484	484
9) Loon- en prijsontwikkeling	142	142	142	142
Totaal ontwikkelingen lasten	910	932	932	932
Programmabegroting VT	10.992	10.994	10.994	10.994

7) Verbeteringen bedrijfsvoering

Om het inzicht, de sturing en de tijdigheid van afstemming/informatievoorziening te verbeteren worden er in deze begroting een aantal verbeteringen en onderzoeken in de bedrijfsvoering voorgesteld:

1. Onderzoek naar meldingenregistratie, de productiecapaciteit en productienormen;
2. Voorstel voor formatieberekeningen voor vaste capaciteit 2019 en verder;
3. Voorstel voor inzet en afrekening flexibele schil;
4. Kostenberekening voor de incidentele verhuis- en inhuiskosten VT in 2019;
5. Voorstel voor Clavis verbeteringen en efficiencymaatregelen;

8) Risico's Veilig thuis

Voor de risico's wordt aangesloten op de risico's waarvan in het financieel statuut is vastgesteld dat de GR hiervoor (mede) risicodragers is.

Risico	Financiële impact	Kans	Toelichting
1 Onvoldoende dekking vanuit rijksmiddelen voor impact van beleidswijziging meldingen. De aanscherping van de Wet verplichte meldcode (ingangsdatum 1 januari 2019). Deze aanscherping van de Meldcode heeft zowel inhoudelijk (investeringen in processen en ICT) als formatieve consequenties. Volgens de berekeningen uit de impactanalyse (Programma-aanscherping en verbetering meldcode en werkwijze Veilig Thuis juni 2017) zijn er verschillende scenario's denkbaar. In de Voorjaarsbrief is rekening gehouden met een midden scenario en een financiële impact van € 3.3 mln.	€ 3.3 mln. structureel (midden scenario) Incidentele implementatie en voorbereidingskosten nog niet te bepalen.	Laag	Hoogstwaarschijnlijk dekking vanuit het Rijk.
2 Onvoldoende duidelijk en geen dekking. Impact van MDA++ De landelijke afspraken zijn er op gericht om tussen de centrumgemeenten en VWS om per 1-1-2019 te komen tot een aanpak en de consequenties in kaart te brengen. Veilig Thuis en gemeenten moeten er scherp op zijn dat de financiële druk vanuit het Rijk niet bij gemeenten terecht komt. En dat dus de verhoogde lasten gepaard gaan met voldoende dekking vanuit het Rijk.	Nog niet te bepalen Verwachting kosten structureel en incidenteel.	Laag	Hoogstwaarschijnlijk dekking vanuit het Rijk
3 Onvoldoende dekking van de incidentele kosten van nieuwe huisvesting. Het huurcontract loopt medio juni 2019 af. In de Voorjaarsbrief is een indicatie opgenomen over de verhuislaster. In de begroting van 2019 is rekening gehouden met het normbedrag van € 100.000. Het is afhankelijk van nieuwe huisvesting die gevonden moet worden hoe deze lasten in 2019 uit gaan pakken; Gelet op verbouwing en inrichtingseisen etc.	€ 120.000 incidenteel. (Bovengrens impact incidentele kosten uit Voorjaarsbrief 2019.) Werkelijke calculatie op basis van separaat voorstel.	Hoog	De gemeente Den Haag doet haar uiterste best om zo spoedig mogelijk aan het AB een specificatie te overleggen over de werkelijk verwachte lasten voor de onontkoombare verhuizing.
4 Onvoldoende capaciteit voor verwerking stijging productieaantallen. In 2017 is een forse stijging zichtbaar van zowel meldingen als adviezen. Wanneer deze lijn doorzet heeft dit effect op de benodigde capaciteit.	(Hoogte van incidentele of structurele lasten nog nader te bepalen)	Hoog	Er gaat in 2018 een onderzoek plaatsvinden naar de productie, de flexibele schil en de formatie van VT. Er wordt een separaat voorstel gedaan richting het AB.
5 Onzekerheid over dekking vanuit Regiovisie Aangezien de regiovisie 2019-2022 nog niet formeel is vastgesteld is er nog geen zekerheid over de WMO-middelen die door de centrumgemeenten ter beschikking worden gesteld.	Maximaal risico: € 2.56 mln.	Laag	Hoogstwaarschijnlijk continuering van de WMO middelen uit de regiovisie.
6 Onvoldoende vast personeel Werving van personeel gaat moeizaam gelet op de huidige markt. Om een optimale bezetting te realiseren is eigen personeel noodzakelijk. Risico bij niet voldoende eigen personeel is de noodzaak tot inhuur of oplopende wachtlijsten. Kosten inhuur zijn aanmerkelijk hoger dan eigen personeel. Ook de sturing op verzuim dient nader te worden bezien. In de huidige productiecijfers is rekening gehouden met een normcijfer van 3% terwijl de werkelijkheid en de Verbaan normering hoger liggen.	Nog niet te bepalen	Hoog	De gemeente Den Haag doet haar uiterste best om de personele bemensing gereed te krijgen. Productiecijfers worden meegenomen in onderzoek.
7 Onvoldoende duidelijkheid over besparingen met Clavis In de begroting van 2018 is in de meerjarenbegroting een besparing opgenomen (de overheadkosten kwaliteitsverbetering ICT-systeem Clavis (a.g.v. minder inhuur) in 2019 af met € 20.000 tot € 364.000 en wordt vanaf 2020 structureel € 344.000). De besparing is nog niet gealloceerd en ook de ontwikkeling van Clavis dient verder uitgewerkt te worden.	€ 20.000 structureel, incidentele lasten doorontwikkeling nog nader te bepalen	Midden	Voorstel voor doorontwikkeling Clavis en besparingspotentieel

Risico's uit programmabegroting 2018

Voor de volledigheid zijn de risico's uit de programmabegroting 2018 eveneens opgenomen in de begroting 2019. Deze risico's zijn gelet op de recente vaststellingsdatum van de begroting 2018 (dec 2017) en de beperkte ervaring met de werking in en met de nieuwe organisatiestructuur onverminderd aanwezig. Te weten, Indexering, Weerstandsvermogen, Calamiteiten in de dienstverlening, Calamiteiten in de bedrijfsvoering, Veranderingen in (de interpretatie van) het fiscale regime en risico's in de bedrijfsvoering.

2 Takenpakket VT Haaglanden 2019

Op basis van artikel 4.1.1. lid 3 Wmo 2015 verstrekt Veilig Thuis aan degene die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling heeft, desgevraagd advies over de stappen die in verband daarmee kunnen worden ondernomen en verleent daarbij zo nodig ondersteuning.

2.1 Missie & Visie van Veilig Thuis

De missie van Veilig Thuis Haaglanden luidt:

'Het in samenwerking met collega-instellingen aantoonbaar voorkomen en stoppen van huiselijk geweld en kindermishandeling en zorgdragen voor herstel van schade bij de direct betrokkenen'.

Visie

Veilig Thuis Haaglanden is het expertisecentrum voor huiselijk geweld en kindermishandeling. De organisatie is herkenbaar en inzetbaar op lokaal niveau en ondersteunend aan de lokale zorgstructuur. De professionals in het lokale veld maken gebruik van de expertise van Veilig Thuis ten behoeve van de inschatting van de veiligheidsrisico's en kunnen desgevraagd op deskundig advies rekenen. De specialistische kennis en kunde van Veilig Thuis wordt laagdrempelig ter beschikking gesteld aan iedereen die te maken heeft met huiselijk geweld en kindermishandeling, ook de professionals in het lokale veld.

De uitgangspunten van deze visie zijn als volgt:

Uitgangspunt	Toelichting
1 Veiligheid staat voorop	Alle burgers hebben het recht in veiligheid te leven en op te groeien.
2 Vroegsignalering en het vergroten van handelingsverantwoordelijkheid heeft prioriteit	Uitgangspunt is dat er geen reden mag zijn om niet in te grijpen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling
3 Veiligheidsafweging (triage) door een expert	Het is van groot belang om bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling direct experts te betrekken.
4 Altijd in gesprek met de cliënten en uitgaan van hun eigen kracht	Duurzame veiligheid wordt alleen bereikt als cliënten optimaal betrokken zijn.
5 Kinderen krijgen de zorg die ze nodig hebben	Kinderen die slachtoffer zijn van kindermishandeling krijgen zo snel als mogelijk passende zorg aangeboden.
6 Principe één gezin, één plan, één regisseur	Bij de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling is werken vanuit het principe één gezin, één plan, één regisseur een belangrijk uitgangspunt voor effectiviteit.
7 Werken op basis van Signs of Safety (opstellen veiligheidsplan)	Het is van belang dat zoveel mogelijk professionals met Signs of Safety (SOS) werken.
8 De benodigde hulp is beschikbaar en toegankelijk	Alle benodigde vormen van hulp – van licht tot zwaar – zijn direct beschikbaar en worden zo nodig gelijktijdig aangeboden.
9 Zorg en straf zijn goed verbonden	Nadat een incident is gemeld, wordt zo snel als mogelijk samenwerking gezocht tussen de domeinen straf en zorg.
10 De Veilig Thuis organisatie ondersteunt de lokale zorgstructuur	Regio Haaglanden wil één contactpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling.

2.2 Doelstellingen en kernwaarden van Veilig Thuis

Doelstelling

“In samenwerking met anderen een meer effectieve aanpak te ontwikkelen die aantoonbaar leidt tot het stoppen van het geweld en herstel van de gevolgen van het huiselijk geweld en kindermishandeling voor de direct betrokkenen.”

Deze ambitieuze doelstelling vraagt om een resultaatgerichte werkwijze van Veilig Thuis waarbij een belangrijke voorwaarde is dat herstel van veiligheid en van schade aantoonbaar in beeld worden gebracht en dat in samenwerking met ketenpartners een effectievere aanpak wordt ontwikkeld. Om daadkrachtig te kunnen reageren op iedere melding of adviesvraag is het noodzakelijk dat Veilig Thuis Haaglanden zonder wachtlijst kan werken.

Een andere – deels van de hoofddoelstelling afgeleide – belangrijke doelstelling is Veilig Thuis als regionaal expertisecentrum meer te verbinden met de keten.

Kernwaarden

Om kwalitatief goede dienstverlening te kunnen bieden hanteert Veilig Thuis Haaglanden de volgende kernwaarden:

1. Verbindend
2. Daadkrachtig
3. Onderzoekend

Verbindend

De belangrijkste niveaus zijn:

- **Het gezin/huishouden:** binnen de gezinnen en huishoudens waar zich huiselijk geweld en/of kindermishandeling afspeelt staat verbinding centraal. Er wordt een uiterste inspanning geleverd om verbindingen (opnieuw) te leggen en/of schade te herstellen ten gevolge van huiselijk geweld en kindermishandeling. Dit vanuit de kennis die er is over de wens van veel direct betrokkenen. Men wil niet dat de relatie stopt maar dat de veiligheid terugkeert.
- **De medewerkers:** om medewerkers tot bovenstaande in staat te stellen is er naast kennis, competenties en ervaring een werkomgeving nodig die het beste uit mensen haalt. Het innemen van professionele ruimte en het durven maken van keuzes vraagt om interne verbinding. Werken vanuit een leerklimaat uitgaande van kwaliteiten van medewerkers is hierbij bevorderlijk. De aansturing en de onderlinge samenwerkingsrelaties zijn hier zo veel mogelijk op gericht.
- **De keten:** binnen de keten van huiselijk geweld en kindermishandeling is een gecoördineerde aanpak vanuit disciplines vereist. Veilig Thuis beoordeelt voor iedere situatie waarbij mogelijk sprake is van huiselijk geweld en kindermishandeling wat nodig is om dit te stoppen en veiligheid te stabiliseren. Hierbij verbindt Veilig Thuis de benodigde disciplines en organisaties, coördineert de inzet en monitort het resultaat. Binnen de keten maakt Veilig Thuis zich sterk voor samenwerkingsrelaties die tot betere resultaten kunnen leiden voor de gezinnen en huishoudens.

Daadkrachtig

Huiselijk geweld en kindermishandeling zijn ingrijpende situaties met grote impact voor alle betrokkenen. De medewerkers van Veilig Thuis reageren snel en doortastend op iedere melding of adviesvraag bij een vermoeden van huiselijk geweld en kindermishandeling. Dit vraagt om vasthoudendheid en doorzettingsvermogen. Hierbij doen ze alles wat mogelijk is om het geweld te stoppen en de veiligheidssituatie te stabiliseren.

Onderzoekend

De medewerkers van Veilig Thuis zijn professionals die beschikken over gespecialiseerde expertise op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling. De medewerkers herkennen de vaak complexe meldingen en adviesvragen, verzamelen gestructureerd informatie, leggen verbanden en werken vanuit het onderzoek een gerichte aanpak uit. Hierbij kan Veilig Thuis als onafhankelijke partij gedragsdeskundigen en vertrouwensartsen inzetten.

Bovenstaande kernwaarden zijn de basis voor de bedrijfsvoering, de aansturing en het functioneren van de organisatie en de medewerkers.

2.3 Taken

Veilig Thuis oefent op basis van artikel 4.1.1. lid 2 Wmo 2015 de volgende taken uit:

- a. het fungeren als meldpunt voor gevallen of vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling;
- b. het naar aanleiding van een melding van huiselijk geweld of kindermishandeling of een vermoeden daarvan, onderzoeken of daarvan daadwerkelijk sprake is;
- c. het beoordelen van de vraag of en zo ja tot welke stappen de melding van huiselijk geweld of kindermishandeling of een vermoeden daarvan aanleiding geeft;
- d. het in kennis stellen van een instantie die passende professionele hulp kan verlenen bij huiselijk geweld of kindermishandeling, van een melding van huiselijk geweld of kindermishandeling of een vermoeden daarvan, indien het belang van de betrokkene dan wel de ernst van de situatie waarop de melding betrekking heeft daartoe aanleiding geeft;
- e. het in kennis stellen van de politie of de Raad voor de kinderbescherming van een melding van huiselijk geweld of kindermishandeling of een vermoeden daarvan, indien het belang van de betrokkene dan wel de ernst van de situatie waarop de melding betrekking heeft daartoe aanleiding geeft;
- f. indien Veilig Thuis een verzoek tot onderzoek bij de Raad voor de kinderbescherming doet, het in kennis stellen daarvan van het college van B&W, en
- g. het op de hoogte stellen van degene die een melding heeft gedaan, van de stappen die naar aanleiding van de melding zijn ondernomen.

3 Ontwikkelingen in 2019

De taakuitvoering van Veilig Thuis staat onder druk. Het aantal meldingen en adviezen neemt de afgelopen periode fors toe (zie paragraaf 3.1). Dit heeft effect op de wijze waarop de meldingen en adviezen kunnen worden afgehandeld en op de inzet van het aantal medewerkers (fte) dat nodig is deze stijging aan te kunnen.

Om zodoende zoveel mogelijk de kans op wachtlijsten te verkleinen.

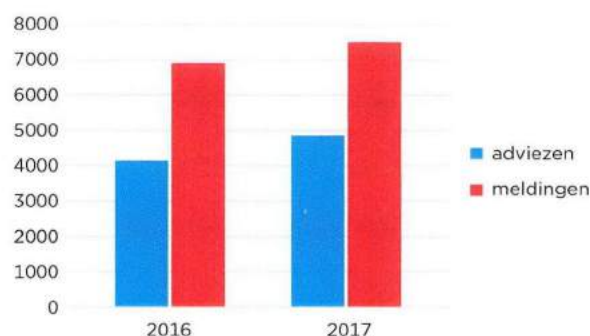
Daarnaast zijn er in de Voorjaarsbrief een tweetal beleidsmatige ontwikkelingen gemeld waar de organisatie rekening mee moet houden (zie paragraaf 3.2). Ook heeft Veilig Thuis ambities om op bedrijfsmatig gebied zich verder te ontwikkelen (zie paragraaf 3.3). Enerzijds om de aansturing verder te verbeteren en anderzijds de huisvesting inzake het aflopende huurcontract te faciliteren.

3.1 Productieontwikkelingen op basis van werkelijke cijfers 2017

In het afgelopen jaar is een flinke stijging zichtbaar van zowel adviezen als meldingen.

Het aantal adviezen is in absoluut aantal met 767 en procentueel 18,5% gestegen. Het aantal meldingen laat een stijging van 496 in aantallen zien en is 7% hoger t.o.v. van 2016.

Deze stijging kan, wanneer deze zich ook in 2019 doorzet, niet door de vastgestelde formatie van 110,7 fte uit de Voorjaarsbrief worden opgevangen. Op basis van het huidige beeld en de verwachtingen uit de organisatie en de maatschappij is ook voor het jaar 2019 een verdere stijging te verwachten.

In de VJB is geen productiecapaciteit toegevoegd. De productieaantallen voor meldingen zijn berekend conform de systematiek van de begroting van 2018. En de adviezen zijn berekend op basis van de in de begroting 2018 norm van 2,3 uur per advies.

Gelet op de beschikbare formatie van 110,7 fte, zoals vastgesteld in de Voorjaarsbrief, is de verwachte productiecapaciteit in 2019 voor het aantal adviezen 4893 en het aantal meldingen 7104. Op basis van een voorlopige capaciteitscalculatie komt naar voren dat wanneer de productieaantallen gelijk blijven aan 2017 er een capaciteitstekort van 5,6 fte in 2019 ontstaat. Dit houdt, bij gelijkblijvende formatie, in dat er wachtlijsten zullen gaan ontstaan of dat er tijdelijke capaciteit moet worden ingezet.

Mochten de productieaantallen verder stijgen dan zal het tekort aan formatieve capaciteit toenemen.

Om de productieaantallen en de capaciteitseffecten te kunnen duiden is het voorstel om een onafhankelijk onderzoek te laten plaatsvinden. Dit onderzoek heeft als doel om de meldingenregistratie, de tijdsbesteding, de productienormeringen van de Veilig Thuis organisatie te berekenen en de daarbij benodigde capaciteit in vaste en flexibele formatie te verantwoorden. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek wordt een separaat voorstel gedaan over de noodzakelijke formatie en bekostiging van de VT organisatie in de aankomende jaren.

Voor de productieontwikkelingen van 2017 is er in de begroting een formatieuitbreiding opgenomen conform de afgesproken systematiek.

Dit resulteert in een fte uitbreiding van 5,6 fte. De daarbij behorende lasten zijn € 484.000.

Voor de begroting 2018 en de Voorjaarsbrief 2019 is uitgegaan van de productiecijfers van 2016. In de Voorjaarsbrief is aangegeven dat in de begroting 2019, conform de afspraken in de GR, gebruik gemaakt wordt van t-2 (de werkelijke productiecijfers van 2017).

Tabel 1 Productieaantallen adviezen en meldingen 2017 ten opzichte van 2016 per gemeente

Gemeente	Adviezen 2016 (begroting 2018 en VJB 2019)	Adviezen 2017	Stijging aantal adviezen t.o.v. 2016	Meldingen 2016 (begroting 2018 en VJB 2019)	Meldingen 2017	Stijging aantal meldingen t.o.v. 2016
Delft	337	338	1	470	438	-32
Den Haag (gemeente)	2872	3335	463	4298	4.627	329
Leidschendam-Voorburg	109	142	33	362	391	29
Midden-Delfland	21	40	19	41	47	6
Pijnacker-Nootdorp	66	83	17	183	217	34
Rijswijk	90	136	46	305	328	23
Wassenaar	40	47	7	109	113	4
Westland	194	233	39	336	486	150
Zoetermeer	400	542	142	860	813	-47
Totaal	4.129	4.896	767	6.964	7.460	496

In 2018 wordt een onderzoek uitgevoerd naar de productieaantallen en de normering om zo meer inzicht te geven in de ontwikkelingen ten aanzien van de meldingen en adviezen van Veilig Thuis. Hierin wordt ook meegenomen op welke wijze de organisatie kan mee ademen in de vorm van een flexibele schil bij productievolumestijgingen. (zie bedrijfsvoeringsparagraaf).

3.2 Beleidsmatige ontwikkelingen uit de VJB 2019

In de Voorjaarsbrief is een tweetal beleidsmatige ontwikkelingen gemeld.

Belangrijkste ontwikkeling (met de meeste impact) is de implementatie van de radarfunctie van Veilig Thuis (=aanscherping en verbetering meldcode). Met de aanscherping van de meldcode krijgt VT een 'radarfunctie'. Dit zorgt voor een substantiële toename van het aantal meldingen (landelijk wordt de impact momenteel in beeld gebracht).

Een eerste analyse van de impact voorziet voor de ontwikkeling van het aantal adviesvragen en meldingen voor de eerste jaren na de aanscherping per 1 januari 2019 een jaarlijkse groei binnen de volgende bandbreedte:

Tabel 2: Scenario's ontwikkeling aantal adviesaanvragen en meldingen Veilig Thuis.

Groeipercentage per jaar voor	Scenario laag	Scenario midden	Scenario hoog
adviesaanvragen	5%	15%	25%
meldingen	5%	7%	10%

De geschetste ontwikkelingen laten zich voor de begroting van VT in 2019 nog niet direct vertalen in concrete toename van formatieplaatsen en investeringen. Daarom wordt in deze risicoparagraaf alleen melding gemaakt van deze ontwikkeling – te bestempelen als een risico – waarmee VT volgens deze impactanalyse de komende jaren vanaf 2019 geconfronteerd gaat worden:

1. Het aantal adviesaanvragen zal zich ontwikkelen in een toename van 15% (midden scenario);
2. Het aantal meldingen zal zich ontwikkelen in een toename van 7% (midden scenario).

Met de in de impactanalyse gehanteerde referentiegemeenten als uitgangspunt (bron: juni 2017, ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport) is te verwachten dat de kosten van Veilig Thuis organisaties ten opzichte van 2018 vanaf 2019 zullen toenemen met 33% in 2019 (midden scenario) tot 47% in 2021 (midden scenario). Verondersteld mag worden dat deze stijging zich in meer of mindere mate ook zal voordoen voor Veilig Thuis Haaglanden. Op basis van de begroting € 10.093 mln. voor 2018 zou dit voor 2019 een stijging van de uitvoeringskosten met € 3,3 mln. tot gevolg hebben. De aanscherping van de meldcode vraagt daarnaast veel van het ICT-systeem Clavis, iedere VT moet bij andere VT's in het systeem kunnen kijken. Deze doorontwikkeling van Clavis brengt mogelijk ook ICT-kosten met zich mee.

Ter compensatie worden hiervoor naar verwachting middelen van het Rijk beschikbaar gesteld voor Veilig Thuis. De omvang is echter nog niet bekend. De kans dat deze verandering landelijk ingevoerd wordt is groot. Zodra meer bekend is over veranderingen, zullen door Veilig Thuis Haaglanden de consequenties verder in kaart worden gebracht.

Beleidsmatige ontwikkeling 2: MDA++

Een andere belangrijke, landelijke ontwikkeling is MDA++, een Multi Disciplinaire Aanpak voor zeer ernstige en complexe gevallen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Daarbij staat de eerste plus voor het feit dat de aanpak intersectoraal tot stand komt, met zowel betrokkenheid van Justitie, de medische discipline als de hulpverlening. De tweede plus staat voor het feit dat de aanpak tot stand komt door de inzet van experts of specialisten op hun vakgebied. De landelijke afspraken tussen de centrumgemeenten en VWS zijn er op gericht om per 1 januari 2019 te komen tot die aanpak.

In de komende periode zal de impact van invoering van MDA++ op Veilig Thuis in beeld gebracht worden, zowel inhoudelijk als ook de vraag of, en zo ja welke, financiële impact het heeft. Daarbij zullen we er met elkaar, Veilig Thuis en gemeenten, scherp op zijn dat de financiële druk vanuit het Rijk niet enkel bij gemeenten terecht komt.

3.3 Financiële en bedrijfsmatige ontwikkelingen uit de VJB 2019

Bedrijfsmatige ontwikkeling 1: Investering organisatieontwikkeling

Een goede organisatie en een goed personeelsbeleid zijn de basis van een krachtige uitvoeringsorganisatie VT. Aan de dienstverlening worden steeds meer eisen gesteld (aanscherping meldcode, meer verbinding met de keten, interne professionaliseringsslag en het voorkomen van wachtlijsten). Het is daardoor noodzakelijk om, binnen de ambtelijke organisatie, voldoende te investeren in personeel om de steeds groter wordende druk vanuit diverse hoeken het hoofd te bieden. Om de werkdruk binnen de VT organisatie te verlagen en de adequate VT expertise in de keten te kunnen garanderen is de verwachting dat de huidige totale formatie van 108,7 fte moet worden opgehoogd met 2 fte ten behoeve van versterking van het management.

Veilig Thuis is op 1 januari jl. onder de GR GGD en VT Haaglanden gestart met twee managers voor het operationele en tactische proces. De span of control ligt hiermee op ongeveer 60 medewerkers per manager. Deze hoge span of control was logisch vanuit een tijdelijke organisatie met een andere standaard qua

professionaliteit en een andere dynamiek, maar niet meer passend bij de ambities van Veilig Thuis onder de GR en de te verwachten inhoudelijke ontwikkelingen. Veilig Thuis wil meer de positie van expert in de keten innemen en dit vraagt veel aandacht voor zowel de interne bedrijfsvoering, als positionering in de keten en aandacht voor de hierbij horende ketenpartners. Veilig Thuis wil samen met ketenpartners verder bouwen aan het verminderen van huiselijk geweld in nauwe verbinding met het lokale veld. Door het omlaag brengen van de span of control van de managers, komt er tijd beschikbaar die nodig is voor het investeren in de keten (accountmanagement en inhoudelijke innovatieve samenwerking). Het terugbrengen van de span of control naar 30 medewerkers zorgt er voor dat de ambities verwezenlijkt kunnen worden. In de komende periode zal in beeld gebracht worden wat er exact voor nodig is om de HRM-verbeterslag door te voeren. Voor de verwachte kosten wordt rekening gehouden met een bandbreedte tussen € 150.000 en € 190.000.

Bedrijfsmatige ontwikkeling 2: Hogere huurlasten pand VT

In de begroting 2018 heeft u kunnen lezen over de mogelijkheid van verhuizing naar een andere locatie binnen de gemeente Den Haag. Het huidige huurcontract is laag ten opzichte van de huidige marktprijzen en expireert eind juni 2019. Tot die tijd zit Veilig Thuis in ieder geval in het huidige pand, vanaf medio 2019 zullen de huurlasten omhoog gaan. Voor de begrotingsjaren 2019 en verder geldt dat de huurlasten geactualiseerd zullen worden.

Een ander punt betreft de inrichtings- en transactiekosten (productieverlies, overlap huurperiode, etc.) die gemoeid zijn met de verhuizing en de kosten die nodig zijn om nieuwe huisvesting te laten voldoen aan de gemeentelijke standaarden. Ook hiervoor wordt vooralsnog een bandbreedte gehanteerd – rekening houdend met de uitputting van het budget zoals dat voor huisvesting in de frictiekosten is meegenomen – tussen de € 100.000 en € 220.000.

4 Programmabegroting

In het takenpakket Veilig Thuis zijn vier taken te onderscheiden, namelijk: advies, meldingen, huisverbod coördinatie en voorlichting, daarnaast is de ondersteuning: overhead opgenomen conform het BBV. In de tabel hieronder wordt voor de vier taken aangegeven welke aantallen in totaal begroot zijn voor 2019 op basis van de beschikbare formatie uit de Voorjaarsbrief 2019.

In de begroting worden de kaders en taken (pakket Veilig Thuis) onderverdeeld, namelijk:

Taak 1: Advies,

Taak 2: Meldingen,

Taak 3: Coördinatie huisverbod (meldingen),

Taak 4: Voorlichting,

Ondersteuning: Overhead.

In onderstaande tabel is weergegeven wat de kosten zijn voor elk van de taken afzonderlijk.

Tabel 3 Takenpakket VT, gecategoriseerd en verdeeld naar kosten (x € 1.000, - afgerond)

Taken	FTE	Productie- volume	Kosten
1) Advies	7,9	4.893	568
2) Meldingen	83,9	6.663	6.031
3) Coördinatie huisverbod	6,1	441	435
4) Voorlichting	0,2	100	15
Subtotaal	98,1		7.049
5) Overhead BBV leidinggevende en ondersteuners primair proces*	11,7		919
6) Overhead specifieke VT taken			374
7) Toerekening OCW- en DH brede lasten (Overheadtoeslag)			2.066
8) Incidentele kosten nieuwe huisvesting 100	484	484	484
Subtotaal inclusief beleidswijzigingen Voorjaarsbrief	109,8	12.097	10.509
9) Productievolume ontwikkeling 5,6 fte S09	5,6	456	378
10) Overhead 5,6 fte	106	932	932
Totaal inclusief productievolume ontwikkeling	115,4	12.553	10.992

* Dit betreft overige formatie welke niet aan de productie gekoppeld is.
Deze lasten sluiten aan op de overhead kosten inclusief BBV

In het AB is afgesproken om voor 2019 uit te gaan van 110,7 fte. Hierin is conform de Voorjaarsbrief 2 fte ten behoeve van versterking voor verbeterde spreiding van managementverantwoordelijkheden verwerkt.

In de VJB is geen productiecapaciteit toegevoegd. De productieaantallen voor meldingen zijn berekend conform de systematiek van de begroting 2018. Meldingen hebben een uiteenlopende intensiteit afhankelijk van de soort melding en de noodzakelijke afhandeling. Er is dus geen generiek gemiddelde te geven over de verwerkingstijd van een melding. De adviezen zijn berekend op basis van de in de begroting 2018 vastgestelde norm van 2,3 uur per advies.

Vanuit het uitgangspunt t-2 komen de productievolumes en de benodigde fte echter hoger uit. Op dit moment kan nog beperkt uitspraak gedaan worden over de wijze waarop de productcapaciteit (vast en flexibel) moet worden aangepast om toekomstige productieontwikkelingen op te vangen. Als maatregel wordt er in 2018 een onderzoek uitgevoerd en een separaat voorstel voorbereid voor het AB over de noodzakelijk formatie (flexibel en vast) t.o.v. productievolumes en het structurele effect.

In de volgende paragrafen is weergegeven welke maatschappelijke doelen worden nagestreefd en wat VT hieraan gaat doen. Conform de gestelde voorwaarden in het financiële statuut.

4.1 Taak 1: Advies

Wat willen wij bereiken?

Hulpvragers en professionals ontvangen advies over de aard of ernst van signalen en kennen de stappen die zij kunnen zetten om situaties van huiselijk geweld of kindermishandeling te doorbreken, de veiligheid te herstellen en zijn in staat om de benodigde stappen te zetten.

Wat gaan wij daarvoor doen?

- het bieden van *advies* aan professionals en omstanders (meestal eenmalig contact) bij vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling;
- het bieden van advies en ondersteuning aan direct betrokkenen bij huiselijk geweld en kindermishandeling (meerdere contacten mogelijk met Veilig Thuis om het traject voor deze mensen naar de lokale professional actief te begeleiden);
- het verstrekken van informatie en advies op ZSM aan Reclassering Nederland, de Raad voor de Kinderbescherming, politie en het Openbaar Ministerie. Dagelijks worden alle aangehouden verdachten die voor een geweldsdelict zijn aangemerkt als huiselijk geweld op de ZSM locatie besproken met Veilig Thuis. Het advies van Veilig Thuis is gebaseerd op dossierinformatie en op expertise van de aanpak van Huiselijk geweld en Kindermishandeling.
- het bieden van advies op het Veiligheidshuis middels deelname aan het focusoverleg en de weegploeg. Het gaat hier om specifieke zaken met complexe vraagstukken rondom straf en zorg. Door de samenwerking van de twee ketens wordt de veiligheid vergroot.

Taak	Beschikbare formatie 2019
Advies	7,9

4.2 Taak 2: Meldingen

Wat willen wij bereiken?

Veilig Thuis biedt een optimale toegang voor degenen die een melding van (een vermoeden van) huiselijk geweld of kindermishandeling wensen te doen. Op basis van de inhoud van de melding komt Veilig Thuis in samenspraak met alle betrokkenen tot de noodzakelijke vervolgstappen en besluit wie de verantwoordelijkheid voor de uitvoering hiervoor neemt.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Alle meldingen worden bij binnenkomst direct beoordeeld op de vraag of crisisinterventie noodzakelijk is. Vervolgens wordt binnen een termijn van 5 dagen aanvullende informatie verzameld bij verschillende bronnen en vindt intercollegiale of multidisciplinaire beoordeling plaats op:

- Veiligheid;
- Risicofactoren;
- In te zetten vervolgtraject.

Dit proces wordt *triage* genoemd en kent binnen Veilig Thuis een aantal varianten en uitkomsten.

Besluit na triage: einde bemoeienis

Meldingen kunnen na zorgvuldige triage en beoordeling de uitkomst hebben dat verdere bemoeienis van Veilig Thuis, lokale veld of collega-organisatie niet nodig is. Er zijn geen zorgen over de veiligheid van betrokkenen.

Besluit na verkorte triage: doorzetten naar het lokale veld

Veilig Thuis leidt politiemeldingen op de dag van melding door naar het lokale veld. Dit gebeurt op basis van de samenwerkingsafspraken Veilig Thuis en gemeenten. Daarin is als uitgangspunt gekozen dat alle politiemeldingen direct worden doorgeleid naar het lokale veld, tenzij er sprake is van de in de samenwerkingsovereenkomst genoemde uitzonderingen. Bij dit verkorte traject checkt Veilig Thuis de binnengekomen cases op bekendheid bij een aantal omschreven partijen, legt Veilig Thuis geen contact met de direct betrokkenen en voert Veilig Thuis geen monitoring uit.

Besluit na volledige triage: inzetten vervolgtraject lokale veld

Deze meldingen lijken sterk op voorgaande, maar zijn net anders. Deze meldingen zijn bijvoorbeeld niet van politie, waardoor niet volgens de gemeentelijke samenwerkingsafspraken kan worden afgeschaald. In deze meldingen wijst triage uit dat er duidelijkheid is over wat er aan de hand is (huiselijk geweld en/of kindermishandeling) en dat mensen bereid lijken om hulp te accepteren. Om deze reden besluit Veilig Thuis dat de melding toch wordt overgedragen aan lokale teams. De melding wordt hiervoor wel met het lokale team besproken.

Besluit na triage: inzetten bestaande hulpverlening

Triage wijst uit dat er al hulpverlening aanwezig is binnen het gezin/ systeem. Om deze reden besluit Veilig Thuis dat de melding wordt overgedragen aan deze hulpverlening. De melding wordt binnen het hulpverleningstraject besproken met betrokkenen en veiligheidsafspraken worden gemaakt.

Besluit na triage: inzetten interventie zonder onderzoek

Veilig Thuis legt contact met betrokkenen, de problematiek is helder en de inzet is gericht op het direct toe leiden naar een vervolgtraject, in veel gevallen vormen van (gespecialiseerde) hulpverlening. Veilig Thuis draagt zorg voor het opstellen van een plan voor veiligheid, hulpverlening en herstel. Veilig Thuis monitort de resultaten van het ingezette vervolgtraject gedurende een jaar. Dit traject is ook opgenomen in het handelingsprotocol van de VNG en in lijn met de regiovisie.

VVT

In het kader van het inzetten van een vervolgtraject vervult Veilig Thuis ook de rol van voorzitter van de Veilig Verder Teams in de verschillende gemeenten.

Besluit na triage: Inzetten vervolgtraject met onderzoek

In die situaties dat de bevoegdheid en de expertise van Veilig Thuis nodig zijn om helderheid te verkrijgen over de vraag of er sprake is van huiselijk geweld en/ of kindermishandeling, wordt er onderzoek ingezet.

In kaart wordt gebracht welke onderliggende problemen er zijn die moeten worden opgelost om tot duurzame veiligheid en herstel te komen. Veilig Thuis stelt in samenspraak met betrokkenen een plan op voor veiligheid, hulpverlening en herstel. Veilig Thuis monitort de resultaten van het ingezette vervolgtraject gedurende een jaar.

Taak	Beschikbare formatie 2019
Meldingen	83,9 (+5.6)

4.3 Taak 3: Coördinatie huisverbod

Wat willen wij bereiken?

Het doel van de functie Coördinatie huisverbod door Veilig Thuis is het verhogen van de effectiviteit van het huisverbod door het overzicht te bewaren, ondersteuning te bieden en te zorgen voor afstemming op hetgeen de hulpverlenende, gemeentelijke en strafrechtelijke partijen uitvoeren.

Wat gaan wij daarvoor doen?

In het kader van de Wet Tijdelijk Huisverbod voert Veilig Thuis de coördinatie uit. Veilig Thuis stelt het zorgadvies op voor de gemeenten (lees: de burgemeester) over het (niet) verlengen van het huisverbod en ondersteunt de procesregisseurs van de gemeenten (behandeling van voorlopige voorzieningen en beroepszaken bij de rechtbank). De coördinatoren werken samen met de andere partijen die betrokken zijn bij het huisverbod. Zij beoordelen de veiligheidsafspraken en brengen hun expertise in. Op het Veiligheidshuis is een team van coördinatoren werkzaam ten behoeve van bovengenoemde taken en om de uitvoering van de hulpverlening door de Reclassering Nederland, Algemeen Maatschappelijk Werk en Crisisdienst Jeugd gedurende een huisverbod op elkaar af te stemmen.

Taak	Beschikbare formatie 2019
Coördinatie huisverbod	6,1

4.4 Taak 4: Voorlichting

Wat willen wij bereiken?

Het doel van de functie voorlichting is bewustwording, kennisoverdracht en het aanreiken van handelingsvaardigheden aan professionals op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling. Hieronder vindt u per hoofdlijn de wijze waarop deze maatschappelijke doelen worden bereikt.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Veilig Thuis geeft voorlichting aan professionals over de verschillende vormen van huiselijk geweld en kindermishandeling en over de eigen werkwijze. Doelen van de voorlichting zijn verbetering van de signalering, ondersteunen van het werken volgens de meldcode en verbeteren van de samenwerking tussen Veilig Thuis en de samenwerkingspartners. De doelgroepen zijn alle *professionals* die betrokken zijn bij de signalering en de aanpak waarbij de nadruk ligt op het onderwijs, de gezondheidszorg en het lokale veld.

In de rol van expertisecentrum neemt Veilig Thuis deel aan de indicatiecommissie van AWARE. AWARE is een instrument in de aanpak van 'stalking'. Deze commissie komt elke week, indien er een aanvraag is ingediend, samen om te bepalen of de aanvraag gehonoreerd moet worden.

Taak	Beschikbare formatie 2019
Voorlichting	0,2

4.5 Ondersteuning: Overhead

Als gevolg van de vernieuwing van het Besluit, Begroting en Verantwoording (BBV), ingaande op 1 januari 2018, is in deze begroting een paragraaf m.b.t. taken Overhead opgenomen. Het doel is om de overhead bij gemeenten beter inzichtelijk te maken. Het nieuwe BBV schrijft voor dat gemeenten de overhead niet langer meer mogen toerekenen aan de afzonderlijke inhoudelijke taken.

Het doel van de paragraaf Overhead is het op een effectieve en efficiënte manier ondersteunen van de beleidsprogramma's. Kernpunten hierbij zijn:

- Een transparant inzicht in de omvang en samenstelling van de overhead;
- Een efficiënte en effectieve ondersteuning van het primair proces.

Het BBV schrijft voor dat de definitie van overhead uit Vensters voor bedrijfsvoering moet worden gebruikt. Deze definitie luidt: overhead is het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van het primaire proces.

Het taakveld overhead bevat de volgende onderdelen:

1. Salarissen management en ondersteuning
2. PIOFACH¹ (overheadtoeslag)
3. Overhead conform notitie BBV, Commissie BBV, d.d. Juli 2016 .

Per saldo heeft het opnemen van het taakveld Overhead geen effect op het totaal van de kosten. Het betreft enkel een wijze van presentatie.

Taak	Beschikbare formatie 2019
Overhead BBV leidinggevenden en ondersteuners primair proces*	12,6

* Inzet betreft alleen management en ondersteuning en is exclusief PIOFACH functies.

1 Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Automatisering/Administratie, Communicatie en Huisvesting en Facilitaire zaken

5 Begroting Veilig Thuis 2019

In onderstaande tabel zijn de lasten van Veilig Thuis per taak uiteengezet.

Tabel 4 Begroting Veilig Thuis Haaglanden 2019 (x € 1.000,- afgerond)

Taken	Personeel (I)	Overige goederen en diensten (II)	Overhead toeslag (III)	Begroting
1. Advies	568		568	
2. Meldingen	6.031		6.031	
3. Coördinatie en huisverbod	435		435	
4. Voorlichting	15		15	
Productievolume ontwikkeling 5,6 FTE	378		106	484
Totaal overhead specifiek VT taken en toerekening OCW- en DH brede lasten (Overheadtoeslag)		374	2.066	2.440
Indirecte kosten VT (BBV Overhead)	919			919
Totaal structureel	8.346	374	2.172	10.892
Incidentele kosten 2019 (kosten nieuwe huisvesting)		100		100
Totaal	8.346	474	2.172	10.992

Toelichting op kolommen tabel 4:

I Personeel: voor de berekening van de personele lasten is, zoals gebruikelijk binnen de dienst OCW Den Haag, het aantal fte vermenigvuldigd met de standaard salariskosten op jaarbasis.

II Overige goederen en diensten: betreft niet personele lasten voor specifieke Veilig Thuis taken en bevat lasten voor bedrijfsapplicaties, de tolkkosten en de kosten extra beveiliging.

III Overhead toeslag: Toerekening OCW- en Den Haag brede lasten: de overheadpost voor Veilig Thuis is gebaseerd op een vaste vuistregel van € 20.000 per fte, zoals bij GGD, maar voor huisvesting zijn hier de reële huisvestingslasten opgenomen in plaats van het daarvoor in Den Haag bestaande normbedrag. Dat resulteert, uitgaand van 115,4 fte (114,4 fte en 1 fte directeur) in overhead van € 18.820 per fte. De huisvestingskosten zijn op basis van een huurcontract dat afgesloten is onder toen gunstige marktomstandigheden. Voor huisvestingskosten geldt dat bij het aflopen van het huurcontract de huurlasten geactualiseerd zullen worden op basis van marktontwikkelingen.

5.1 Begroting Veilig Thuis 2019

In onderstaande tabel is de voorgestelde begroting voor 2019-2022 uiteengezet.

Tabel 5 Meerjarenbegroting VT 2019-2022 (x € 1.000,-)

	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
1) Vastgestelde meerjarenbegroting d.d. 15 december 2017	10.082	10.062	10.062	10.062
2) Correctie t.o.v. begroting 2018	-157	-157	-157	-157
3) Investeringsorganisatieontwikkeling	150	150	150	150
4) Toename huurlasten pand VT a.g.v. verhuizing	122	244	244	244
5) Incidentele kosten nieuwe huisvesting	100			
6) Voorjaarsbrief	372	394	394	394
7) Correctie tov Voorjaarsbrief (organisatieontwikkeling)	70	70	70	70
8) Productievolumen ontwikkeling o.b.v. 2017	484	484	484	484
9) Loon- en prijsontwikkeling	142	142	142	142
Totaal ontwikkelingen lasten	910	932	932	932
Programmabegroting VT	10.992	10.994	10.994	10.994

Toelichting op tabel 5 meerjarenbegroting VT 2019-2022

- 1.) Vastgestelde meerjarenbegroting conform vastgestelde begroting 2018 d.d. 15 december 2017.
- 2.) Correctie t.o.v. begroting 2018. Ondanks dat cijfermatige opstellingen met veel beleid en in samenspraak met de financiële werkgroep tot stand zijn gekomen, blijkt dat er in de begroting 2018 lasten zijn meegenomen die een externe financiële dekking hebben.
- 3.) Investeringsorganisatieontwikkeling, meerjarig verwerkt conform Voorjaarsbrief 2019 (VJB 2019).
- 4.) Toename huurlasten pand VT a.g.v. verhuizing, meerjarig verwerkt conform de VJB 2019.
- 5.) Incidentele kosten nieuwe huisvesting verwerkt conform de VJB 2019.
- 6.) Totaal van de Voorjaarsbrief exclusief de in die brief genoemde verwerking van Clavis ad € 20.000. Dit bedrag was al opgenomen in de vastgestelde meerjarenbegroting 2018.
- 7.) Correctie van de lasten van organisatieontwikkeling op basis van reële lasten van managementuitbreiding 2 fte. Financieel verschil € 70.000.
- 8.) Productievolumen ontwikkeling 2017 capaciteitsuitbreiding van 5.6 fte a € 484.000.
- 9.) Loon en prijsontwikkeling. Indexering:
In aansluiting op de "Kaderbrief begroting 2019 Gemeenschappelijke Regelingen" is de begroting geïndexeerd voor de componenten Loonstijging en Materiële kostenstijging.
De indexering sluit aan op de MEV cijfers die in september 2017 zijn gepubliceerd.

In onderstaande tabel zijn de lasten conform het financieel statuut over de verschillende gemeenten verdeeld. Ook is hierin een lastenverdeling opgenomen conform de voorwaarden van het BBV.

Tabel 6 Bijdragen lasten begroting VT 2019, onderverdeeld naar taakvelden BBV (x € 1.000,-)

Taakvelden BBV	Delft	D-H	L-V	M-D	P-N	Rsw	Wa	We	Ztm	Externe bijdrage	Totaal
0.4 Ondersteuning organisatie (Overhead VT)	306	2.267	144	23	86	116	44	187	292		3.465
6.81 Geëscaleerde zorg 18+ (VT)	285	1.474	0	0	0	0	0	0	0		1.758
6.82 Geëscaleerde zorg 18- (VT)	380	3.452	312	49	186	253	95	406	635		5.769
Totaal	971	7.193	456	72	271	369	139	594	927		10.992

Tabel 7 Meerjarenbegroting VT 2019, onderverdeeld naar taakvelden BBV (x € 1.000,-)

	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Programma Veilig Thuis				
6.81 Geëscaleerde zorg 18+ (VT)	1.758	1.758	1.758	1.758
6.82 Geëscaleerde zorg 18- (VT)	5.769	5.769	5.769	5.769
Totaal programma Veilig Thuis	7.527	7.527	7.527	7.527
Programma Overhead				
Totaal overhead HR, ov Pers. Lasten en huisvesting	2.072	2.194	2.194	2.194
Totaal overhead BBV leidinggevende primair proces	919	919	919	919
Totaal overhead specifiek VT taken	374	354	354	354
Incidentele lasten	100			
Totaal programma Overhead	3.465	3.467	3.467	3.467
Totaal Begroting VT	10.992	10.994	10.994	10.994

5.2 Financiering begroting Veilig Thuis 2019

Onderstaande tabel toont de totale bijdrage voor pakket Veilig Thuis per gemeente. De totale begroting ad € 10,99 mln. zal worden gedekt door een bijdrage van de gemeenten ad € 10,99 mln. Onderstaand is een toelichting gegeven op de verschillende bijdragen.

Tabel 8 Totale bijdrage voor pakket Veilig Thuis per gemeente 2019 (x € 1.000,-)

	Totaal baten 2019	Delft	D-H	L-V	M-D	P-N	Rsw	Wa	We	Ztm	Totaal
1) WMO	2.568	416	2.152	-	-	-	-	-	-	-	-
Jeugd											
1. Aandeel in de productietijd VT		5,94%	62,45%	5,08%	0,64%	2,82%	4,28%	1,48%	6,39%	10,91%	100%
Bijdrage dekking variabele lasten	6.826	406	4.263	347	44	193	292	101	436	745	
2. Inwoners realisatie 01-01-2018 (CBS)		102.280	531.935	74.947	19.337	53.644	52.197	26.102	107.488	124.719	1.092.649
		9,36%	48,68%	6,86%	1,77%	4,91%	4,78%	2,39%	9,84%	11,41%	100%
Bijdrage dekking vaste lasten	1.498	140	729	103	27	74	72	36	147	171	
2) Totaal structureel	10.892	962	7.144	449	70	266	364	137	584	916	
3) Totaal incidenteel (frictiekosten)	100	9	49	7	2	5	5	2	10	11	
Totaal begroting VT	10.992	971	7.193	456	72	271	369	139	594	927	

1.) WMO - Streven is dat eind 2018 de Regiovisie van huiselijk geweld en kindermishandeling 2019-2022 gereed is. Daarin zijn de gezamenlijke ambities voor de jaren 2019-2022 opgenomen. Onderdeel van deze regiovisie zijn de ambities en de hierbij horende middelen voor Veilig Thuis. Voor de begroting 2019 is gerekend met de WMO bedragen zoals ook gehanteerd voor de begroting 2018. Ondanks dat het risico voor het vervallen van deze middelen laag is in de risicoparagraaf melding gemaakt van dit potentiële risico van € 2.568 mln.

De verwachting is dat de bijdrage in 2019 gelijk blijft aan de bijdrage in 2018. Eind 2018 is de Regiovisie aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling 2019-2022 gereed. Een mogelijke correctie in de hoogte per financieringsbron wordt dan geëffectueerd.

De bijdragen per deelnemende gemeente, onderverdeeld naar taakvelden BBV zijn als volgt:

Tabel 9 Bijdragen baten begroting VT 2019, verdeeld naar taakvelden BBV (x € 1.000,-)

Taakvelden BBV	Delft	D-H	L-V	M-D	P-N	Rsw	Wa	We	Ztm	Externe bijdrage	Totaal
6.81 Geëscaleerde zorg 18+ (VT)	416	2.152	0	0	0	0	0	0	0	2.568	1.758
6.82 Geëscaleerde zorg 18- (VT)	555	5.041	456	72	271	369	139	594	927	8.424	5.769
Totaal	971	7.193	456	72	271	369	139	594	927	10.992	10.992

Tabel 10 Bijdragen baten begroting VT 2019, verdeeld naar taakvelden BBV (x € 1.000,-)

Gemeente	Bijdrage 2018	Bijdrage 2019	Stijging t.o.v. 2018
Delft	999	971	-28
Den Haag (gemeente)	6.762	7.193	431
Leidschendam-Voorburg	429	456	27
Midden-Delfland	68	72	4
Pijnacker-Nootdorp	244	271	27
Rijswijk	341	369	28
Wassenaar	137	139	2
Westland	472	594	122
Zoetermeer	941	927	-14
Totaal Bijdragen	10.393	10.992	599

6 Paragrafen

6.1 Bedrijfsvoering

In 2019 ligt de focus op de koppeling tussen doelstellingen, activiteiten en middelen en het verder inrichten en verbeteren van de bedrijfsvoering.

Om het inzicht, de sturing en de tijdigheid van afstemming/informatievoorziening te verbeteren wordt er in deze begroting een aantal verbeteringen in de bedrijfsvoering voorgesteld:

1. Onderzoek naar meldingenregistratie, de productiecapaciteit en productienormen (inclusief de normeringen voor productie en verzuim);
2. Voorstel voor formatieberekeningen voor vaste capaciteit 2019 en verder;
3. Voorstel voor inzet en afrekening flexibele schil;
4. Kostencalculatie voor de incidentele verhuis- en inhuiskosten VT in 2019;
5. Voorstel voor Clavis verbeteringen en efficiencymaatregelen;

Ontwikkeling bedrijfsvoering

1. Vervolg geven aan het stroomlijnen en uitbalanceren van de werkprocessen van Veilig Thuis. Dit in samenhang met het verbeteren van de ondersteunende processen waarvoor ICT (Clavis) zeer essentieel is;
2. Deze processen relateren aan de bewerkingstijden en producten van Veilig Thuis en daarmee een goede basis leggen voor de begroting van 2019. Doelstelling zou een productenbegroting moeten worden per 2019 waarbij een directe relatie gaat ontstaan tussen de productieomvang (de externe vraag naar advies, meldingen en informatie), aantallen, processen (bewerkingstijden) en personele capaciteit. Die relatie is nu voor een deel aanwezig maar, zoals we bij de opstellen van de begroting 2018 hebben vastgesteld, voor aanscherping vatbaar.
3. Het invoeren van procesmanagement, dat wil zeggen het ontwikkelen van een cultuur van continu verbeteren om ervoor te zorgen dat doorlooptijden (en daarmee wachttijden) worden teruggebracht, processen worden gestroomlijnd en gebalanceerd en medewerkers en management worden getraind om op de werkvloer verbeteringen te realiseren.

6.2 Informatieparagraaf

Er wordt halfjaarlijks gerapporteerd aan de GR over de voortgang van VT.

De rapportagecomponenten zijn:

- Ontwikkeling van wachtlijsten en kwalitatieve ontwikkelingen.
- Productieaantallen per gemeente en per product i.r.t. begroting en realisatie.
- Risico's en ontwikkelingen die mogelijk effect hebben op de realisatie binnen de vastgestelde begroting (vaste prijsafspraken).
- Bedrijfsvoeringontwikkelingen.

6.3 Risico's

Voor de risico's wordt aangesloten op de risico's waarvan in het financieel statuut is vastgesteld dat de GR hiervoor (mede) risicodragers is. Voor elk van die risico's volgt een korte toelichting.

Risico's voor begroting n.a.v. gewijzigd beleid conform de Voorjaarsbrief 2019

#	Risico	Financiële impact	Kans	Toelichting
1	Onvoldoende dekking vanuit rijksmiddelen voor impact van beleidswijziging meldingen. De aanscherping van de Wet verplichte meldcode (ingangsdatum 1 januari 2019). Deze aanscherping van de Meldcode heeft zowel inhoudelijk (investeringen in processen en ICT) als formatieve consequenties. De berekeningen uit de impactanalyse (Programma-aanscherping en verbetering meldcode en werkwijze veilig thuis Juni 2017) zijn er verschillende scenario's denkbaar. In de Voorjaarsbrief is rekening gehouden met een midden scenario en een financiële impact van € 3.3 mln.	€ 3.3 mln. structureel (midden scenario) Incidentele implementatie en voorbereidingskosten nog niet te bepalen.	Laag	Hoogstwaarschijnlijk dekking vanuit het Rijk.
2	Onvoldoende duidelijk en geen dekking. Impact van MDA++ De landelijke afspraken zijn erop gericht om tussen de centrumgemeenten en VWS per 1-1-2019 te komen tot een aanpak en de consequenties in kaart te brengen. Veilig Thuis en gemeenten moeten er scherp op zijn dat de financiële druk vanuit het Rijk niet bij gemeenten terecht komt. En dat dus de verhoogde lasten gepaard gaan met voldoende dekking vanuit het Rijk.	Nog niet te bepalen. Verwachting kosten structureel en incidenteel.	Laag	Hoogstwaarschijnlijk dekking vanuit het Rijk
3	Onvoldoende dekking van de incidentele kosten van nieuwe huisvesting. Het huurcontract loopt medio juni 2019 af. In de Voorjaarsbrief is een indicatie opgenomen over de verhuislasten. In de begroting van 2019 is rekening gehouden met het normbedrag van € 100.000. Het is afhankelijk van nieuwe huisvesting die gevonden moet worden hoe deze lasten in 2019 uit gaan pakken; Gelet op verbouwing en inrichtingseisen etc.	€ 120.000 incidenteel. (Bovengrens impact incidentele kosten uit Voorjaarsbrief 2019.) Werkelijke calculatie op basis van separaat voorstel	Hoog	De gemeente Den Haag doet haar uiterste best om zo spoedig mogelijk aan het AB een specificatie te overleggen over de werkelijk verwachte lasten voor de onontkoombare verhuizing.
4	Onvoldoende capaciteit voor verwerking stijging productieaantallen. In 2017 is een forse stijging zichtbaar van zowel meldingen als adviezen. Wanneer deze lijn doorzet heeft dit effect op de benodigde capaciteit.	Hoogte van Incidentele of structurele lasten nog nader te bepalen.	Hoog	Er gaat in 2018 een onderzoek plaatsvinden naar de productie, de productiecapaciteit, de flexibele schil en de formatie van VT. Er wordt een separaat voorstel gedaan richting het AB.
5	Onzekerheid over dekking vanuit Regiovisie Aangezien de regiovisie 2019-2022 nog niet formeel is vastgesteld is er nog geen zekerheid over de WMO-middelen die door de centrumgemeenten ter beschikking worden gesteld.	Maximaal risico: € 2.56 mln.	Laag	Hoogstwaarschijnlijk continuïteit van de WMO middelen uit de regiovisie.
6	Onvoldoende vast personeel Werving van personeel gaat moeizaam gelet op de huidige markt. Om een optimale bezetting te realiseren is eigen personeel noodzakelijk. Risico bij niet voldoende eigen personeel is de noodzaak tot inhuur of oplopende wachtlijsten. Kosten inhuur aanmerkelijk hoger dan eigen personeel. Ook de sturing op verzuim dient nader te worden bezien. In de huidige productiecijfers is rekening gehouden met een normcijfer van 3% terwijl de werkelijkheid en de Verbaan normering hoger ligt.	Nog niet te bepalen	Hoog	De gemeente Den Haag doet haar uiterste best om de personele bemensing gereed te krijgen. Productiecijfers worden meegenomen in onderzoek.
7	Onvoldoende duidelijkheid over besparingen met Clavis In de begroting van 2018 is in de meerjarenbegroting een besparing opgenomen (de overheadkosten kwaliteitsverbetering ICT-systeem Clavis (a.g.v. minder inhuur) nemen in 2019 af met € 20.000 tot € 364.000 en worden vanaf 2020 structureel € 344.000). De besparing is nog niet gealloceerd en ook de ontwikkeling van Clavis dient verder uitgewerkt te worden.	€ 20.000 structureel, incidentele lasten doorontwikkeling nog nader te bepalen	Midden	Voorstel voor doorontwikkeling Clavis en besparingspotentieel.

Risico's uit programmabegroting 2018

Voor de volledigheid zijn de risico's uit de programmabegroting 2018 opgenomen. Deze risico's zijn gelet op de recente vaststellingsdatum van deze begroting (december 2017) en de beperkte ervaring met de werking in en met de nieuwe organisatiestructuur onverminderd aannemelijk.

Risico

9 Indexering.

Indexering van kosten die in de praktijk hoger is dan de indexering waarmee op basis van de voorcalculatie rekening is gehouden.

10 Weerstandsvermogen.

Tot het moment dat de bedrijfsvoering VT en de opbouw van weerstandsvermogen in de GR op orde zijn, zal rekening worden gehouden met een extra bijdrage van de deelnemende gemeenten die het mogelijk maakt om een flexibele schil in te zetten.

11 Calamiteiten in de dienstverlening.

die leiden tot aantoonbaar hogere kosten voor de dienstverlening (uitbraak infectieziekten, maatschappelijke calamiteiten), voor zover deze kosten niet binnen in de dienstverleningsovereenkomst overeengekomen bandbreedtes vallen.

12 Calamiteiten in de bedrijfsvoering.

die maken dat de kosten aantoonbaar fors hoger zijn (bijv. cyberattack, ICT kosten die niet van tevoren waren te voorzien).

13 Veranderingen in (de interpretatie van) het fiscale regime.

De definitieve fiscale analyse kan pas gemaakt worden nadat ook de dienstverleningsovereenkomst geconcretiseerd is.

14 Risico's in de bedrijfsvoering.

Er worden risico's onderkend in de bedrijfsvoering en de hoeveelheid werk, waarvoor het wenselijk kan zijn om in de begroting en de uitvoeringsovereenkomst een maatregel te treffen in de vorm van een flexibele schil. Dit betreft:

- onzekerheid over de benodigde personele inzet doordat de bedrijfsvoering nog in ontwikkeling is;
- onzekerheid over de benodigde extra of juist minder capaciteit om te voorkomen dat door sterke fluctuaties in de instroom wachtlijsten ontstaan.

Bijlage A

Opsplitsing Externe bijdrage

De WMO bijdrage van de centrumgemeenten Delft en Den Haag (dit is onderdeel van de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang) is gelijk aan de bedragen die hiervoor zijn afgesproken in het regionale beleidsplan. Dit is voor de periode t/m 2018 de Regiovisie aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Hierin is voor Delft een bijdrage van € 416.000 en voor Den Haag een bijdrage van € 2,152 mln. opgenomen. De rest van de begroting van Veilig Thuis wordt gefinancierd door Jeugd, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen beschikbaarheid en gebruik.

Tabel A1: dekking begroting Veilig Thuis WMO/Jeugd (x € 1000,-)

Dekking door WMO Den Haag	2.152
Dekking door WMO Delft	416
Dekking door Jeugd (inclusief frictiekosten)	8.424
Begroting Veilig Thuis	10.992

Het aandeel vaste lasten is conform de begrotingssystematiek van 2018 verdeeld op basis van het aantal inwoners. Hierbij zijn als vaste lasten aangemerkt alles behalve de personeelslasten. Het percentage vaste lasten bedroeg in de vastgestelde begroting van 2018 18%.

De variabele lasten worden verdeeld op basis van gebruik. Hierbij zijn als variabele lasten aangemerkt de personeelslasten. Het percentage variabele lasten bedroeg in de vastgestelde begroting van 2018 82%.

De berekende vaste lasten inclusief de frictiekosten (eenmalig), worden verdeeld naar rato van het aantal inwoners van het jaar t-1. Zo is voor de begroting 2019 uitgegaan van de verhouding van het aantal inwoners per 1 januari 2018 conform CBS (Statline).

Tabel A2: vaste lasten inclusief de frictiekosten (eenmalig in 2019) per gemeente (x € 1000,-)

Gemeente	Inwoneraantal 1 januari 2018	Aandeel	Aandeel €
Delft	102.280	9,36%	150
Den Haag (gemeente)	531.935	48,68%	778
Leidschendam-Voorburg	74.947	6,86%	110
Midden-Delfland	19.337	1,77%	28
Pijnacker-Nootdorp	53.644	4,91%	78
Rijswijk	52.197	4,78%	76
Wassenaar	26.102	2,39%	38
Westland	107.488	9,84%	157
Zoetermeer	124.719	11,41%	182
Totaal beschikbaarheids-bijdragen	1.092.649	100,00%	1.598

Veilig Thuis Haaglanden

Waldeck Pyrmontkade 872
2518 JS Den Haag

(070) 346 97 17 / 0800-2000
info@veiligthuishaaglanden.nl

GGD Haaglanden

Westeinde 128
2512 HE Den Haag

Postbus 16130
2500 BC Den Haag

(088) 355 01 00
info@ggdhaaglanden.nl

Reactie bestuur GR GGD en VT Haaglanden op Zienswijzen gemeenten over de ontwerpbegroting 2019

AB 2018/025-a

versiedatum 13-06-2018 (n.a.v. bespreking in DB)

Pag. 1 van 19

Algemeen

Ons bestuur pakt de verschillende door de raden aangedragen aandachtspunten op aan de hand van een ontwikkelagenda. Doel hiervan is om de werkwijze van GGD en VT verder te verbeteren en de GR toekomstbestendig te maken. We geven deze ontwikkelagenda vorm langs drie gelijktijdig in te zetten sporen:

Spoor 1: Implementatie governance

Centraal op dit spoor staat de verdere invulling van onze opdrachtgeverrol in relatie tot de gemeente Den Haag als opdrachtnemer. Deze relatie moet verder vorm krijgen binnen de kaders van de regeling en het financieel statuut van de GR ten aanzien van de verdeling van rollen en risico's. We richten ons daarbij op de volgende opgaven:

- a. We versterken de rolvastheid in de verhouding tussen Dagelijks Bestuur, DPG/DVT en Gemeente Den Haag, met concrete afspraken over invulling van ieders rol, de overlegstructuur en overlegagenda's;
- b. We verbeteren de informatievoorziening over de resultaten, uitvoeringskosten, knelpunten en risico's, zowel in de begroting als in tussenrapportages en verantwoordingen;
- c. We benutten gezamenlijk opgezette onderzoeken naar doelmatigheid van GGD en VT;
- d. Ons bestuur ziet toe op verdere harmonisatie van de overheadtoerekening en maakt daarbij afspraken over toekomstige huisvestingskosten voor VT;
- e. Ons bestuur zoekt met de gemeentebesturen van Den Haag en Delft afstemming over de centrumgemeentebijdragen Huiselijk Geweld en Aanpak kindermishandeling, vanwege het spanningsveld rond de landelijke beleidsontwikkelingen VT en de daaraan gerelateerde centrumgemeentefinanciering.

Spoor 2: Missie, visie en positionering

Op ons tweede ontwikkelspoor formuleren wij samen met de deelnemende gemeenten en de uitvoeringsorganisaties een toekomstbestendige missie en visie voor GGD en VT. Dit is nodig om meer opgavengericht te kunnen gaan werken. Belangrijke thema's hierin zijn:

- a. Heldere positionering en rolbepaling in het sociale domein, zodat we samenhang kunnen aanbrengen tussen de inzet van GGD en VT en de inzet van partners in de keten(s) waarin zij opereren;
- b. Onderzoek naar de mogelijkheden en beperkingen van samenwerking tussen GGD en VT onderling;
- c. Afstemming met gemeenten over de rol van de GGD in het kader van de Omgevingswet.

Spoor 3: Ontwikkeling Opgavengericht werken

Het derde spoor gaat over het sturen op de opgaven voor GGD en VT, en daaraan gerelateerd de sturing op de te leveren resultaten en middeleninzet.

Op dit spoor pakken wij het volgende op:

- a. In een nieuwe Code Goed Bestuur maken we expliciet hoe het bestuur van de GR invulling geeft aan het sturen op de opgaven waar het voor staat;
- b. We pakken ook specifiek de opgave op om actief te sturen in de keten, zodat er geen afwenteling optreedt naar Veilig Thuis ten gevolge van ineffectiviteit elders in de keten;
- c. We faciliteren de resultaatsturing door meer samenhang aan te brengen in de informatievoorziening over opgaven, resultaten en middelen;
- d. We vergroten de voorspelbaarheid van de gemeentelijke bijdragen, door in beeld te brengen hoe de opgaven zich in meerjarenperspectief ontwikkelen. Bij de financiële vertaling daarvan bekijken we welke onzekerheden en risico's er zijn, en of we door opbouw van weerstandsvermogen fluctuaties kunnen beperken.

Reactie bestuur GR GGD en VT Haaglanden op Zienswijzen gemeenten over de ontwerpbegroting 2019

AB 2018/025-a

versiedatum 13-06-2018 (n.a.v. bespreking in DB)

Pag. 2 van 19

Gemeente	Reactie en vraag	Antwoord
Delft	Algemeen 1. Verzoek aan uitvoeringsorganisatie om kosten van de bedrijfsvoering beheersbaar te houden. Gemeente acht het daarom noodzakelijk dat de uitvoeringsorganisaties de ontwikkelingen monitoren en het bestuur en gemeente tijdig op de hoogte stellen indien de werkelijke kosten afwijken van de begrote kosten. 2. Zoals afgesproken de harmonisatie van de toerekening van overhead in 2018 laten plaatsvinden. Na harmonisatie dienen bedrijfsvoering kosten verdisconteerd te zijn in standaard toerekening van overhead (en daarmee de verantwoordelijkheid van de uitvoeringsorganisaties). Met gemeente Den Haag afspreken dat harmonisatie van de toerekening van overhead voor de begroting 2020 e.v. zal worden geëffectueerd. GGD Haaglanden 3. Gemeente spreekt zich positief uit over de eerste stappen die zijn gezet in de begroting 2019 om invulling te geven aan resultaatgericht werken. Gemeente vindt het van belang dat de uitvoeringsorganisatie GGD en de deelnemende GR gemeenten gezamenlijk werken aan de dóórontwikkeling van resultaatgerichte sturing. 4. Gemeente vraagt aandacht voor - de visieontwikkeling door de GGD om dit in samenspraak met de deelnemende gemeente te doen. - de samenhang tussen de verschillende taken zoals opgenomen in de begroting en de inzet van strategische ketenpartners in de omgeving van de GGD, zoals welzijnsorganisaties, serieus te onderzoeken.	Algemeen 1. Ons bestuur geeft hier invulling aan door de uitvoeringsorganisatie te houden aan de gemaakte afspraken over budgetten en prestaties. Daarbij bewaakt ons bestuur de GR-budgetten door, in samenwerking met de uitvoeringsorganisaties, eventuele afwijkingen van werkelijke kosten ten opzichte van begrote kosten zo spoedig mogelijk kenbaar te maken. Daarnaast investeert ons bestuur in doelmatigheidsonderzoeken en in de versterking van de resultaatsturing om meer grip te krijgen op de prijs-kwaliteitverhouding van de dienstverlening. Dit laatste is een groeiproces dat opdrachtgever en opdrachtnemer gezamenlijk doorlopen. 2. Ten aanzien van de overhead wordt in 2018 een doelmatigheidsonderzoek binnen de GGD uitgevoerd. Mede op basis daarvan wordt gekeken wat een reële geharmoniseerde overheadtoerekening is, en welke interne dienstverlening daarin dan bekostigd is. In de begroting 2020 van de GR moet dit tot uiting komen. GGD Haaglanden 3. Ons bestuur deelt deze opvatting, zie antwoord bij vraag 1. De ontwikkeling van de resultaatsturing staat op de agenda van het nieuwe bestuur. In 2018 wordt het ontwikkeltraject uitgelijnd. 4. Nu de herijking afgerond is en er een nieuw bestuur geïnstalleerd is, willen we in samenwerking met de deelnemende gemeenten en de uitvoeringsorganisaties een visie uitwerken op de rol van GGD en VT in de ketens waarin zij opereren. Deze visie-ontwikkeling hangt direct met de resultaatsturing. Graag willen dit ook periodiek aan de orde stellen in het AB conform de wensen die eerder in het AB zijn geuit.

Reactie bestuur GR GGD en VT Haaglanden op Zienswijzen gemeenten over de ontwerpbegroting 2019

AB 2018/025-a

versiedatum 13-06-2018 (n.a.v. bespreking in DB)

Pag. 3 van 19

Gemeente	Reactie en vraag	Antwoord
Vervolg Delft	5. Gemeente is van mening dat de positionering en de rol van de GGD in het sociale domein de komende tijd, in goed overleg tussen de GGD en de gemeenten, nader verkend en geconcretiseerd dient te worden. Gemeente staat positief tegenover de nieuwe ontwikkeling van de Omgevingswet die het belang benadrukt van gezondheid in de fysieke leefomgeving. Gemeente vraagt de GGD om de deelnemende gemeenten tijdig te betrekken bij de vormgeving van de nieuwe rol van de GGD in dit kader. 6. Gemeente vraagt aandacht voor samenwerking tussen de beide uitvoeringsorganisatie van GGD en VT Haaglanden. 7. In de begroting 2019 is de invulling van de taakstelling € 481.000 verwerkt. Daarnaast is afgesproken dat in 2018 een doelmatigheidsonderzoek zal plaatsvinden in het kader van de invulling van het 2^e deel van de taakstelling, hetgeen moet leiden tot een zo efficiënt mogelijk ingerichte bedrijfsvoeringorganisatie. Gemeente verwacht dat de evaluatie van de financieringssystematiek van de taken gezondheidsbevordering en epidemiologie daarin wordt mee genomen. Gemeente verzoekt om met de Gemeente Den Haag af te spreken dat de aangekondigde doelmatigheidsonderzoeken zo snel mogelijk plaats zullen vinden en nadere afspraken te maken over de invulling van de hieraan gekoppelde taakstelling voor 2019. VT Haaglanden 8. Gemeente is positief over -dat Veilig Thuis haar definitieve organisatie vorm heeft gekregen en onder publieke aansturing is gebracht; - dat het Veilig Thuis is gelukt om, ondanks de inzet die dit heeft gevraagd, in 2017 7% meer meldingen en 19 % meer adviezen te verwerken.	5. Het bestuur wil dit meenemen in de acties genoemd bij het antwoord op vraag 4. 6. Ons bestuur wil hier vanuit twee invalshoeken aandacht aan geven. In het uitwerken van de visie op de positie van GGD en VT in hun ketens en in het onderzoeken van doelmatigheid en kansen om daarin middelen voor ondersteuning gezamenlijk te benutten. 7. Het bestuur zal met de gemeente Den Haag afstemmen over doel, scope en opzet van de in de komende periode uit te voeren doelmatigheidsonderzoeken. In ieder geval zal voor Epidemiologie en Gezondheidsbevordering in 2018 een doelmatigheidsonderzoek worden uitgevoerd. Aan de hand van de uitkomsten zullen wij bezien of en hoe aan verdere doelmatigheidsverbetering invulling kan worden gegeven. Het bestuur ziet de doelstelling van het doelmatigheidsonderzoek in die zin los van een eventuele evaluatie van de financieringssystematiek, omdat nog niet direct het oogmerk is om de in de herijking op dit punt gemaakte financieringsafspraken te herzien. VT Haaglanden 8. Het bestuur deelt dit standpunt. In 2018 wordt binnen VT door een externe partij een onderzoek uitgevoerd om te bezien welke relaties er zijn tussen de instroom van de verschillende typen meldingen, de achterliggende oorzaken van fluctuaties in meldingen, de capaciteit die VT moet inzetten voor de verschillende typen meldingen en de mogelijkheden om hierop te sturen. De uitkomsten van dit onderzoek worden gebruikt om beter inzicht te krijgen in meerjarige ontwikkelingen (voorspelbaarheid vergroten).

Reactie bestuur GR GGD en VT Haaglanden op Zienswijzen gemeenten over de ontwerpbegroting 2019

AB 2018/025-a

versiedatum 13-06-2018 (n.a.v. bespreking in DB)

Pag. 4 van 19

Gemeente	Reactie en vraag	Antwoord
Vervolg Delft	9. De bijdrage van de regiogemeenten aan de kostenstijging als gevolg van de definitieve inrichting van de organisatie is <u>eenmalig</u>. Vanaf 2020 moeten kosten inzake bedrijfsvoering de verantwoordelijkheid zijn van de uitvoeringsorganisatie. Wij verwijzen hiertoe naar het bovenstaande verzoek inzake de harmonisatie van de overheadkosten. 10. Gemeente verzoekt om met de gemeente Den Haag af te spreken dat in 2018, naast het onderzoek naar de bedrijfsvoering, onafhankelijk onderzoek plaatsvindt naar de groei van het aantal meldingen en adviezen en de mogelijk te nemen beheersmaatregelen, zodat de regiogemeenten inzicht kan worden gegeven in het meerjarig perspectief inzake de groei van VT en de hieraan verbonden kosten. 11. Evaluatie laten plaatsvinden van de gekozen verdeelsleutel, in samenhang met de regiovisie, eind 2018 voor een evenwichtige verdeling van de kosten over de regiogemeenten en een evt. bijstelling in de begroting 2020 kan worden toegepast. 12. En onderzoeken in hoeverre het mogelijk en wenselijk is de GR een eigen weerstandsvermogen op te laten bouwen zodat fluctuaties in de gemeentelijke bijdragen in de toekomst kunnen worden voorkomen. 13. Na de vergadering van het Algemeen Bestuur op 9 juli 2018, waarin de begroting 2019 wordt vastgesteld, dient de raad geïnformeerd te worden over wat er met de zienswijze is gebeurd.	9. Zie ook het antwoord bij vraag 2. Daarnaast is belangrijk dat het bestuur de afweging maakt om een reële hoeveelheid middelen passend bij de uitvoeringsopdracht beschikbaar te stellen. In de GR en het financieel statuut is vastgesteld hoe de bedrijfsvoering risico's zijn verdeeld tussen opdrachtgever en opdrachtnemer. 10. Zie antwoord bij vraag 8. In het onderzoek bij Veilig Thuis wordt niet alleen gekeken naar de mogelijkheden om de productieomvang en het capaciteitsbeslag te beïnvloeden, maar ook om de ontwikkeling daarvan in de komende jaren te voorspellen danwel beter voorspelbaar te maken. 11. De actualisatie van de regiovisie vindt plaats buiten de bevoegdheid van ons bestuur, onder verantwoordelijkheid van de centrumgemeenten Delft en Den Haag. De gevolgen van die actualisatie worden zo tijdig mogelijk verwerkt in de begroting van de GR. Hierin zijn we wel afhankelijk van wanneer de actualisatie van de regiovisie is afgerond. Ons bestuur spant zich in om de actualisatie van de regiovisie, de evaluatie van de financieringssysteem voor VT en de uitwerking in de begroting zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen. 12. De mogelijkheid om weerstandsvermogen op te bouwen is in de GR en het financieel statuut geregeld. In de komende periode bekijkt ons bestuur of deze mogelijkheid moet worden benut met het oog op de voorspelbaarheid van de bijdragen van de gemeenten. Hierbij worden ook de uitkomsten van het onderzoek binnen VT meegenomen. 13. Hieraan wordt op de reguliere wijze invulling gegeven.

Reactie bestuur GR GGD en VT Haaglanden op Zienswijzen gemeenten over de ontwerpbegroting 2019

AB 2018/025-a

versiedatum **13-06-2018** (n.a.v. bespreking in DB)

Pag. 5 van 19

Gemeente	Reactie en vraag	Antwoord
Den Haag	Geeft een positieve zienswijze af voor de begroting 2019 en en de begrotingswijziging 2018 en vraagt het bestuur van de GR GGD/VT toe te zien op: 1. Het verder verbeteren van de transparantie en inzichtelijkheid van de begrotingen GGD en VT met name als het gaat om de relatie tussen capaciteitsinzet en te behalen resultaat; 2. Verdere verbeteringen van de wijze van werken van de GGD en VT te realiseren, met als doel een toekomstbestendige GGD en VT.	1. Met de bedoeling om de resultaatsturing te versterken zal een van de maatregelen zijn om in de begroting meer inzicht te geven in te behalen resultaten in relatie tot de daarvoor beschikbaar te stellen middelen; 2. Ons bestuur zal actief verder invulling geven aan het opdrachtgeverschap en samen met de uitvoeringsorganisaties werken aan de GR-budgetbeheersing en aan de voorspelbaarheid van de begroting.

Gemeente	Reactie en vraag	Antwoord
Leidschendam - Voorburg	Algemeen 1. Zoals afgesproken de harmonisatie van de toerekening van overhead in 2018 laten plaatsvinden. Na harmonisatie dienen bedrijfsvoering kosten verdisconteerd te zijn in standaard toerekening van overhead (en daarmee de verantwoordelijkheid van de uitvoeringsorganisaties). Met gemeente Den Haag afspreken dat harmonisatie van de toerekening van overhead voor de begroting 2020 e.v. zal worden geëffectueerd. GGD Haaglanden 2. Gemeente vindt het van belang dat in het vervolgtraject van resultaatgericht werken de uitvoeringsorganisatie GGD en de deelnemende GR gemeenten gezamenlijk werken aan de dóórontwikkeling van resultaatgerichte sturing. 3. Gemeente vraagt aandacht voor - de visieontwikkeling door de GGD om dit in samenspraak met de deelnemende gemeente te doen.	Algemeen 1. Zie antwoord 2 Delft. GGD Haaglanden 2. Zie antwoord 3 Delft. 3. Zie antwoord 4 Delft.

Reactie bestuur GR GGD en VT Haaglanden op Zienswijzen gemeenten over de ontwerpbegroting 2019

AB 2018/025-a

versiedatum 13-06-2018 (n.a.v. bespreking in DB)

Pag. 6 van 19

Gemeente	Reactie en vraag	Antwoord
Vervolg Leidschendam - Voorburg	4. In de begroting 2019 is de invulling van de taakstelling €481.000 verwerkt. Daarnaast is afgesproken dat in 2018 een doelmatigheids- onderzoek zal plaatsvinden in het kader van de invulling van het 2^e deel van de taakstelling, hetgeen moet leiden tot een zo efficiënt mogelijk ingerichte bedrijfsvoeringorganisatie. Gemeente verwacht dat de evaluatie van de financieringssystematiek van de taken gezondheidsbevordering en epidemiologie daarin wordt meegenomen. Gemeente verzoekt om met de Gemeente Den Haag af te spreken dat de aangekondigde doelmatigheidsonderzoeken zo snel mogelijk plaats zullen vinden en nadere afspraken te maken over de invulling van de hieraan gekoppelde taakstelling voor 2019. Veilig Thuis Haaglanden 5. De bijdrage van de regiogemeenten aan de kostenstijging als gevolg van de definitieve inrichting van de organisatie is <u>eenmalig</u>. Vanaf 2020 moeten kosten inzake bedrijfsvoering de verantwoordelijkheid zijn van de uitvoeringsorganisatie. Gemeente verwijst hiertoe naar het voorgaande verzoek inzake de harmonisatie van de overheadkosten. 6. Gemeente verzoekt om met de gemeente Den Haag af te spreken dat in 2018, naast het onderzoek naar de bedrijfsvoering, onafhankelijk onderzoek plaatsvindt naar de groei van het aantal meldingen en adviezen en de mogelijk te nemen beheersmaatregelen, zodat de regiogemeenten inzicht kan worden gegeven in het meerjarig perspectief inzake de groei van VT en de hieraan verbonden kosten. 7. Evaluatie laten plaatsvinden van de gekozen verdeelsleutel, in samenhang met de regiovisie, eind 2018 voor een evenwichtige verdeling van de kosten over de regiogemeenten en een evt. bijstelling in de begroting 2020 kan worden toegepast. 8. En onderzoeken in hoeverre het mogelijk en wenselijk is de GR een eigen weerstandsvermogen op te laten bouwen zodat fluctuaties in de gemeentelijke bijdragen in de toekomst kunnen worden voorkomen.	4. Zie antwoord 7 Delft. Veilig Thuis Haaglanden 5. Zie antwoord 9 Delft. 6. Zie antwoord 10 Delft. 7. Zie antwoord 11 Delft. 8. Zie antwoord 12 Delft.

Reactie bestuur GR GGD en VT Haaglanden op Zienswijzen gemeenten over de ontwerpbegroting 2019

AB 2018/025-a

versiedatum 13-06-2018 (n.a.v. bespreking in DB)

Pag. 7 van 19

Gemeente	Reactie en vraag	Antwoord
Midden-Delfland	Algemeen 1. Zoals afgesproken bij de herijking in 2017 zal in 2018 harmonisatie van de toerekening van overhead plaats gaan vinden. Na harmonisatie dienen de kosten voor de bedrijfsvoering verdisconteerd te zijn in de standaard toerekening van overhead en daarmee de verantwoordelijkheid van de uitvoeringsorganisatie. Gemeente verzoekt om met de Gemeente Den Haag af te spreken dat harmonisatie van de toerekening van overhead voor de begroting 2020 e.v. geëffectueerd zal worden. GGD Haaglanden 2. Gemeente spreekt zich positief uit over de eerste stappen die zijn gezet in de begroting 2019 om invulling te geven aan resultaatgericht werken. Gemeente vindt het van belang dat de uitvoeringsorganisatie GGD en de deelnemende GR gemeenten gezamenlijk werken aan de dóórontwikkeling van resultaatgerichte sturing. 3. Gemeente vraagt aandacht voor - de visieontwikkeling door de GGD om dit in samenspraak met de deelnemende gemeente te doen. - de samenhang tussen de verschillende taken zoals opgenomen in de begroting en de inzet van strategische ketenpartners in de omgeving van de GGD, zoals welzijnsorganisaties, serieus te onderzoeken. 4. Gemeente is van mening dat de positionering en de rol van de GGD in het sociale domein de komende tijd, in goed overleg tussen de GGD en de gemeenten, nader verkend en geconcretiseerd dient te worden. Gemeente staat positief tegenover de nieuwe ontwikkeling van de Omgevingswet die het belang benadrukt van gezondheid in de fysieke leefomgeving. Gemeente vraagt de GGD om de deelnemende gemeenten tijdig te betrekken bij de vormgeving van de nieuwe rol van de GGD in dit kader.	Algemeen 1. Zie het antwoord op vraag 2 bij de vragen van de gemeente Delft. GGD Haaglanden 2. Zie het antwoord op vraag 3 bij de vragen van de gemeente Delft. 3. Zie het antwoord op vraag 4 bij de vragen van de gemeente Delft. 4. Zie het antwoord op vraag 5 bij de vragen van de gemeente Delft.

Reactie bestuur GR GGD en VT Haaglanden op Zienswijzen gemeenten over de ontwerpbegroting 2019

AB 2018/025-a

versiedatum 13-06-2018 (n.a.v. bespreking in DB)

Pag. 8 van 19

Gemeente	Reactie en vraag	Antwoord
Vervolg Midden-Delfland	5. In de begroting 2019 is de invulling van de taakstelling € 481.000 verwerkt. Daarnaast is afgesproken dat in 2018 een doelmatigheids- onderzoek zal plaatsvinden in het kader van de invulling van het 2^e deel van de taakstelling, hetgeen moet leiden tot een zo efficiënt mogelijk ingerichte bedrijfsvoeringorganisatie. Gemeente verwacht dat de evaluatie van de financieringssystematiek van de taken gezondheidsbevordering en epidemiologie daarin wordt meegenomen. Gemeente verzoekt om met de Gemeente Den Haag af te spreken dat de aangekondigde doelmatigheidsonderzoeken zo snel mogelijk plaats zullen vinden en nadere afspraken te maken over de invulling van de hieraan gekoppelde taakstelling voor 2019. VT Haaglanden 6. Gemeente is positief over -dat Veilig Thuis haar definitieve organisatie vorm heeft gekregen en onder publieke aansturing is gebracht; - dat het Veilig Thuis is gelukt om, ondanks de inzet die dit heeft gevraagd, in 2017 7% meer meldingen en 19 % meer adviezen te verwerken. 7. De bijdrage van de regiogemeenten aan de kostenstijging als gevolg van de definitieve inrichting van de organisatie VT is eenmalig. Vanaf 2020 moeten kosten op het gebied van bedrijfsvoering de verantwoordelijkheid zijn van de uitvoeringsorganisatie. 8. Gemeente verzoekt om met de gemeente Den Haag af te spreken dat in 2018, naast het onderzoek naar de bedrijfsvoering, onafhankelijk onderzoek plaatsvindt naar de groei van het aantal meldingen en adviezen en de mogelijk te nemen beheersmaatregelen, zodat de regiogemeenten inzicht kan worden gegeven in het meerjarig perspectief inzake de groei van VT en de hieraan verbonden kosten. 9. Evaluatie laten plaatsvinden van de gekozen verdeelsleutel, in samenhang met de regiovisie, eind 2018 voor een evenwichtige verdeling van de kosten over de regiogemeenten en een evt. bijstelling in de begroting 2020 kan worden toegepast.	5. Zie het antwoord op vraag 7 bij de vragen van de gemeente Delft. VT Haaglanden 6. Zie het antwoord op vraag 8 bij de vragen van de gemeente Delft. 7. Zie het antwoord op vraag 9 bij de vragen van de gemeente Delft. 8. Zie het antwoord op vraag 10 bij de vragen van de gemeente Delft. 9. Zie het antwoord op vraag 11 bij de vragen van de gemeente Delft.

Reactie bestuur GR GGD en VT Haaglanden op Zienswijzen gemeenten over de ontwerpbegroting 2019

AB 2018/025-a

versiedatum 13-06-2018 (n.a.v. bespreking in DB)

Pag. 9 van 19

Gemeente	Reactie en vraag	Antwoord
Vervolg Midden-Delfland	10. En onderzoeken in hoeverre het mogelijk en wenselijk is de GR een eigen weerstandsvermogen op te laten bouwen zodat fluctuaties in de gemeentelijke bijdragen in de toekomst kunnen worden voorkomen.	10. Zie het antwoord op vraag 12 bij de vragen van de gemeente Delft.

Gemeente	Reactie en vraag	Antwoord
Pijnacker-Nootdorp	1. Verzoek aan uitvoeringsorganisatie om kosten van de bedrijfsvoering beheersbaar te houden. 2. Aan gemeente Den Haag opdracht geven tot het zo spoedig mogelijk uitvoeren van het doelmatigheidsonderzoek naar de bedrijfsvoering. Komen met voorstel tot resultaatsturing dat bestuur in de gelegenheid stelt tot maken van keuzes binnen de gestelde financiële marges. Dit om te voorkomen dat de uitvoeringsorganisaties in 2019 en later worden geconfronteerd met een incidentele stijging van kosten. 3. Onderzoeken van de mogelijkheid tot het hebben van de GR van een eigen weerstandsvermogen teneinde fluctuaties in gemeentebijdragen te voorkomen. 4. Zoals afgesproken de harmonisatie van de toerekening van overhead in 2018 laten plaatsvinden. Na harmonisatie dienen bedrijfsvoering kosten verdisconteerd te zijn in standaard toerekening van overhead (en daarmee de verantwoordelijkheid van de uitvoeringsorganisaties). Met gemeente Den Haag afspreken dat harmonisatie van de toerekening van overhead voor de begroting 2020 e.v. zal worden geëffectueerd. Verzoek om gemeente Den Haag op te dragen bij het vinden van nieuwe kantoorruimte voor medewerkers VT de huidige huur als richtprijs te nemen, mogelijkheden onderzoeken of personeel of	1. Zie het antwoord op vraag 1 bij de vragen van de gemeente Delft. 2. Ons bestuur zal met de gemeente Den Haag afstemmen over doel, scope en opzet van de in de komende periode uit te voeren doelmatigheidsonderzoeken. In ieder geval zal voor Epidemio - logie en Gezondheidsbevordering in 2018 een doelmatigheids - onderzoek worden uitgevoerd. Aan de hand van de uitkomsten zullen wij bezien of en hoe aan verdere doelmatigheids - verbetering invulling kan worden gegeven. Daarnaast investeren we in de doorontwikkeling van resultaatsturing om meer grip te krijgen op de prijs-kwaliteitverhouding van de dienstverlening. Dit is een groeiproces dat opdrachtgever en opdrachtnemer gezamenlijk doorlopen. 3. Zie het antwoord op vraag 12 bij de vragen van de gemeente Delft. 4. Zie het antwoord op vraag 2 bij de vragen van de gemeente Delft. Daarnaast zal het bestuur het huisvestingsvoorstel van Den Haag op doelmatigheid beoordelen. De huisvesting moet ook adequaat en passend zijn. De huisvesting op dit moment is niet adequaat en passend en dus kan niet bij voorbaat gesteld worden dat de huidige kosten een reële richtprijs bieden.

Reactie bestuur GR GGD en VT Haaglanden op Zienswijzen gemeenten over de ontwerpbegroting 2019

AB 2018/025-a

versiedatum **13-06-2018** (n.a.v. bespreking in DB)

Pag. **10** van **19**

	deel ervan kan worden gehuisvest bij gemeenten Den Haag of bij andere regio gemeenten Haaglanden.	

Gemeente	Reactie en vraag	Antwoord
Vervolg Pijnacker-Nootdorp	5. Onderzoek doen naar groei van aantal meldingen en adviezen bij VT, de te nemen beheersmaatregelen en inzicht geven aan regiogemeenten over meerjarig perspectief en de kosten hieraan.	5. Zie het antwoord op vraag 8 bij de vragen van de gemeente Delft.

Gemeente	Reactie en vraag	Antwoord
Rijswijk	Algemeen 1. Zoals afgesproken de harmonisatie van de toerekening van overhead in 2018 laten plaatsvinden. Na harmonisatie dienen bedrijfsvoering kosten verdisconteerd te zijn in standaard toerekening van overhead (en daarmee de verantwoordelijkheid van de uitvoeringsorganisaties). Met gemeente Den Haag afspreken dat harmonisatie van de toerekening van overhead voor de begroting 2020 e.v. zal worden geëffectueerd. GGD Haaglanden 2. Gemeente spreekt zich positief uit over de eerste stappen die zijn gezet in de begroting 2019 om invulling te geven aan resultaatgericht werken. Gemeente vindt het van belang dat de uitvoeringsorganisatie GGD en de deelnemende GR gemeenten gezamenlijk werken aan de dóórontwikkeling van resultaatgerichte sturing. 3. Gemeente vraagt aandacht voor - de visieontwikkeling door de GGD om dit in samenspraak met de deelnemende gemeente te doen. - de samenhang tussen de verschillende taken zoals opgenomen in de begroting en de inzet van strategische ketenpartners in de omgeving van de GGD, zoals welzijnsorganisaties, serieus te onderzoeken. Een voorbeeld waarbij deze samenwerking noodzakelijk is, is de gezondheidsbevordering van ouderen.	Algemeen 1. Zie het antwoord op vraag 2 bij de vragen van de gemeente Delft. GGD Haaglanden 2. Zie het antwoord op vraag 3 bij de vragen van de gemeente Delft. 3. Zie het antwoord op vraag 4 bij de vragen van de gemeente Delft.

Reactie bestuur GR GGD en VT Haaglanden op Zienswijzen gemeenten over de ontwerpbegroting 2019

AB 2018/025-a

versiedatum 13-06-2018 (n.a.v. bespreking in DB)

Pag. 11 van 19

Gemeente	Reactie en vraag	Antwoord
Vervolg Rijswijk	4. Gemeente is van mening dat de positionering en de rol van de GGD in het sociale domein de komende tijd, in goed overleg tussen de GGD en de gemeenten, nader verkend en geconcretiseerd dient te worden. Gemeente staat positief tegenover de nieuwe ontwikkeling van de Omgevingswet die het belang benadrukt van gezondheid in de fysieke leefomgeving. Gemeente vraagt de GGD om de deelnemende gemeenten tijdig te betrekken bij de vormgeving van de nieuwe rol van de GGD in dit kader. 5. In de begroting 2019 is de invulling van de taakstelling € 481.000 verwerkt. Daarnaast is afgesproken dat in 2018 een doelmatigheids- onderzoek zal plaatsvinden in het kader van de invulling van het 2^e deel van de taakstelling, hetgeen moet leiden tot een zo efficiënt mogelijk ingerichte bedrijfsvoeringorganisatie. Gemeente verwacht dat de evaluatie van de financieringssystematiek van de taken gezondheidsbevordering en epidemiologie daarin wordt meegenomen. Gemeente verzoekt om met de Gemeente Den Haag af te spreken dat de aangekondigde doelmatigheidsonderzoeken zo snel mogelijk plaats zullen vinden en nadere afspraken te maken over de invulling van de hieraan gekoppelde taakstelling voor 2019. Veilig Thuis Haaglanden 6. Gemeente is positief over -dat Veilig Thuis haar definitieve organisatie vorm heeft gekregen en onder publieke aansturing is gebracht; - dat het Veilig Thuis is gelukt om, ondanks de inzet die dit heeft gevraagd, in 2017 7% meer meldingen en 19 % meer adviezen te verwerken. 7. De bijdrage van de regiogemeenten aan de kostenstijging als gevolg van de definitieve inrichting van de organisatie is <u>eenmalig</u>. Vanaf 2020 moeten kosten inzake bedrijfsvoering de verantwoordelijkheid zijn van de uitvoeringsorganisatie. Gemeente verwijst hiertoe naar het voorgaande verzoek inzake de harmonisatie van de overheadkosten.	4. Zie het antwoord op vraag 5 bij de vragen van de gemeente Delft. 5. Zie het antwoord op vraag 7 bij de vragen van de gemeente Delft. Veilig Thuis Haaglanden 6. Zie het antwoord op vraag 8 bij de vragen van de gemeente Delft. 7. Zie het antwoord op vraag 9 bij de vragen van de gemeente Delft.

Reactie bestuur GR GGD en VT Haaglanden op Zienswijzen gemeenten over de ontwerpbegroting 2019

AB 2018/025-a

versiedatum 13-06-2018 (n.a.v. bespreking in DB)

Pag. 12 van 19

Gemeente	Reactie en vraag	Antwoord
Vervolg Rijswijk	8. Gemeente verzoekt om met de gemeente Den Haag af te spreken dat in 2018, naast het onderzoek naar de bedrijfsvoering, onafhankelijk onderzoek plaatsvindt naar de groei van het aantal meldingen en adviezen en de mogelijk te nemen beheersmaatregelen, zodat de regiogemeenten inzicht kan worden gegeven in het meerjarig perspectief inzake de groei van VT en de hieraan verbonden kosten. 9. Evaluatie laten plaatsvinden van de gekozen verdeelsleutel, in samenhang met de regiovisie, eind 2018 voor een evenwichtige verdeling van de kosten over de regiogemeenten en een evt. bijstelling in de begroting 2020 kan worden toegepast. 10. En onderzoeken in hoeverre het mogelijk en wenselijk is de GR een eigen weerstandsvermogen op te laten bouwen zodat fluctuaties in de gemeentelijke bijdragen in de toekomst kunnen worden voorkomen.	8. Zie het antwoord op vraag 10 bij de vragen van de gemeente Delft. 9. Zie het antwoord op vraag 11 bij de vragen van de gemeente Delft. 10. Zie het antwoord op vraag 12 bij de vragen van de gemeente Delft.

Gemeente	Reactie en vraag	Antwoord
Wassenaar	Algemeen 1. Zoals afgesproken de harmonisatie van de toerekening van overhead in 2018 laten plaatsvinden. Na harmonisatie dienen bedrijfsvoering kosten verdisconteerd te zijn in standaard toerekening van overhead (en daarmee de verantwoordelijkheid van de uitvoeringsorganisaties). Met gemeente Den Haag afspreken dat harmonisatie van de toerekening van overhead voor de begroting 2020 e.v. zal worden geëffectueerd. GGD 2. Gemeente spreekt zich positief uit over de eerste stappen die zijn gezet in de begroting 2019 om invulling te geven aan resultaat-gericht werken. Gemeente vindt het van belang dat de	Algemeen 1. Zie het antwoord op vraag 2 bij de vragen van de gemeente Delft. GGD Haaglanden 2. Zie het antwoord op vraag 3 bij de vragen van de gemeente Delft.

Reactie bestuur GR GGD en VT Haaglanden op Zienswijzen gemeenten over de ontwerpbegroting 2019

AB 2018/025-a

versiedatum **13-06-2018** (n.a.v. bespreking in DB)

Pag. **13** van **19**

	uitvoeringsorganisatie GGD en de deelnemende GR gemeenten gezamenlijk werken aan de dóórontwikkeling van resultaatgerichte sturing.	

Gemeente	Reactie en vraag	Antwoord
Vervolg Wassenaar	3. Gemeente vraagt aandacht voor - de visieontwikkeling door de GGD om dit in samenspraak met de deelnemende gemeente te doen; - de samenhang tussen de verschillende taken zoals opgenomen in de begroting en de inzet van strategische ketenpartners in de omgeving van de GGD, zoals welzijnsorganisaties, serieus te onderzoeken. 4. Gemeente is van mening dat de positionering en de rol van de GGD in het sociale domein de komende tijd, in goed overleg tussen de GGD en de gemeenten, nader verkend en geconcretiseerd dient te worden. Gemeente staat positief tegenover de nieuwe ontwikkeling van de Omgevingswet die het belang benadrukt van gezondheid in de fysieke leefomgeving. Gemeente vraagt de GGD om de deelnemende gemeenten tijdig te betrekken bij de vormgeving van de nieuwe rol van de GGD in dit kader. 5. In de begroting 2019 is de invulling van de taakstelling € 481.000 verwerkt. Daarnaast is afgesproken dat in 2018 een doelmatigheids- onderzoek zal plaatsvinden in het kader van de invulling van het 2^e deel van de taakstelling, hetgeen moet leiden tot een zo efficiënt mogelijk ingerichte bedrijfsvoeringorganisatie. Gemeente verwacht dat de evaluatie van de financieringssystematiek van de taken gezondheidsbevordering en epidemiologie daarin wordt meegenomen. Gemeente verzoekt om met de Gemeente Den Haag af te spreken dat de aangekondigde doelmatigheidsonderzoeken zo snel mogelijk plaats zullen vinden en nadere afspraken te maken over de invulling van de hieraan gekoppelde taakstelling voor 2019. Veilig Thuis 6. Gemeente is positief over -dat Veilig Thuis haar definitieve organisatie vorm heeft gekregen en onder publieke aansturing is gebracht;	3. Zie het antwoord op vraag 4 bij de vragen van de gemeente Delft. 4. Zie het antwoord op vraag 5 bij de vragen van de gemeente Delft. 5. Zie het antwoord op vraag 7 bij de vragen van de gemeente Delft. Veilig Thuis Haaglanden 6. Zie het antwoord op vraag 8 bij de vragen van de gemeente Delft.

Reactie bestuur GR GGD en VT Haaglanden op Zienswijzen gemeenten over de ontwerpbegroting 2019

AB 2018/025-a

versiedatum **13-06-2018** (n.a.v. bespreking in DB)

Pag. **14** van **19**

	- dat het Veilig Thuis is gelukt om, ondanks de inzet die dit heeft gevraagd, in 2017 7% meer meldingen en 19 % meer adviezen te verwerken.	

Gemeente	Reactie en vraag	Antwoord
Vervolg Wassenaar	7. De bijdrage van de regiogemeenten aan de kostenstijging als gevolg van de definitieve inrichting van de organisatie is <u>eenmalig</u>. Vanaf 2020 moeten kosten inzake bedrijfsvoering de verantwoordelijkheid zijn van de uitvoeringsorganisatie. Wij verwijzen hiertoe naar het bovenstaande verzoek inzake de harmonisatie van de overheadkosten. 8. Gemeente verzoekt om met de gemeente Den Haag af te spreken dat in 2018, naast het onderzoek naar de bedrijfsvoering, onafhankelijk onderzoek plaatsvindt naar de groei van het aantal meldingen en adviezen en de mogelijk te nemen beheersmaatregelen, zodat de regiogemeenten inzicht kan worden gegeven in het meerjarig perspectief inzake de groei van VT en de hieraan verbonden kosten. 9. Evaluatie laten plaatsvinden van de gekozen verdeelsleutel, in samenhang met de regiovisie, eind 2018 voor een evenwichtige verdeling van de kosten over de regiogemeenten en een evt. bijstel- ling in de begroting 2020 kan worden toegepast. 10. En onderzoeken in hoeverre het mogelijk en wenselijk is de GR een eigen weerstandsvermogen op te laten bouwen zodat fluctuaties in de gemeentelijke bijdragen in de toekomst kunnen worden voorkomen. 11. Na de vergadering van het Algemeen Bestuur op 9 juli 2018, waarin de begroting 2019 wordt vastgesteld, dient de raad geïnformeerd te worden over wat er met de zienswijze is gebeurd.	7. Zie het antwoord op vraag 9 bij de vragen van de gemeente Delft. 8. Zie het antwoord op vraag 10 bij de vragen van de gemeente Delft. 9. Zie het antwoord op vraag 11 bij de vragen van de gemeente Delft. 10. Zie het antwoord op vraag 12 bij de vragen van de gemeente Delft. 11. Hieraan wordt invulling gegeven.

Gemeente	Reactie en vraag	Antwoord
Westland (onder	Algemeen 1. Verzoek aan uitvoeringsorganisatie om kosten van de bedrijfsvoering beheersbaar te houden. Gemeente acht het daarom	Algemeen 1. Zie het antwoord op vraag 1 bij de vragen van de gemeente Delft.

Reactie bestuur GR GGD en VT Haaglanden op Zienswijzen gemeenten over de ontwerpbegroting 2019

AB 2018/025-a

versiedatum **13-06-2018** (n.a.v. bespreking in DB)

Pag. **15** van **19**

voorbehoud)	noodzakelijk dat de uitvoeringsorganisaties de ontwikkelingen monitoren en het bestuur en gemeente tijdig op de hoogte stellen indien de werkelijke kosten afwijken van de begrote kosten.	

Gemeente	Reactie en vraag	Antwoord
Vervolg Westland (onder voorbehoud)	2. Zoals afgesproken de harmonisatie van de toerekening van overhead in 2018 laten plaatsvinden. Na harmonisatie dienen bedrijfsvoering kosten verdisconteerd te zijn in standaard toerekening van overhead (en daarmee de verantwoordelijkheid van de uitvoeringsorganisaties). Met gemeente Den Haag afspreken dat harmonisatie van de toerekening van overhead voor de begroting 2020 e.v. zal worden geëffectueerd. GGD Haaglanden 3. Gemeente vraagt aandacht voor - de visieontwikkeling door de GGD om dit in samenspraak met de deelnemende gemeente te doen; - de samenhang tussen de verschillende taken zoals opgenomen in de begroting en de inzet van strategische ketenpartners in de omgeving van de GGD, zoals welzijnsorganisaties, serieus te onderzoeken. 4. Gemeente is van mening dat de positionering en de rol van de GGD in het sociale domein de komende tijd, in goed overleg tussen de GGD en de gemeenten, nader verkend en geconcretiseerd dient te worden. Gemeente staat positief tegenover de nieuwe ontwikkeling van de Omgevingswet die het belang benadrukt van gezondheid in de fysieke leefomgeving. Gemeente vraagt de GGD om de deelnemende gemeenten tijdig te betrekken bij de vormgeving van de nieuwe rol van de GGD in dit kader. 5. In de begroting 2019 is de invulling van de taakstelling € 481.000 verwerkt. Daarnaast is afgesproken dat in 2018 een doelmatigheids- onderzoek zal plaatsvinden in het kader van de invulling van het 2^e deel van de taakstelling, hetgeen moet leiden tot een zo efficiënt mogelijk ingerichte bedrijfsvoeringorganisatie. Gemeente verwacht dat de evaluatie van de financieringssystematiek van de taken gezondheidsbevordering en	2. Zie het antwoord op vraag 2 bij de vragen van de gemeente Delft. GGD Haaglanden 3. Zie het antwoord op vraag 4 bij de vragen van de gemeente Delft. 4. Zie het antwoord op vraag 5 bij de vragen van de gemeente Delft. 5. Zie het antwoord op vraag 7 bij de vragen van de gemeente Delft.

Reactie bestuur GR GGD en VT Haaglanden op Zienswijzen gemeenten over de ontwerpbegroting 2019

AB 2018/025-a

versiedatum **13-06-2018** (n.a.v. bespreking in DB)

Pag. **16** van **19**

	epidemiologie daarin wordt meegenomen. Gemeente verzoekt om met de Gemeente Den Haag af te spreken dat de aangekondigde doelmatigheidsonderzoeken zo snel mogelijk plaats zullen vinden en nadere afspraken te maken over de invulling van de hieraan gekoppelde taakstelling voor 2019.	

Gemeente	Reactie en vraag	Antwoord
Vervolg Westland (onder voorbehoud)	6. In het kader van het bevorderen van seksuele gezondheid ziet gemeente graag dat GGD voorlichtingsactiviteiten in onze gemeente onderneemt. Gedacht wordt aan bijvoorbeeld voorlichting aan de jeugd op Waterpop en tijdens de feestweken. Gemeente verzoekt GGD daarover in contact te treden met de beleidsmedewerker lokaal gezondheidsbeleid. VT Haaglanden 7. Gemeente is positief over -dat Veilig Thuis haar definitieve organisatie vorm heeft gekregen en onder publieke aansturing is gebracht; - dat het Veilig Thuis is gelukt om, ondanks de inzet die dit heeft gevraagd, in 2017 7% meer meldingen en 19 % meer adviezen te verwerken. 8. De bijdrage van de regiogemeenten aan de kostenstijging als gevolg van de definitieve inrichting van de organisatie is <u>eenmalig</u>. Vanaf 2020 moeten kosten inzake bedrijfsvoering de verantwoordelijkheid zijn van de uitvoeringsorganisatie. Wij verwijzen hiertoe naar het bovenstaande verzoek inzake de harmonisatie van de overheadkosten. 9. Gemeente verzoekt om met de gemeente Den Haag af te spreken dat in 2018, naast het onderzoek naar de bedrijfsvoering, onafhankelijk onderzoek plaatsvindt naar de groei van het aantal meldingen en adviezen en de mogelijk te nemen beheersmaatregelen, zodat de regiogemeenten inzicht kan worden gegeven in het meerjarig perspectief inzake de groei van VT en de hieraan verbonden kosten. 10. Evaluatie laten plaatsvinden van de gekozen verdeelsleutel, in samenhang met de regiovisie, eind 2018 voor een evenwichtige verdeling van de kosten over de regiogemeenten en een evt.	6. Het bestuur neemt deze wens voor kennisgeving aan. 7. Zie het antwoord op vraag 8 bij de vragen van de gemeente Delft. 8. Zie het antwoord op vraag 9 bij de vragen van de gemeente Delft. 9. Zie het antwoord op vraag 10 bij de vragen van de gemeente Delft. 10. Zie het antwoord op vraag 11 bij de vragen van de gemeente Delft.

Reactie bestuur GR GGD en VT Haaglanden op Zienswijzen gemeenten over de ontwerpbegroting 2019

AB 2018/025-a

versiedatum **13-06-2018** (n.a.v. bespreking in DB)

Pag. **17** van **19**

	bijstelling in de begroting 2020 kan worden toegepast. 11. En onderzoeken in hoeverre het mogelijk en wenselijk is de GR een eigen weerstandsvermogen op te laten bouwen zodat fluctuaties in de gemeentelijke bijdragen in de toekomst kunnen worden voorkomen.	11. Zie het antwoord op vraag 12 bij de vragen van de gemeente Delft.
--	---	---

Gemeente	Reactie en vraag	Antwoord
Vervolg Westland (onder voorbehoud)	12. Na de vergadering van het Algemeen Bestuur op 9 juli 2018, waarin de begroting 2019 wordt vastgesteld, dient de raad geïnformeerd te worden over wat er met de zienswijze is gebeurd.	12. Hieraan wordt invulling gegeven.

Gemeente	Reactie en vraag	Antwoord
Zoetermeer	Algemeen 1. De gemeente attendeert op het feit dat de Kaderbrief normen stelt voor de indexering van de gemeentelijke bijdrage en niet voor de raming van de kosten. GGD Haaglanden 2. Zoals afgesproken de harmonisatie van de toerekening van overhead in 2018 laten plaatsvinden. Na harmonisatie dienen bedrijfsvoering kosten verdisconteerd te zijn in standaard toerekening van overhead (en daarmee de verantwoordelijkheid van de uitvoeringsorganisaties). Met gemeente Den Haag afspreken dat harmonisatie van de toerekening van overhead voor de begroting 2020 e.v. zal worden geëffectueerd. 3. In de begroting 2019 is de invulling van de taakstelling € 481.000 verwerkt. Daarnaast is afgesproken dat in 2018 een doelmatigheids- onderzoek zal plaatsvinden in het kader van de invulling van het 2e deel van de taakstelling, hetgeen moet leiden tot een zo efficiënt mogelijk ingerichte bedrijfsvoeringorganisatie. Gemeente verwacht dat de evaluatie van de financieringssystematiek van de taken gezondheidsbevordering en epidemiologie daarin wordt meegenomen. Gemeente verzoekt om	Algemeen 1. Voor indexatie houdt ons bestuur zich aan de afspraken in de regeling en het financieel statuut, waaronder de toepassing van de bedoelde Kaderbrief. GGD Haaglanden 2. Zie antwoord 2 Delft. 3. Zie antwoord 7 Delft.

Reactie bestuur GR GGD en VT Haaglanden op Zienswijzen gemeenten over de ontwerpbegroting 2019

AB 2018/025-a

versiedatum **13-06-2018** (n.a.v. bespreking in DB)

Pag. **18** van **19**

	met de Gemeente Den Haag af te spreken dat de aangekondigde doelmatigheidsonderzoeken zo snel mogelijk plaats zullen. 4. Gemeente vindt het van belang dat in het vervolgtraject van resultaatgericht werken de uitvoeringsorganisatie GGD en de deelnemende GR gemeenten gezamenlijk werken aan de dóórontwikkeling van resultaatgerichte sturing.	4. Zie antwoord 3 Delft.

Gemeente	Reactie en vraag	Antwoord
Vervolg Zoetermeer	5. Gemeente vraagt aandacht voor - de visieontwikkeling door de GGD om dit in samenspraak met de deelnemende gemeente te doen; - de samenhang tussen de verschillende taken zoals opgenomen in de begroting en de inzet van strategische ketenpartners in de omgeving van de GGD, zoals welzijnsorganisaties, serieus te onderzoeken. Veilig Thuis Haaglanden 6. De bijdrage van de regiogemeenten aan de kostenstijging als gevolg van de definitieve inrichting van de organisatie is <u>eenmalig</u>. Vanaf 2020 moeten kosten inzake bedrijfsvoering de verantwoordelijkheid zijn van de uitvoeringsorganisatie. Wij verwijzen hiertoe naar het bovenstaande verzoek inzake de harmonisatie van de overheadkosten. 7. Gemeente verzoekt om met de gemeente Den Haag af te spreken dat in 2018, naast het onderzoek naar de bedrijfsvoering, onafhankelijk onderzoek plaatsvindt naar de groei van het aantal meldingen en adviezen en de mogelijk te nemen beheersmaatregelen, zodat de regiogemeenten inzicht kan worden gegeven in het meerjarig perspectief inzake de groei van VT en de hieraan verbonden kosten. 8. Evaluatie laten plaatsvinden van de gekozen verdeelsleutel, in samenhang met de regiovisie, eind 2018 voor een evenwichtige verdeling van de kosten over de regiogemeenten en evt. bijstelling in de begroting 2020 kan worden toegepast. 9. En onderzoeken in hoeverre het mogelijk en wenselijk is de GR een eigen weerstandsvermogen op te laten bouwen zodat	5. Zie antwoord 4 Delft. Veilig Thuis Haaglanden 6. Zie antwoord 9 Delft. 7. Zie antwoord 10 Delft. 8. Zie antwoord 11 Delft. 9. Zie antwoord 12 Delft.

Reactie bestuur GR GGD en VT Haaglanden op Zienswijzen gemeenten over de ontwerpbegroting 2019

AB 2018/025-a

versiedatum **13-06-2018** (n.a.v. bespreking in DB)

Pag. **19** van **19**

	fluctuaties in de gemeentelijke bijdragen in de toekomst kunnen worden voorkomen.	

Gemeente	Reactie en vraag	Antwoord
Vervolg Zoetermeer	10. Gemeente is positief over -dat Veilig Thuis haar definitieve organisatie vorm heeft gekregen en onder publieke aansturing is gebracht; - dat het Veilig Thuis is gelukt om, ondanks de inzet die dit heeft gevraagd, in 2017 7% meer meldingen en 19 % meer adviezen te verwerken. 11. Na de vergadering van het Algemeen Bestuur op 9 juli 2018, waarin de begroting 2019 wordt vastgesteld, dient de raad geïnformeerd te worden over wat er met de zienswijze is gebeurd.	10. Zie antwoord 8 Delft. 11. Zie antwoord 13 Delft.